

Лише добу простояли в центрі Києва намети активістів УНА-УНСО, поставлені під час акції «Практичні заняття з прав людини». А потім «практикувалися» комунальники...

Фото Сергія АЛЕКСАНДРОВА (УНА)

Голос України

ЦЬОГО ДНЯ

■ 1821 р. Народився Алоїз Єдлічка, піаніст і педагог, чех за національністю. З 1848-го жив у Полтаві, викладав в інституті шляхетних дівчат. ■ 1886 р. Введено в дію Микитівський ртутний комбінат (м. Горлівка). ■ 1918 р. До Києва вступили війська Директорії. Гетьмана Скоропадського скинуто. ■ 1920 р. Помер Василь Образцов, видатний лікар, творець київської терапевтичної школи. Серед його учнів — Микола Стражеско. ■ 1939 р. Радянський Союз виключено з Ліги націй за напад на Фінляндію. ■ 1955 р. Видала перший струм Добротвірська ДРЕС на Львівщині.

І знайшли 300 мільйонів

Ранкове й денне засідання 12 грудня

Розглянуто проект закону про внесення змін до деяких законів України та проект про списання і реструктуризацію відшкодування з бюджету сум ПДВ станом на 1 вересня цього року.

У першому законопроекті йдеться про надзвичайно складну ситуацію з економічно ослабленими підприємствами. Точніше, зі стягуванням боргів з цих підприємств кредиторами-благодійниками. Зазвичай ці кредитори стягують борги через суди, які накладають арешт на найліквідніше майно боржника. Після такого «відновлення справедливості» підприємству часто залишається йти з торбою по світу.

(Закінчення на 2-й стор.).

Усі чекають на вибори

Зупиняти нагляд за виконанням Україною обов'язків і зобов'язань країни—члена Ради Європи передчасно, вважає доповідь Моніторингового комітету Парламентської асамблеї РЄ по Україні Анне Северинсен. На її думку, спершу слід подивитися, як будуть проведені в нас парламентські вибори. За повідомленнями Бі-бі-сі, на останньому засіданні, що відбулося днями в Парижі, комітет не вирішив, чи варто рекомендувати ПАРЕ знову розглянути українське питання на січневих засіданнях асамблеї. Остаточне рішення ухвалюватимуть в січні. За інформацією Голови Верховної Ради Івана Плюща, комітет рекомендуватиме провести дискусію аж у вересні наступного року.

Перед цим засіданням у ЗМІ пройшла інформація, що до Парижа має приїхати зі США колишній майор держбезпеки Микола Мельниченко. Він, однак, там не з'явився.

(Закінчення на 7-й стор.).

Дружба
зі знаком
ПЛЮС

6

НА ДОРОГАХ — ЯК НА ВІЙНІ

Коли гине одна людина — це трагедія для її родини та близьких. Коли десять — це вже сумна статистика, на яку мало хто звертає увагу, допоки вона не торкнеться людини особисто.

(Закінчення на 13-й стор.).

! У номер Газ ще не погас. Але може

Через неплатежі за спожитий газ Луганщина опинилася на межі від'єднання від газозабезпечувальних систем.

Нині споживання «блакитного палива» втричі перевищує його ліміти. Внаслідок цього тиск газу в мережі різко зменшився, а разом з ним температура і потужність пальників у будинках мешканців області.

(Закінчення на 3-й стор.).

До уваги читачів:

На ваші прохання відновлюємо рубрики:

1. Запитайте в Президента.
2. Запитайте в депутата.
3. Запитайте у Міністра...

Відповіді на листи з вашими запитаннями будуть надруковані в «Голосі України». Пишіть, запитуйте!

Сім'я

8-9

Телебачення

10-12

7. Робота
без вихідних

13

Читаймо «Голос» разом

Олександр ВАСИЛЬКІВСЬКИЙ, прокурор відділу нагляду за додержанням природоохоронного законодавства прокуратури Дніпропетровської області:

— «Голос України» передплачую з перших номерів.

Газета — вірний маяк серед величезного потоку законів і нормативних актів. Часом траплялися помилки і юридичні неточності. Нині газета значно виросла і є найактуальнішою. Хотілося б більше зустрітися на сторінках «ГУ» не тільки з дописами народних депутатів, а й з провідними фахівцями суду, прокуратури, служби безпеки, міліції.

І, звичайно, більше висвітлювати проблеми нашої екологічної безпеки.

Передплатили й виграли

Приз випав ніби ненароком

У Скадовському районі Херсонщини цього разу призи випали двом передплатникам. Набір чеської біжутерії отримав Василь Кузьменко, мешканець райцентру. Виграв також скадовчанин Валентин Вервисовий:

— Цікавлюсь політичним життям країни, світу, люблю «Сім'ю». Газету передплачую давно, але квитанцію на розіграш надіслала вперше. Просто так, ненароком, зовсім не сподівалася, що пощастить. Отож усіх закликаю: передплачуйте і не лінуйтеся надсилати квитанцію до редакції.

Валентина Миколаївна живе з дітьми та онуками, газету читає вся родина. Всі зібралися у дворі приз разом зустрічати. Навіть загальносімейна улюблениця —мраморова «догиня» Веда зацікавлено обнюхала пакети зі смачними виробами Генічеської харчосмакової фабрики.

А начальника районного вузла зв'язку Бориса Пальчика (на фото — ліворуч), котрий приїхав разом зі мною, Валентина Вервисова запевнила, що завжди залишатиметься вірною «голосяною».

На фото Ігоря АЛЬПЕРТА: Валентина Вервисова і Борис Пальчик.

Парламентська хроніка

Європейський вибір визначено історично

Вечірнє засідання 11 грудня

У Верховній Раді відбулися парламентські слухання з питань реалізації державної політики інтеграції до Європейського союзу. Слухання відкрив Голова Верховної Ради Іван Плющ. Свое бачення суті питання він висловив досить конкретно: європейський вибір України визначено історично — вона розташована у географічному центрі Європи, і її геополітичне становище диктує саме таке векторне спрямування, інша справа — скільки часу буде потрібно, щоб Україна як держава інтегрувалася до європейської спільноти. Відповідь на поверхні не лежить, бо, зазначив Іван Плющ, цей процес корелюється за сумою чинників як у становленні національної економіки, так і у становленні нашого суспільства. Але, зазначив Іван Плющ, він налаштований оптимістично.

Позицію уряду озвучив віце-прем'єр-міністр України, уповноважений України з питань європейської інтеграції Василь Роговий. Він нагадав, що саме Верховна Рада стояла біля витоків євроінтеграційних процесів в Україні, оскільки в липні 1993 року своєю постановою затвердила основні напрями зовнішньої політики України, де вступ до ЄС визначався перспективною метою української зовнішньої політики та давалися рекомендації щодо укладання угоди про партнерство й співробітництво для підтримки стабільних відносин з ЄС. Найближчим часом Європейський союз з урахуванням майбутнього розширення стане могутнім ринком на 500 млн. споживачів. Це майже вдвічі перевищуватиме аналогічний показник країн-членів СНД.

Державна політика інтеграції України до Європейського союзу, сказав В. Роговий, яка спочатку обмежувалася зовнішньополітичною діяльністю, дедалі більше стає завданням внутрішньої політики. Так, у 1998 році Президент України затвердив стратегію інтеграції, в

якій визначено основні напрями співробітництва України з Європейським союзом до 2007 року. Зі свого боку, Євросоюз активізував політику на українському напрямі, розширив коло партнерських відносин прийняттям спільної стратегії ЄС щодо України.

Голова Комітету ВР у закордонних справах Ігор Осташ підкреслив, що стратегічною зовнішньополітичною метою України є набуття повноправного членства у Європейському союзі. Європейський вибір України зумовлений усвідомленням необхідності загальноєвропейської інтеграції як визначального чинника державної незалежності, безпеки, політичної стабільності, сталого економічного розвитку країни. А для українського парламенту в цьому контексті одним із головних завдань є процес адаптації чи гармонізації національного законодавства до законодавства ЄС.

Проте, сказав далі І. Осташ, сьогодні поки що не знайдено оптимального інституційного механізму співпраці з Європейським союзом. Досі маємо певну розпорошеність функцій на європейському напрямі між новоствореним Міністерством економіки та європейської інтеграції, Міністерством юстиції, Міністерством закордонних справ, Міністерством фінансів та іншими установами.

До того ж якщо подивитися на проект бюджету 2002 року, то виникає питання: чи справді наш вступ до ЄС є пріоритетом для України? Бо коштів, закладених у проект бюджету, явно замало, щоб розгорнути повномасштабну роботу в питаннях переговорів, гармонізації законодавства тощо.

Підсумовуючи висловлене у виступах, головуючий Іван Плющ зазначив: питання — бути чи не бути Україні в Європі — не стоїть. Є інше: коли і з чим прийти в Європу. Час покаже?

Іван ДМИТРЕНКО.

...І знайшли 300 мільйонів

(Початок на 1-й стор.).

Як зауважував доповідач з цього питання, заступник держсекретаря Міністерства економіки та з питань євроінтеграції Ігор Уманський, особливо потерпають від цього підприємства енергетичної галузі. Для прикладу він навів проблеми «Донбасенерго». Наголошувалося також, що проблемними є всі три системи стягнення кредиторами боргів з економічно ослаблених підприємств. Скажімо, система відновлення платоспроможності боржника часто обертається для того фінансово-економічних крахом. Наслідки очевидні. Кредитору вдається повернути своє, а ось колись «обласканий» ним виробничник не просто втрачає інвестиційну привабливість, реноме, а й неспроможний відновити виробництво.

Другий законопроект передбачає списання заборгованості і реструктуризацію з бюджету сум податку на додану вартість, яка становить 5,7 млрд. грн. (з них 1,9 — прострочені). Запропоновано реструктуризувати ці бюджетні відшкодування на 60 місяців.

Виходячи із загальнодержавних інтересів, зокрема з дефіциту бюджетних коштів, парламентарії загалом підтримують ці норми. Однак не варто забувати про депутатів-лобістів, котрі хотіли б допомогти певним підприємствам, фірмам отримати суми бюджетних відшкоду-

вань. А тому остаточно позиція депутатського корпусу з цих питань з'ясується під час голосування в один з четвергів.

На денному засіданні парламентарії побачили реальний спосіб поповнити казну щонайменше 300 млн. грн. Приблизно таку суму може дати внесення змін до Декрету Кабінету Міністрів про акцизний збір. Автор законопроекту народний депутат Валерій Коломойцев на прикладі нафтопереробного «Линосу» показав, як унаслідок використання так званої давальницької схеми вдається уникнути акцизного збору, а тому до бюджету сплачуються копійки. Законопроект підтримали як профільний парламентський комітет, так і присутній на засіданні міністр фінансів Ігор Мітюков. Останній запропонував прийняти його у першому і другому читаннях, а відтак і в цілому, щоб уже цього року розраховувати на згадані 300 млн. грн.

Анатолій БЕНЬ. Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Як суддя мантию на «Фольксваген» проміняв

Черговий розгляд парламентом питання про затвердження і звільнення представників суддівського корпусу держави мав дещо несподіваний наслідок.

— Я дуже просив би, щоб у газеті «Голос України» було опубліковано не лише постанову про звільнення судді, а й наведено мотивацію: чому саме звільнили, — звернувся до Голови Верховної Ради Івана Плюща народний депутат Олександр Єльшкєвич, до речі, юрист за фахом. — Щоб суддівський корпус знав, що нарешті у нас діє Вища рада юстиції, що Верховна Рада України реагує на такі випадки, оскільки, на жаль, дуже часто буває, що суддя, пройшовши голосування у Верховній Раді на довічний термін, надалі забуває про те, що слід неухильно дотримуватися вимог законодавства...

Керівник парламенту тут же дав проточнольне доручення нашій газеті.

Йшлося про долю судді Держинського райсуду Житомирської області Анатолія Черноуса. Чим же «проштрафився» служитель Феміди і як це вдало-

ся довести, ми дізнаємося із відповідного подання Вищої ради юстиції, яка ще у вересні цього року констатувала порушення А. Черноусом присяги судді.

З'ясовується, пана суддю «довезла» до такого сердитого вердикту іномарка «Фольксваген-Пассат», на яку свого часу було накладено арешт як на знаряддя злочину.

Арешт такого засобу пересування, зрозуміло, ще не означає його остаточного відчуження від власника. За певних правових обставин авто могли конфіскувати або повернути власникові. Оскільки ці обставини склалися на користь громадянки З. Ролер, то вона на початку нинішнього року звернулася до суду із заявою про звільнення автомобіля з-під арешту. Але суддя Черноус замість того, щоб зупинити виконавче провадження у частині конфіскації автомобіля, себто дозволити виконавчій службі повернути авто громадянці, заяву «заникав» і спільно з «начальником державної виконавчої служби Держинського райуправління юстиції В. Люлькою відво-

зв'язав» документи на реалізацію конфіскованого автомобіля».

І що цікаво, пан суддя пішов на таке порушення не через якусь нелюбов до громадянки Ролер, а, навпаки, через приплив (чи перелив) батьківської любові до свого сина. Він, як вказано у поданні Вищої ради юстиції, особисто сплачував гроші за цей автомобіль з метою придбання його для свого сина.

Простіше кажучи, це той випадок, коли інтереси судді і держави збігаються до непристойного: конфіскувати іномарку на користь держави і тут же у державі її купити за «залишковою ціною».

Певне, що державу в особі її довірених осіб пана Черноуса і пана Люльки такий інтерес влаштовував, а ось громадянку Ролер — ні. Побачивши ту зухвалу «рокіровку» (служитель Феміди спершу пішов у відпустку, щоб викупити автомобіль для сина, а вже потім виніс ухвалу про заведення цивільної справи за позовом жінки), громадянка Ролер звернулася до міліцейського управління боротьби з організованою злочинністю в Житомирській області.

Наслідки уже відомі. Кваліфікаційна комісія загальних судів Житомирської області дослухалася до міліції і побачила в діях судді Черноуса використання ним службового становища у власних інтересах, опорокнення суддівського звання і приниження авторитету судової влади. Вища рада юстиції, а з тим і профільний парламентський комітет та Верховна Рада загалом погодилися із висновками житомирської комісії.

Зрозуміло, що позбавленням громадянина Черноуса суддівської мантиї проблема чистоти рядів вітчизняної Феміди не вичерпується. Хоча б тому, що язик не повертається назвати вчинок цього экс-служителя Феміди «найганебнішим з ганебних». Як відомо, Генпрокуратура безпідставно зацікавилася діяльністю «Укрспецюсту» і процесом реалізації конфіскованого судами майна. Можливо, приватні інтереси ще котрогось із суддів також «до непристойного» збігаються з державними...

Підготував Анатолій БЕНЬ.

Фотофакт

Київський міський голова Олександр Омельченко (праворуч) ділиться досвідом з болгарським колегою — мером Софії Стефаном Софіянським, який цими днями відвідав столицю України.

Фото Михайла ГОЛЯКА.

Новий щабель у розслідуванні «справи Гонгадзе»

Про це розповів під час засідання Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України Олександр Жир.

Він сказав, що Президент, зустрічаючись з міністром закордонних справ Литви Антанасом Валіонісом, який нині головує в Раді Європи, погодився і навіть дав указівку Генеральному прокуророві виконати відповідні формальності, щоб міжнародна комісія у «справі Гонгадзе» була створена й почала працювати.

— У розмові з нами Антанас Валіоніс попросив насамперед конкретно визначитися зі змістом міжнародного розслідування. Такий проект документа по пунктах, — повідомив Олександр Жир, — розробляється і буде розглянутий на комісії у четвер.

Однак постає ряд інших питань. Президент погодився на проведення генетичної експертизи під контролем Ради Європи, але чому немає такої само вказівки

Генпрокурору щодо експертизи записів майора Мельниченка, які також стосуються «справи Гонгадзе»?

Експертиза записів дасть відповідь: змонтовані плівки чи ні? Причому з такою ж точністю, що й генетична, яка в міжнародній практиці сприймається як доказ. Потрібно заспокоїти суспільство і, зрештою, поставити крапки над «і». Якщо буде встановлено, що це монтаж, покарання має зазнати той, хто монтував. А якщо не монтаж?

— Я не хочу робити висновків і висувати звинувачення, — сказав Олександр Жир, — але така поведінка Президента мене як голову комісії переконали в тому, що ті розмови з людьми, які записані на плівці, — правда.

Настирливі журналісти допитувалися в Олександра Жира, чи матимуть міжнародні експерти у своєму розпорядженні все необхідне для такого дослідження. На що го-

лова комісії відповів: предметом експертизи будуть всі матеріали, які дадуть змогу експертам зробити достовірні висновки.

— І навіть той самий цифровий диктофон?

Олександр Жир ствердив: ми маємо все необхідне для проведення такої експертизи.

На засіданні комісії було запрошено заступника Генерального прокурора Олексія Баганця та Міністра транспорту України Валерія Пустовойтенка. Але вони не з'явилися.

Відповідь Генпрокуратури, зазначив Олександр Жир, укротре засвідчила небажання співпрацювати з комісією. Натомість буде підготовлено відповідного листа до Ради Європи, у якому комісія зазначить, що і сам Президент, і посадові особи, які йому підпорядковані, чинять перепони і не зацікавлені встановити істину в «справі Гонгадзе».

Анатолій КАРАСЬ.

Можливо, у боржників з'являться 60 днів

Газ ще не погас. Але може

Борги

(Початок на 1-й стор.).
З початку року Луганська область заборгувала за природний газ понад 40 млн. грн. Левова частка боргу припадає на населення. Серйозна ситуація склалася в Стаханові, Свердловську, Краснодарі, Брянці та Кіров-

ську. Не опалюється житловий фонд, під загрозою зупинки хлібопекарні. Місцева влада не в змозі зібрати платежі за спожитим паливом, щоб закупити для своїх міст теплоносії на наступну декаду. Порівняно благополучні справи у Северодонецьку — там цілком забезпечено потребу у природному газі, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Тенденції

Населення радіє — керівники сумують

Після ухвалення Верховною Радою закону про списування та реструктуризацію боргів населення за квартплату, комунальні послуги, спожитий побутовий газ і електроенергію рівень сплати за ці послуги у Львові в грудні знизився втричі. Про це йшлося у зверненні міськради Львова до Президента України.

На думку депутатів, це може спричинити банкрутство підприємств комунальної сфери. Як повідомляє «Інтерфакс-Україна», борги жителів Львова перед «Львівводоканалом» перевищують 35 млн. грн., а перед «Львівтеплоенерго» — 40 млн. грн.

За інформацією прес-служби міськради Львова, на сьогодні без тепла залишаються 15 відомчих будинків.

Життя при каганцях

SOS

Останніми тижнями телефон кримського корпункту розривався від скарг на холоднець, масове відключення тепла й електрики в будинках усіх регіонів півострова. Лавина волянь про допомогу обірвалася три дні тому — після відключення енергомереж і від будинку, де розташований корпункт у Сімферополі. В ЖЕКу кажуть, що «аварію» усунуть не раніш як за три дні. Світло у столиці Криму зникає двічі на добу.

В усіх населених пунктах півострова обстановка схожа на фронтіву. Навіть у селищі Чорноморському, звідки постачають автономії газ, ще не підключено до нього понад 300 квартир. У цьому районі за несплату від'єднано чверть усіх абонентів, а ті, хто сплачує сумлінно, сидять без світла чотири години на день. В Алушті «вирубають» електрику вже не лише ввечері, а й уранці, хоча населення розраховалося за неї на 98%, а міський бюджет — повністю. Страждають і боржники, і ті, хто платить. У Роздольненському районі всуціль від'єднано села, а в хуторі Березівка — і цілий ґуртожиток депортованих. У Кіровському з 20 котелень працюють дві. Кинулись грітися електрикою, та її почали відключати по три години на день і від'єднали три тисячі боржників. У Білогірському районі в селищах Зуя і «Красная Роза» котельні не працюють уже кілька років. Тож витрати електроенергії зросли в 2,5 рази, а сплата населенням становить менш як половину. Звідси й лімі-

ти — третина від потреби. У Джанкойському і Сакському районах електрику відключають на дві години тричі на добу.

У холодній Керчі сплата за електроенергію у відомчому житлі — 20% від спожитого. Загалом по місту щоденні відключення перевищили 3,5 години на добу. В Ялті, де населення платить справно, відключення електрики не перевищують 1,5 години на добу. А ось усі 14 котелень не гріють через слабкий тиск у трубах. «Ялта-теплокомуненерго» винне за газ 6 млн. 345 тисяч грн. У Феодосії, де найбільше крадуть енергоустановлення і вирубують дроги, дефіцит електромережі через рівень сплати становить 30%. У Севастополі у зв'язку зі зменшенням ліміту газу від'єднано всі котельні. Візит до Києва голови міськдержадміністрації Леоніда Жунька закінчився збільшенням ліміту газу до 1,3 млн. кубів на добу. Цього було б цілком достатньо, щоб усі 28 котелень зігріли севастополь-

ців. Та газ по дорозі розбирають споживачі, і до міста доходять жалюгідні залишки. Тож більшість котелень ніякі обігрівачі лише себе, а тепла в десятках тисяч квартир як не було, так і немає.

Міністр освіти Криму Валентина Левіна повідомила, що в Джанкойському районі не опалюються чотири школи, в Сімферопольському — дві, по одній — в Ленінському і Керчі. У всіх 500 фельдшерсько-акушерських пунктах опалюються «буржуйками» чи камінами одна або дві кімнати. Так триватиме до кінця року.

З нового — будемо з газом, який піде з материка, обіцяє голова уряду Криму Валерій Горбатов, котрому вдалося знайти спосіб розв'язання проблеми платежів за природний газ, що його поставляють на півострів через «Харківтрансгаз». На основі досягнутої домовленості Крим щодня додатково отримуватиме 1 млн. блакитного палива. Всього півострів матиме на день не 5,5 млн., як раніше, а 6,5 млн. кубів. Включаючи й видобуток «Чорноморнафтогазу» та перекачку з його підземних сховищ. Але платити треба живими грошима. Тільки за поставки мазуту потрібно негайно сплатити ще 2 млн. грн. Тоді у кримчан буде надія Perezимувати у теплі.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Фотофакт

У Києві урочисто освятили каплицю Андрія Первозванного. У заході взяли участь президент громадського Фонду Святого Андрія Первозванного Андрій Коваленко, Митрополит Київський і всієї України Володимир, представники міської адміністрації.

Фото Володимира ГОЛЯКА.

Вісті з Чернігівщини

Театр став академічним

У місті на Десні відбулися урочистості з нагоди 75-річчя Чернігівського обласного музично-драматичного театру ім. Т. Шевченка. Державний секретар Міністерства культури та мистецтв Василь Стасюк ознайомив учасників ювілею з присемною новиною — наданням театру статусу академічного. Указом Президента надано почесні звання народної артистки Аллі Абелевій та заслужених артистів України — Антоніні Багрії, Віталію Таганову. Привітати колег зі святом приїхали делегації від театрів із Брянська, Гомеля, Кіровограда, Ужгорода, Мінська.

«Град Прилуки» — нова газета

Міський голова Прилук Микола Бабій провів прес-конференцію з нагоди виходу першого номера газети міської ради «Град Прилуки». Видаватиме щотижневик приватне підприємство «Авеста». Його директор Владислав Кича водночас і редагуватиме газету.

Керівні зміни у Срібному

Відбулася XVI сесія Срібнянської районної ради. У зв'язку з призначенням попереднього голови райради головою Варвинської райдержадміністрації депутати обрали нового голову — Анатолія Рейка, який останні сім років працював заступником голови райради.

Зарплату треба платити

Голова Сосницької райдержадміністрації Володимир Бородавко викликав у райцентр усіх керівників сільгоспідприємств, які найбільше заборгували зарплати селянам. З кожним із них проведено співбесіду щодо термінів та шляхів погашення боргів. За агрофірмою «Обрій» (село Чорнотичі) керівник району навіть закріпив з цього приводу уповноваженого — начальника управління сільського господарства і продовольства Федора Давиденка.

Мова теж зброя

На базі Чернігівського військового ліцею у рамках проекту «Україна—НАТО: партнерство заради миру» відкрито Центр самостійного вивчення англійської мови для військовослужбовців. Представництво Британської ради і міністерства оборони Великої Британії подарувало йому комп'ютери, бібліотеку, відеокасети.

Трагічні заробітки

У Мені поховано чотирьох молодих хлопців, які їздили на заробітки в Росію. Повертаючись на «Форді» додому, вони на Брянщині потрапили в аварію.

Приїхали хлопці

погостювати...

На лісовій дорозі між селами Ведильці та Мньов Чернігівського району було знайдено легковика з двома обгорілими трупами. Співробітники Чернігівського райвідділу внутрішніх справ оперативно розкрили злочин. Як з'ясувалося, у Ведильці зі Славутича приїхали на «Москвичі» двоє хлопців. Спілкування з місцевими за чарчиною спиртного виявилось для них фатальним. Зчинилася сварка, а потім бійка. Обоє приїжджих забили до смерті, а згодом відвезли за село і, обливши бензином, спалили. Вбивць затримано.

Добірку підготував Сергій ПАВЛЕНКО.

Фотофакт

На майдані Незалежності в Києві почали зводити головну ялинку країни.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

У блоці вже десятеро

Політрада виборчого блоку Віктора Ющенка «Наша Україна» затвердила нових учасників блоку. Це партія «Вперед, Україно!», Республіканська християнська партія, Молодіжна партія, Конгрес українських націоналістів, Ліберальна партія України.

Отже, на сьогодні до блоку «Наша Україна» входять 10 партій: НРУ, УНР, «Реформи і Порядок», Українська партія «Солідарність», Християнський народний союз та вищезгадані. Як повідомив керівник виборчого штабу блоку Петро Порошенко, перелік учасників блоку не остаточний. Тривають переговори ще з 23 партіями, котрі мають намір співпрацювати з блоком.

Політрада також затвердила порядок формування виборчого списку блоку та процедуру погодження кандидатів у депутати в мажоритарних округах. Як повідомляє прес-служба «Нашої України», до 14 грудня партії-учасники мають подати списки осіб до виборчого списку блоку.

Прем'єр пообіцяв: вибори роботі не завадять

Позачерговий з'їзд Партії промисловців і підприємців України одноставно затвердив проект угоди про створення виборчого блоку «За єдину Україну». До нього мають увійти ПППУ, Аграрна партія України, Народнo-демократична партія, Партія регіонів і партія «Трудова Україна». Проект документа буде винесено на обговорення міжпартійного з'їзду, який відбудеться 15 грудня в Києві, передає «Інтерфакс-Україна».

Виступаючи на з'їзді, лідер Партії промисловців і підприємців України, Прем'єр-міністр України Анатолій Кінах закликав центристські сили до об'єднання зусиль в ім'я майбутнього країни. «Подальший розвиток економіки, суспільства і держави загалом за-

лежить від того, наскільки ми за рахунок консолідації зусиль суспільства і держави просунемося вперед», — заявив він.

Після з'їзду ПППУ Анатолій Кінах пообіцяв на прес-конференції, що виборча кампанія не відвертатиме увагу Кабінету Міністрів від ефективної роботи. На його погляд, найліпшим «агітаційним матеріалом» мусять стати результати роботи уряду, спрямовані на покращання стану економіки і життя людей.

На знімку: глава ПППУ, Прем'єр-міністр України Анатолій Кінах (у центрі).

Фото Олександра СИНІЦІ (УНІАН).

Особливі пенсії за особливі заслуги

31 січня цього року набрав чинності Закон України «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною», який визначає досить широко коло громадян, що мають право на одержання цих пенсій. Однак незважаючи на те, що з дня його прийняття минуло близько року, питань щодо порядку призначення пенсій за особливі заслуги залишається досить багато, про що свідчить велика кількість листів наших читачів. З проханням прокоментувати їх ми звернулися до віце-прем'єр-міністра України Володимира СЕМИНОЖЕНКА.

— Володимире Петровичу, скільки пенсій за особливі заслуги перед Україною, починаючи з часу набрання чинності цим законом, вже призначено?

— На сьогоднішній день пенсії за особливі заслуги перед Україною встановлено більш як 9 тисячам осіб.

— Пенсії за особливі заслуги встановлює комісія за клопотанням Президента України, Голови Верховної Ради України, Прем'єр-міністра України, міністрів та керівників інших центральних органів виконавчої влади, голови Ради міністрів Автономної Республіки Крим, голів обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій, голів обласних, Київської та Севастопольської міських рад. Якими критеріями керуються ці особи під час підготовки клопотань?

— Клопотання із встановлення пенсій за особливі заслуги порушуються щодо осіб, зазначених у статті 1 Закону України «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною». Це, зокрема, громадяни України:

— відзначені почесними званнями «народний», «заслужений», державними нагородами України та колишнього Союзу РСР, лауреати державних премій України та колишнього Союзу РСР;

— народні депутати України, депутати колишніх республік Союзу РСР і Союзу РСР, депутати обласних, Київської і Севастопольської міських рад трьох скликань та депутати районних, районних у містах Києві та Севастополі рад, міських рад чотирьох скликань, якщо вони не були державними службовцями і не займали ви-

борних та керівних посад у цих радах;

— Герої України, Герої Радянського Союзу, Герої Соціалістичної Праці, особи, нагороджені орденом Слави трьох ступенів, орденом Трудової Слави трьох ступенів, орденом «За службу Родині в Вооруженних Силах СРСР» трьох ступенів, чотирма і більше орденами, чотирма і більше медалями «За відвагу», ветерани Великої Вітчизняної війни, нагороджені у період бойових дій медаллю «За відвагу»;

— видатні спортсмени — переможці Олімпійських ігор, чемпіони і рекордсмени світу та Європи;

— космонавти та члени льотно-випробувальних екіпажів літаків;

— матері, які народили семеро і більше дітей та виховали їх не менш як до восьмирічного віку. При цьому враховуються діти, усиновлені в установленому законом порядку.

— Чи достатньо місячного терміну для розгляду клопотання про призначення пенсії за особливі заслуги?

— У зв'язку з тим, що Закон України «Про пенсії за особливі заслуги перед Україною» не так давно набрав чинності, сьогодні до комісії продовжує надходити неабияка кількість кло-

потань. Тому встановлений термін розгляду клопотань не є надто великим, досить часто і його не вистачає. У майбутньому, коли пенсії за особливі заслуги перед Україною вже будуть призначені особам, які вийшли на пенсію до набрання чинності законом, зазначений термін можна бути скоротити.

— Чи були випадки, коли у призначенні пенсії відмовляли? Якщо так, то які основні причини відмови?

— Випадки відмови у призначенні пенсії за особливі заслуги перед Україною були у зв'язку з відсутністю заслуг, зазначених у статті 1 вищезгаданого закону.

— З якими основними проблемами стикається комісія із встановлення пенсій за особливі заслуги перед Україною під час їх призначення?

— Найбільша проблема — це величезна кількість клопотань. Окрім того, досить часто до клопотання не додаються всі необхідні документи, перелік яких затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 20 жовтня № 1578, що призводить до гальмування вирішення питання про призначення пенсії.

— На які моменти потрібно звернути увагу громадянам під час підбору документів для визначення права на цю пенсію?

— До клопотання про встановлення пенсії особі, яка має особливі заслуги, повинні бути додані такі документи:

— копії документів, що підтверджують особливі заслуги особи; копії документів, що підтверджують трудовий стаж; копія довідки медико-соціальної експертної комісії про інвалідність — для осіб, визнаних інвалідами;

— довідка про сімейний стан; довідка про заробітну плату, а якщо особа одержує пенсію, також довідка про її вид та розмір;

— довідка про розмір пенсії, на яку особа має право відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення».

— Чи були випадки оскарження рішення комісії у судовому порядку?

— Таких даних комісія не має.

— З якого часу призначені комісією пенсії починають виплачувати, і чи є особливості, щоб почати їх виплату?

— Особливістю у виплаті пенсії за особливі заслуги є те, що така пенсія виплачується лише в тому разі, якщо пенсіонер не працює...

— Дякую.

Бесіду вела
Наталія ГЕЛЕТКО.

«На ура» задурили голову депутатам

Газета «Голос України» не раз зверталася до теми державних гарантій захисту іноземних інвестицій. На її сторінках висловлювали свої думки щодо цієї проблеми фахівці-практики, вчені. Новим штрихом у законодавстві стосовно підприємств з іноземними інвестиціями стала Постанова Верховної Ради України від 4 жовтня цього року «Про невідкладні заходи щодо усунення дискримінації в оподаткуванні суб'єктів підприємницької діяльності, створених з використанням майна та коштів вітчизняного виробництва, та недопущення зниження надходжень до Державного бюджету України». Продовжуючи обговорення проблеми застосування державних гарантій для іноземних інвесторів, сьогодні наша бесіда з народним депутатом України Раїсою БОГАТИРЬОВОЮ.

— Раїсо Василівно, постанова Верховної Ради України від 4 жовтня 2001 року передбачає всебічне вивчення ситуації, що склалася, із ввезенням підприємствами з іноземними інвестиціями на митну територію України імпортованих товарів без сплати податкових платежів та зборів на підставі рішень судів України. А в чому саме полягає проблема?

— З'ясування ситуації, що склалася, показує, що справи виглядають, м'яко кажучи, трішечки не так, як протягом останніх років намагалися всіх нас переконати. Не хочеться зосереджуватися на цифрах, однак це «трішечки не так» полягає в тому, що не тільки і навіть не настільки винні у ненадходженні до бюджету коштів підприємства з іноземними інвестиціями. Нині назріла проблема загалом — ненадходження до бюджету внаслідок інших причин набагато істотніше, і саме ці причини потребують найбільшої уваги. Чому і кому вигідно робити крайніми підприємства з іноземними інвестиціями (мабуть, насамперед Державній митній службі) — це окреме питання. Однак вочевидь одне: прикриваючись цією темою, відволікається увага від усього іншого, що є небезпечнішим для держави, адже не може бути бюджет із 22 відсотками пільг, не може країна мати бюджет, якщо половина її території — у пільгових зонах, а перелік податкових пільг становить близько 300 позицій. Ось де треба шукати винних і крайніх.

— Раїсо Василівно, Кабінет Міністрів України подав до Верховної Ради законопроект «Про внесення змін до деяких законів України з метою усунення випадків ухилення окремих підприємств, створених за участю іноземних інвесторів, від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів)». Сама назва законопроекту вказує на те, що в державі нібито мають місце непоодинокі випадки ухилення підприємств, створених за участю іноземних інвесторів, від сплати податків. Подання такого законопроекту вказує на те, що чинними правовими нормами розв'язати цю проблему неможливо. Але чинним законодавством, здається, чітко врегульовано

поняття ухилення від сплати податків і відповідальність за такі неправомірні дії. Невже потрібно вносити якісь зміни — якщо підприємство ухилиється від сплати податків, то треба застосовувати встановлені механізми притягнення до відповідальності та усунення фактів цих порушень.

— Так, мабуть, назва законопроекту не зовсім коректно виписана. Насправді таких ухилань з боку підприємств з іноземними інвестиціями немає. З підприємствами з іноземними інвестиціями, або їх ще іноді скорочено називають СП, — інша ситуація, яка сьогодні не влаштовує Кабінет Міністрів. Свого часу ці СП відповідно до законодавства отримали певні пільги в оподаткуванні, валютних та митних процедурах. Згодом ці пільги було скасовано, але законодавством протягом певного часу збережено гарантії захисту іноземних інвестицій. Тому й нині деякі СП цілком законно користуються встановленими пільгами. Законність наданих пільг підтверджено неодноразовими рішеннями судових органів. Ніколи ще виконання чинних судових рішень не було і не може бути злочинним. А термін «ухилення» міститься у Кримінальному кодексі, має певний, визначений законом зміст і стосується фізичних осіб. Тому його вживання у постанові і навіть назві внесеного законопроекту є неправильне.

— Тобто сьогодні Кабмін не має правових важелів для позбавлення гарантій іноземних інвесторів у результаті зміни законодавства?

— Саме так. І поданий законопроект має на меті одержання таких важелів. Міркуйте самі. 17 лютого минулого року Верховна Рада прийняла Закон «Про усунення дискримінації в оподаткуванні суб'єктів підприємницької діяльності, створених з використанням майна та коштів вітчизняного походження», яким скасувала дію всіх законодавчих актів, що встановлювали пільги для СП. Закон набрав чинності з дня опублікування, але він не міг скасувати встановлені державні гарантії захисту іноземних інвестицій, і тому ті, хто мав гарантії, ними скориста-

лися і через суд підтвердили свої права. Поданий Кабміном законопроект пропонує розв'язати проблему дуже просто — судові рішення про застосування до підприємств з іноземними інвестиціями державних гарантій захисту інвестицій підлягають виконанню винятково в частині, що не суперечить зазначеному закону. А вони (судові рішення) суперечать цьому закону, а тому у разі прийняття поправок, які пропонує уряд, жодне судове рішення про захист прав іноземних інвесторів не буде виконано. Якщо уважно прочитати запропонований законопроект, то можна побачити, що ним пропонується внести зміни також і до Закону «Про інвестиційну діяльність», передбачивши, що обов'язком суб'єкта інвестиційної діяльності є сплата податків, зборів (обов'язкових платежів) у розмірах та у порядку, визначених законами України. На перший погляд, така зміна не потрібна, адже це є обов'язок всіх суб'єктів господарювання. Але якщо прочитати далі законопроект, то стане зрозуміло, навіщо це робиться. Проект передбачає внести доповнення до ст. 19 Закону «Про інвестиційну діяльність», що обмежують державні гарантії захисту інвестицій і виключають зі сфери гарантій питання фінансово-господарської діяльності інвесторів та сплати ними податків, зборів (обов'язкових платежів). Отже, після внесення доповнень до ст. 19 та ст. 8 зазначеного закону інвестори будуть вимушені сплачувати всі податки та збори, встановлені на сьогодні законами України, і тоді фактично буде ліквідовано державні гарантії, що надавалися підприємствам з іноземними інвестиціями.

— Але є Конституція України та законодавство з питань судочинства, судоустрою, виконавчого провадження, які встановлюють, що рішення судів після набрання ними чинності є обов'язковими для всіх органів та осіб, і підлягають виконанню на всій території України. Як тоді можна вводити закон часом, що вже минув, тим паче щодо рішень судів, які набрали чинності?

— Так, мушу погодитися з вами. Конституція закріпила принцип, відповідно до якого закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи. Закон набирає чинності через десять днів з дня його офіційного оприлюднення, якщо інше не передбачено самим законом, але не раніше дня його опублікування. Тому з цієї точки зору запропонований урядом законопроект суперечить Конституції України.

Обмеження виконання судових рішень, які набули чинності, що запропоновані в законопроекті, на мій погляд, призведуть до порушень органами державної виконавчої служби вимог ст. 19 Конституції України, відповідно до якої вони повинні діяти лише на підставі, у межах повноважень та у спосіб, передбачений Конституцією та законами України, зокрема законами України «Про державну виконавчу службу», «Про виконавче провадження».

— Якого загального висновку ви можете дійти щодо прийняття цього проекту закону? З вашої точки зору, чи буде досягнуто якогось ефекту від ухвалення цього законопроекту?

— Внесення змін до деяких законодавчих актів, що пропонує зробити Кабінет Міністрів, подавши відповідний законопроект, на мою думку, може створити небезпечний прецедент у національній правовій системі загалом, адже це буде прецедентом здійснення штучних винятків під час виконання чинних судових рішень, нехтуванням принципів побудови правової держави в Україні, норм національного та міжнародного права.

У нас є гіркий досвід покладатися на думку людей, які, на жаль, начебто є спеціалістами в цих питаннях, маю на увазі Закон України «Про усунення дискримінації...». Ви пам'ятаєте, як нашвидкуруч, без розгляду комітетами, «на ура» задурили голову депутатам взятими зі стелі цифрами, а не зважили на думку фахівців, які ще тоді казали, що цей закон визначає лише коло осіб, на які він поширюється і жодним чином не може стосуватися судових актів, ухвалених до набрання ним чинності. І хоч би хто що казав про ефективність цього закону, вона має від'ємне значення. Те саме чекає нас і з новим законопроектом. Отримані результати просто вражають. Набрання чинності цим законом ще більше заплуває ситуацію з державними гарантіями і, на жаль, не тільки усуне ті колізії, що виникли після Закону «Про усунення дискримінації...», а й створить інші.

Прийняття законопроекту позбавить підприємства з іноземними інвестиціями державних гарантій захисту цих інвестицій.

Підсумовуючи, слід зауважити: проблема є, але це проблема не з підприємствами з іноземними інвестиціями, у суспільстві є загальнодержавна проблема пільг, яку треба розв'язувати.

— Дякую за бесіду.

Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Чорнобиль: від радіаційної аварії до аварії свідомості

На міжнародній науково-практичній конференції TACIS з надання технічної допомоги в реабілітації радіаційно забруднених територій і мінімізації вторинних медичних наслідків Чорнобильської катастрофи, яка проходила під егідою МНС України за участі вчених і фахівців України, Росії та Білорусі, було розглянуто 15 плотних проектів, які здійснювалися в трьох державах, що постраждали внаслідок аварії 26 квітня 1986 року на Чорнобильській АЕС.

Лейтмотив усіх доповідей був один: подія в Чорнобилі за дозовим впливом є найбільшою аварією, а за наслідками і впливом на колективну свідомість — катастрофою, до подолання наслідків якої ми ще тільки шукаємо підходи. Спробую, як фахівець, розкрити цю тезу лише на одному добре вивченому мною прикладі.

Перший урок Чорнобиля: спочатку було породжено загальний страх. Масштаби його невимірні досі. Професійне вивчення події дає мені змогу стверджувати це цілком відповідально. Як і те, що такий стан справ вигідний недругам Росії, Білорусі та України.

Свідомість суспільства уражає спочатку запитання: як таке могло статися і хто винен?! Керівництво держави на перших порах об'єктивно не має необхідних даних для адекватної реакції і відходить у «тінь». Тому президент США, наприклад, після 11 вересня був кілька днів у «тіні», так само, як президент СРСР М. Горбачов після Чорнобиля-86 або президент РФ В. Путін після загибелі АПЧ «Курск» у 2000 році. А тим часом ЗМІ педалюють на тому, що уряд не каже правди і уряд бреше.

Цей майстерно насаджуваний чорнобильський страх привів до колапсу колективної свідомості, а згодом істотно вплинув і на руйнацію наявної на той час державної системи.

Цього висновку я дійшов через багато років роботи в Мінчорнобилі України. А підштовхнула мене до неї гірка правда про долю атомної енергетики в Україні. Прочитую інтерв'ю академіка Віктора Бар'яхтара: «Сумно, що в запалі боротьби з атомною енергетикою ми свого часу не закінчили блоки на Рівненській і Хмельницькій АЕС. Вони були готові на 95 відсотків. І ми могли їх запустити ще 1992 року. Тобто вони вже 8 років давали б по 7 млрд. кВт/год електроенергії кожний. У перерахунок на гроші виходить 1 млрд. доларів втраченого доходу! Тоді промовляли високі слова турботи про народ, про безпеку, і під мудрим керівництвом письменника Яворівського зрештою закрили два найдосконаліші та найбезпечніші блоки української атомної енергетики... Мало того, навіть відмовилися отримати паливо для них в 1991 році! Це яскравий приклад стратегічної сліпоти, невміння зрозуміти, що потрібно власній державі для її розвитку!».

Наламав дров письменник Яворівський у чорнобильських справах, коли був відповідальним у Верховній Раді за ці самі справи.

Шлейф неграмотності, дилетантства тягнеться досі. Ось уже три роки не затребувано матеріали дослідження «Ретроспективно-прогнозні дози опромінення населення та загальнодозиметрична паспортизація 1997 року населених пунктів України, що знамали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи» (узагальнені дані за 1986—1997 рр.).

Цей, на жаль, не відомий широкій громадськості науково-практичний документ підготовлено відділом дозиметрії НЦРМ АМН України (керівник відділу дозиметрії — професор, доктор фізико-математичних наук, єдиний на пострадянському просторі член Міжнародної комісії радіаційного захисту І. Ліхтарев), схвалено головою НКРЗ України академіком Д. Гродзинським і

затверджено 1 вересня 1998 року міністром Мінохорони здоров'я України А. Сердюком. А це означає, що документ офіційно набув чинності і з 1999 року обов'язковий для застосування всіма органами державного управління, що причетні до розв'язання чорнобильських проблем. Проте...

То про що йдеться у згаданому вище документі? Відповідно до багаторазових звернень народних депутатів України, обраних від постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи територій, і на виконання відповідної постанови Верховної Ради України вітчизняна наука та виконавча влада видали наразті офіційні відомості за станом на 1998 рік щодо нагромаджених (ретроспективних) і прогнозних доз 70 післяаварійних років доз для 2161 населеного пункту, які віднесені до різних зон радіоактивного забруднення.

Слід нагадати читачам, що ще в лютому 1991 року Верховна Рада УРСР прийняла широко відому «найгуманнішу» 7-берну концепцію радіаційного захисту населення. Суть цієї концепції зводиться до того, що населення, яке проживає на радіоактивно забруднених територіях, не повинно отримати додаткову, понад доаварійного рівня, дозу опромінення більш як 7 берів за 70 років життя, тобто середньостатистично — не більш як 0,1 бера на рік. А доаварійний природний і техногенно-посилений рівень становив від 35 до 42 берів за 70 років життя. Тобто додаткові за рахунок Чорнобиля дози не повинні перевищити 20 відсотків від доаварійних.

Тут було б доцільно, на мою думку, повернутися до тих умов і обставин, в яких готували і приймали в лютому 1991 року пакет законів, пов'язаних із Чорнобильською трагедією.

Це була епоха тотального шельмування влади, за відсутності гласності з проблем Чорнобиля і замовчування доз.

Ось як без найменших сумнівів викладав це тодішній народний депутат України, голова чорнобильської парламентської комісії В. Яворівський: «Ті люди, які перебувають в наших зонах, можуть набрати щонайбільше 111 бер і щонайменше 53 бери за життя. А тепер порівняйте це з 35-берною концепцією Ілліна, проти якої ми з вами воювали!».

Запам'ятаймо ці цифри. Минали роки, було проведено дозиметричну паспортизацію, ми ще дужче наблизилися до істини. Зрозуміло, що в перші роки після аварії дози були великі, потім вони пішли на спад. Мало того, тепер вчені стверджують, що в перші два післяаварійні роки населення вже отримало до 80 відсотків додаткової дози за 70 років життя. Нині ці закономірності добре вивчено і використано під час розрахунків ретроспективних і прогнозних за 70 років життя доз. При цьому відкриваються цікаві, унікальні дані, що мають велике громадське звучання і заслуговують на увагу широких верств нашого суспільства, яке ось уже більш як три роки залишається необізнаним.

Правда така. Перевищення дозової межі 7 бер за 70 років життя прогнозують лише для 30 населених пунктів з 2161, яких віднесено до різних зон радіоактивного забруднення. Ці 30 населених пунктів розташовані у двох найзабруднених областях: Житомирській — 15 насе-

лених пунктів у 5 районах, та Рівненській — також 15 населених пунктів у 4 районах. Прогнозні за 70 років життя дози для цих населених пунктів не перевищують 26 бер.

Якщо порівняти ці всебічні науково обгрунтовані дані щодо доз з даними експертів В. Яворівського — щонайбільше 111 бер і щонайменше 53 бери, то за великим рахунком постає запитання до колишніх парламентських «героїв Чорнобиля»: «Про що гомоніли ви, народні витії? И на якій підставі? Дози, самовпевнено вигукнуті в сесійну залу лідером «чорнобильських командос», з'ясувалося, завищені в кілька десятків разів! Але ця гірка правда досі нікому не потрібна! Так відбулася політична приватизація чорнобильської проблеми групою вельми зацікавлених осіб.

Чому так сталося? Питання риторичне! Чи не тому, що визнання правди про Чорнобиль буде визнанням кричущої некомпетентності цілої низки відомих політиків та непрофесійності учених, які їх обслуговували? Означатиме для них моральний вирок — усунення від громадсько-політичної діяльності без права помилування до кінця їх днів? І не лише.

А поки що письменник Яворівський осідлав з чиєєю допомогою Національне радіо і щотижня виступає з політичними проповідями. Тепер уже очолив і Національну спілку письменників України! Який пастух, така й череда? Чи навпаки? Ціна радіопроповідям пана Яворівського така само, як і його справам в галузі атомної енергетики й Чорнобиля.

До річч, останніми роками за розрахунками, що ґрунтуються на чинному законодавстві, Чорнобиль коштує Україні близько 6 млрд. гривень на рік, а в бюджеті фінансування передбачено обсягом лише 1,8 млрд. гривень — 26 відсотків від потреби. Рідний уряд чітко розуміє, що до чого, та тільки не хоче брати на себе тягар політичної відповідальності за багаторічну оману! Фактично Чорнобиль фінансується у ще меншому обсязі — 1,5 млрд. гривень на рік. Всі при ділі — від державних чиновників до депутатського корпусу всіх рівнів. Одне слово, для кого війна, а для кого мати рідна!

Тільки коли наше хворе суспільство зрозуміє це? Або й далі житимемо з цієї раковою пухлиною брехні від Яворівського та його покровителів, що сховалися в чорнобильському затінку?

Лікування цієї хвороби переляку може бути, умовно кажучи, терапевтичне, тобто шляхом реалізації величезних у часі і за коштами освітніх програм для всіх верств населення, як це запропоновано в рекомендаціях згаданої на початку статті конференції, на що немає ні коштів, ні часу.

Лікування може бути й хірургічне, коли заради порятунку і здоров'я цілого організму треба безжально відсікти щось хворе, гангренозне або ракову пухлину. Який метод обрати — це справа лікаря і самого хворого.

Але передовсім треба встановити правильний діагноз. Саме це завдання розв'язала міжнародна науково-практична конференція TACIS з надання технічної допомоги в реабілітації радіаційно забруднених територій і мінімізації вторинних медичних наслідків Чорнобильської катастрофи.

Тепер справа, умовно кажучи, за політичними лікарями, за їхньою волею у визначенні методу лікування: або жувати терапевтичний чорнобильський стіморол ще не один десяток років, або здійснити політичну хірургію і відсікти ракову пухлину брехні, табу і стереотипів від Яворівського і Ко. Третього немає!

Юрій СОЛОМАТІН,
народний депутат України.

← Проблема

Масштабні меліорації знищили родючі землі Херсонщини

Своєю діяльністю людина спричинила низку екологічних проблем, серед яких катастрофічна втрата родючих ґрунтів, а також підтоплення земель. Часто-густо ці проблеми взаємно пов'язані.

Меліорація — це дії, спрямовані на кардинальне покращання якості ґрунтів сільськогосподарського призначення. Однак, як свідчить історія людства, широкомасштабна меліорація в багатьох випадках призводила до трагічних наслідків. У результаті нерационального використання поливу гинули цивілізації. Нинішня наука дійшла висновку, що саме зловживання іригаційними заходами призвело до загибелі шумерів. Але, здається, людство не вчиться на власних помилках. Останнім таким прикладом стали пересохлі колись повноводні Сирдар'я та Амудар'я, майже мертвий Арал і поширення пустелі на колись квітучих середньоазійських землях. «Арал повинен красиво померти» — це слова одного із заступників міністра водного господарства СРСР. Нині трагедія Аралу прирівнюється до Чорнобильської. Білі піски висохлого моря за останні 35—40 років поглинули понад 2 мільйони гектарів в минулому родючих земель. Як зазначалося в одній із статей, присвячених проблемі Аралу, нищість інтелектуальної неповороткості, тупа сила невідконтрольної номенклатури випередили в даному разі сукупність погодних факторів в Приараллі.

Бог милував Україну від реалізації таких «масштабних», як люблять висловлюватися радянські меліоратори, проектів на кшталт каналу Дніпро — Дунай. Однак здійснені за останні 50 років інші заходи з «кардинального покращання якості ґрунтів» призвели до загострення ситуації в багатьох регіонах України. Можна згадати Волинь і Донбас, проблеми на Одещині чи в Придніпров'ї, в Криму чи на Херсонщині. Причини різні, але майже всюди наслідком є втрата найродючіших у світі українських ґрунтів.

Проблема настільки різнопланова, що її взагалі важко розглядати в цілому. Саме тому учасники «круглого столу», організованого фракцією Народно-демократичної партії у Верховній Раді України разом із Всеукраїнською екологічною лігою, обговорили один із аспектів — підтоплення земель на Херсонщині. Всі учасники «круглого столу», а це провідні українські вчені-водники, фахівці міністерств та держкомітетів, погодилися, що на Херсонщині внаслідок широкомасштабної меліорації порушено місцеву екосистему.

Підтоплення природного характеру існувало в деяких регіонах України з давніх часів. Екосистема таких територій формувалася сотні і тисячі років. Підтоплення територій техногенного походження гостро постало в 1960—1979 рр. минулого століття у зв'язку з гідротехнічним будівництвом, створенням каскаду дніпровських водосховищ та проведенням широкомасштабних меліоративних робіт зі зрошення у степовій зоні, вважає народний депутат Волок. Короткі терміни зміни екологічної ситуації спричинили деградаційні процеси на меліорованих територіях. Будівництво надмірної кількості водогосподарських об'єктів, дніпровських та інших водосховищ, збільшення площі ріллі, широкомасштабна гідромеліорація здійснювалися без урахування збереження рівноваги систем. Слабка дренажність території піднімала рівень ґрунтових вод, які заболочували, підтоплювали сільгоспугіддя та прилеглі території, засолювали і виводили із сільськогосподарського обороту значну кількість родючих земель. Нині збільшується загроза техногенної катастрофи. На забудованих територіях обводнюються та дають проривок, руйнуються житлові, громадські будинки та промислові споруди, спостерігається періодичне або постійне замочування та корозія підземних комунікацій, пошкодження доріг та інших об'єктів інженерної інфраструктури.

На жаль, в Україні відсутня координація дій щодо розв'язання проблеми підтоплення півдня України на державному рівні. Окремі державні інституції намагаються вжити заходів щодо цього. Однак така робота схожа на дії, описані у відомій байці про Лебедя, Рака й Шуку, зауважила представник екологічної ліги Тетяна Тимочко. Мінекоресурсів з цього приводу каже: «Проблема підтоплення земель в Україні поглиблюється, і головними її причинами є меліорація, зарегульованість стоку річок, будівництво каскаду дніпровських водосховищ». А Держводгосп головного причиною називає природно-кліматичний фактор, просто кажучи, дощі, і відсуває техногенний фактор на другий план. На що Мінекоресурсів відповідає: «Монополізм Держводгоспу у питанні проведення меліорації земель гальмує цей процес і не забезпечує виконання робіт на належному науковому та технічному рівні».

Учасники «круглого столу» підтримали пропозицію фракції НДП про винесення розв'язання даної проблеми на найвищий державний рівень і забезпечення необхідного фінансування, щоб уникнути розвитку негативних процесів. У зверненні до Ради національної безпеки і оборони України йдеться, що сучасний стан меліоративних систем і рівень їх використання має деструктивні, екологічно небезпечні й економічно неефективні тенденції, які загрожують руйнуванням, з одного боку, всієї системи водних меліорацій, а з другого — деградацією природного середовища. Тому необхідно забезпечити якісно нові підходи до розв'язання проблеми підтоплення земель. Вони мають базуватися на розробленні сучасної концепції та науково обгрунтованих заходах щодо обмеження цього негативного процесу. Баланс водновитратної та екологічної складової в аграрному секторі та в економіці в цілому мають стати одним з головних пріоритетів програм, спрямованих на досягнення сталого розвитку України.

Богдан ПЕТРЕНКО.

Фактично Чорнобиль фінансується у ще меншому обсязі — 1,5 млрд. гривень на рік

Дружба зі знаком плюс

Сьогодні у Харкові відкривається бізнес-форум «Україна—Росія» за участю президентів двох держав — Леоніда Кучми і Володимира Путіна. Зустріч довгоочікувана, подає надії і навіть певною мірою історична для наших країн у сенсі розуміння, усвідомлення, чи будемо один одному добрими сусідами, діловими і взаємовигідними партнерами. Зустріч, що, як вважають спостерігачі, визначить наші стосунки на найближчі роки, якщо не на десятиріччя.

А які настрої панують серед політиків і підприємців напередодні харківського бізнес-форуму «Україна—Росія» в місті його проведення? Про це матеріал нашого кореспондента у Харківській області Миколи КОСОГО.

Голова Харківської облдержадміністрації
Євген КУШНАРЬОВ:

Вікові зв'язки дорогого варті

За кілька днів до проведення бізнес-форуму «Україна—Росія» відбулася його, так би мовити, головна репетиція. Міні-бізнес-форум провели ділові кола Харківської та Белгородської областей. Учасники зустрічі підтримали пропозицію харківської сторони щодо створення постійно діючого виконавчого органу з питань двостороннього співробітництва для розв'язання конкретних проблем господарюючих об'єктів обох областей. Окрім того, прогнозується, що він міг би представляти інтереси белгородського бізнесу на території України і харківського бізнесу на території Російської Федерації.

«Цілком підтримую ідею створення постійно діючої робочої структури, яка відшукувала б шляхи спрощення всіх процедур, стосунків між суб'єктами господарювання, але гадаю, що обмежуватися лише такими завданнями в жодному разі не можна, — підкреслив у своєму прікінцевому виступі на бізнес-форумі голова Харківської облдержадміністрації Євген Кушнар'єв. — Треба ставити завдання перед цією групою — залучити провідних учених, фахівців, практиків, економістів. Враховуючи світовий досвід, розробити модель міжрегіонального співробітництва, таку собі зону з особливим режимом, і запропонувати її урядам наших держав.

Я вважаю, що у нас із головою держадміністрації Белгородської області Євгеном Савченком вистачить і наполегливості, і авторитету для того, щоб наш голос було почуто. Гадаю, ми зможемо запропонувати дуже серйозну та науково обгрунтовану модель такого розвитку. Для того, щоб зробити перший крок, я для себе остаточно прийняв рішення про створення в структурі облдержадміністрації управління зовнішньоекономічних зв'язків і міжнародного співробітництва. І в цьому управлінні обов'язково буде відділ, який займатиметься винятково нашими відносинами з Белгородською областю.

Крім того, керівники двох областей домовилися про проведення щорічних фестивалів фольклорної слов'ян-

ської музики «Хотмизька осінь» і «Сковородинівська осінь» — по черзі на території двох областей. Вирішили активізувати відносини в молодіжному середовищі й, обов'язково, у спорті. Головам адміністрацій імпонує ідея проведення спартакіади «Харківщина—Белгородщина», яку також намічено проводити щороку і по черзі в Харкові та в Белгороді. І таких проєктів, казали учасники форуму, буде дедалі більше, бо ми хочемо бути прикладом у цьому. Треба дорожити віковими зв'язками, що склалися на цій землі, і просто не маємо права не спертися на славу історію, щоб надати цим відносинам у нових міждержавних економічних умовах позитивного імпульсу, наповнити їх новим змістом.

Генеральний директор
НВО «Електроважмаш»
Володимир ТИМОЩЕНКОВ:

Тримаємося з останніх сил на російському ринку, наче той десант, що зачепився за берег

— Очікувані переговори між нашим Президентом Л. Кучмою та Президентом Російської Федерації В. Путіним можуть чийсь інтереси виправдати, чийсь — не дуже. Але те, що ця зустріч буде результативна й динамічна, особисто в мене сумнівів не викликає.

Навряд чи була б така увага Західної Європи до майбутнього форуму, якби це було не так. Конкурентна боротьба за Україну очевидна. І Україна від цього лише виграє, точніше, може виграти і в тому, і в іншому напрямі.

Згадаймо історію. Харків — тихе провінційне українське містечко. І раптом промислова революція, обумовлена, передусім, створенням Харківського університету, культурним взаємним забагаченням двох народів.

Якщо виходити з цього фундаменту, то ми хотіли б чекати й чекаємо промислового сплеску. Безперечно, потрібне вдосконалення інтеграційного, культурного, мовного простору, залучення російських інвестицій в економіку України, які до нас завжди ближчі та надійніші.

Я не так давно побував у Белгороді в складі делегації Харківської області. Кілометрів вісімдесят, не більше, різниця у відстані між нашими містами. І поїхав звідти пригнічений. Відбувається бурхливий розвиток регіону на основі харківської науки, її прихованої імміграції. Сам факт створення університету в Белгороді, крім позитивного начала, свідчить і про негативне явище в нашому житті. Адже хто його створив? Харківські вчені. А чому? Та тому, що кордон став на шляху до знань, запровадження наукових досягнень у практичні справи.

— Це свідчить про те, що, прагнучи до європейського співтовариства, не треба забувати, що ми слов'янського роду, з древньої цивілізації, досягнення та успіхи якої також значні.

— Не можна заперечувати жодного історичного процесу. Але те, що воза було поставлено попереду коня, що в попередні роки безпеліційно та винятково було зроблено ставку на європейську інтеграцію — ось у чому суть помилки минулих років. Не буде найближчим часом цієї інтеграції. Але що таке асоційована присутність у єв-

ропейських інститутах — це спостереження, як треба жити, не більше. В Європейській союз країна може прийти тільки підготовлена, достатньо розвинена для цього співтовариства, із зростанням обсягів виробництва, з прогнозованим зростанням життєвого рівня. А що з цього ми маємо на сьогодні?

Сьогодні ми можемо прийти лише на російський простір, де поки що можна, поділившись роботою, поділитися шматком хліба. І тільки разом ми можемо прийти в Європейський союз. Звісно, ми повинні думати про нові покоління і розуміти, що європейський дім для них привабливий і багатий в чому цікавий. Але як до нього ввійти? Поодинокі, гадаю, навряд чи вийде.

— Одне слово, не проситися, а, досягнувши певного рівня економічного та соціального розвитку, в'їхати на білому коні? Але директоський корпус Харкова, як мені здається, завжди був войовничо налаштований проти Європи.

— Це не зовсім так. Європа — наша мета, а засоби її досягнення — через попередні наукові, економічні зв'язки, через спільні ринки України, Росії, Білорусі. Ну де нашим підприємствам, тим самим «Турбоатому», ХТЗ та багатьом іншим заводам, збувати свою продукцію, коли не на безмежних російських просторах? 17 мільйонів квадратних кілометрів — та про таких ринок тільки мріяти можна, а ми з власної волі відгороджуємося від нього.

— Володимире Георгійовичу, ми з вами, так уже сталося, розмовляємо того дня, коли саме десять років тому народ України підтвердив Акт проголошення незалежності. Відбулося руйнування спільного ринку...

— Я далекий від думки, що незалежність — це погано. Свобода завжди краще від несвободи, і я голосував за неї. Але голосував за економічний зміст цієї незалежності, якої ми, на превеликий жаль, не здобули. Є тенденція до поліпшення в економіці, але вони такі недолугі, що про економічне зростання поки що не може бути й мови. Проте минуло десять років, за цей період багато країн робили коломальні економічні успіхи, якщо їхні економічні програми були підпорядковані здоровому глузду, а не амбіційним і популістським планам.

Нам що, взяти тайм-аут ще на п'ять років? Пообіцяти народові, що потім уже точно буде легше? Але в це ніхто не тільки не вірить, а й слухати цих обіцянок не хоче. Результат має бути невдовзі — 2002 року. І зустріч президентів та промисловців має визначити ті практичні кроки, які вже треба зробити буквально завтра, післязавтра, щоб був результат найближчим часом. Нехай він дорівнюватиме одній гривні, але зі знаком плюс. Тоді люди нам повірять, працюватимуть і зміцнюватимуть свою державу.

Пригадайте бодай приклад Бенілюксу — перший кристал майбутнього європейського співтовариства. Створивши митний союз, ці держави не тільки не втратили своєї незалежності, а й зміцнили її. То чому ми маємо йти своєю, нікому не відомою, стежкою? Погляньте на наш україно-російський кордон. Скільки там вантажів стоїть у бік України. Та їм треба «зелену вулицю» зробити. Адже це вигідно передусім нам.

— Ось ви кажете про негайні відчутні результати. А чи можливі вони?

— Так, але тільки рукава треба засукати, і насамперед правителям. А якщо вже казати геть відверто, російський партнер почав ставитися до українського з недовірою. Адже ми досі поводимося принаймні дивно, неначе дуже потрібні Росії. Російська «промислова філософія», подобається нам це чи ні, сьогодні вже втілена у формулу: «Україна — це несмачно». І тепер нам уже треба доводити не свою унікальність цієї потрібності, а привабливість, що ми ще можемо бути «смачними». Бо ілюзія, що без нас не обійтися, вже, на жаль, не має нічого спільного з реальністю. Ми тримаємося з останніх сил на російському ринку, наче той десант, що зачепився за край берега. А берег може виявитися дрейфуючою крижиною. І тоді ми попливемо не тільки від Росії, а й від самих себе.

Публікацію підготував
Микола КОСИЙ.

Харків.

Франкфурт просить відгукнутися

Торік навесні магістрат Франкфурта-на-Майні ухвалив рішення незалежно від федерального фонду «Пам'ять, відповідальність і майбутнє» сплатити по 2 тисячі марок усім колишнім примусовим робітникам, вивезеним нацистами з країн Східної й Західної Європи, які працювали в цьому місті в роки другої світової війни. Таких в архівних документах виявилось 35 тисяч осіб. Перед Інститутом історії міста, якому магістрат доручив цю роботу, стояло завдання: розібратися з архівними відомостями про них і встановити зв'язок з тими, хто ще живий.

Проблем не виникло із громадянами західних країн — їм уже надіслано відшкодування. І лише кілька колишніх українських оstarбайтерів отримали належні їм гроші: ті, хто сам приїхав до Франкфурта-на-Майні, або ті, у кого знайшлися знайомі, котрі мають рахунки в банках, куди компенсації було переказано. Що ж за проблема постала з грошиками для колишніх примусових робітників з України?

Як розповів референт обербургомистра Маттіас Циммер, від самого початку вирішено було переказати ці гроші отримувачам,

омінаючи український фонд «Взаєморозуміння і примирення», передати гроші «з рук в руки». Але передовсім працівники робочої групи, котрі займаються підготовкою і уточненням документів, проконсультувалися з магістратом Мюнхена, який уже передавав гроші «своїм» оstarбайтерам з Києва та Київської області. З'ясувалося, що український закон про компенсації жертвам нацизму дозволяє це робити лише через національний фонд «Взаєморозуміння і примирення». Магістрат Мюнхена так і вчинив, але український фонд взяв за посередництво три відсотки комісійних. У Німеччині, напевне, не знають, що той самий закон забороняє оподатковувати та брати збори з усіх видів фінансової допомоги оstarбайтерам і український фонд не є винятком. Хтось скаже, що й фондів треба з чогось жити. Проте, як сказав на суді в Гільдесгаймі у справі Віктора Жердицького голова фонду Ігор Лушніков, ця організація фінансується з відсотків тих 20 мільйонів марок, які лежать у банку, тож комісійні брати з грошей оstarбайтерів у даному разі навіть непристойно. Хоча у Франкфурті цього й не

знають, але люди, котрі добровільно взяли хоча б у такий спосіб спокутувати не вчинену ними провини, справедливо обурилися: чому вони мають платити київським чиновникам? І стало їм це — собі дорожче: на запит Інституту історії міста, який готує документи для виплат, український фонд надіслав необхідні списки. Але... кирилицею.

Поясню, що це означає. В німецьких архівах усі прізвища колишніх примусових працівників записано, природно, німецькою мовою. Вони часто перекручені. До того ж у німецькій мові зовсім немає деяких літер, що їх мають російська чи українська. Тому списки кирилицею аж ніяк не допоможуть, бо якщо навіть однієї літери у прізвищі бракує, комп'ютер не прочитає його. Про це чудово знали співробітники фонду, які зробили таку «послугу» німецьким дарувальникам.

— У нас «не прочитано» 6 тисяч прізвищ, — каже історик Лутц Бехт. — І ми розуміємо, що за цими прізвищами — старі, хворі і бідні люди, які нашої допомоги можуть і не дочекатися. Запросити на цю роботу кваліфікованих фахівців-істориків, які розібралися б також з географією, ук-

раїнською й російською мовами, ми не в змозі — вони коштують дорого, а кошти інституту обмежені, і місто не може їх нам більше надати. Нам навіть довелося зменшити кількість працівників, котрі працюють в архіві з документами оstarбайтерів з 5 до 3 осіб, чого вочевидь не досить. Тому ми розраховували на допомогу українською національного фонду, який, найімовірніше, має базу даних. Але не вийшло.

Усю цю історію було опубліковано в німецьких газетах, що, звісно, не дало нам поваги, а колишнім примусовим робітникам — грошей. Для читачів, котрі працювали під час війни на примусових роботах (на підприємствах, в комунальних установах господарстві або в родині) у Франкфурті-на-Майні, повідомляємо адресу, куди вони можуть звернутися, щоб отримати гроші:

Der Magistrat die Stadt Frankfurt am Main
Institut für Stadtgeschichte
Karmelitergasse, 5 (Karmeliterkloster)
60311 Frankfurt am Main
Deutschland

Валентина ПИСАНСЬКА.
Франкфурт-на-Майні.

Дисбаланс відносин слід ліквідувати

Найбільша частка українського експорту — близько 31 відсотка — припадає нині на країни Європейського союзу та кандидати на вступ до нього. На цьому наголосив на вчорашній прес-конференції голова Комітету у закордонних справах Верховної Ради України Ігор Осташ. Водночас, зазначив він, на країни СНД припадає 30 відсотків нашого експорту. Така статистика означає: процес нашого входження на європейський ринок триває.

Ігор Осташ вважає: економічні процеси в Україні дуже серйозно гальмуються нашим статусом у відносинах з ЄС. Точніше — відсутністю статусу кандидата чи асоційованого члена. Адже країни-кандидати мають доступ до солідних фондів, що допомагають їм у реформуванні економік. Утім, голова закордонного комітету ВР визнав: «Досить часто ми не послідовні щодо своїх європейських устремлінь і б'ємося у

вимірі багатовекторності, отож Європа не відчуває єдиного акцентованого сигналу в наших намірах залучитися до євроатлантичних структур». А щодо сигналу із Заходу, то, вважає Ігор Осташ, такий дав нам недавно німецький канцлер Герхард Шрöder.

Чи не спричинить, однак, нинішня тенденція до розбудови відносин насамперед з Росією ще більшого дистанціювання ЄС від України? «Звичайно, тут можна чекати різної реакції Євросоюзу, — каже Ігор Осташ. — Справді, відносини з Росією протягом останнього року серйозно динамізувалися, а з Європою дещо пригальмовані, особливо через касетний скандал. Тому ми бачимо певний дисбаланс. Отож слід відновлювати і нарощувати контакти з ЄС, з окремими європейськими країнами. Щодо стосунків України й Росії, то тут є також позитивний момент. Він спричинений зміною ставлення

Росії до ЄС і навіть до НАТО. Отож, відповідно, ми очікуємо на спокійніше сприйняття ними і україно-російських взаємин. Проте, на мою думку, небезпека криється ще в одному. Ми маємо прямі, оформлені відповідними документами стосунки з ЄС і НАТО, але відчуваємо певні потуги російських політиків вести відносини з Україною таким чином, щоб потім представляти позицію України у своїх переговорах із західними партнерами. Зрозуміло, до таких процесів треба ставитися обережно. Очевидно, так звана формула «В Європу — з Росією!» якраз і є різницею бажань певної частини українського політикуму, яка підтримала б входження України до євротруктур, але лише в координації з Росією. Але ця формула хибна. Адже Росія заявила про тісну співпрацю з ЄС, проте вона не має наміру вступати до союзу».

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Фотофакт

Українська спілка користувачів об'єктами авторського права організувала пікетування Посольства США в Києві. Учасники акції вимагали припинити втручання Америки у внутрішні справи України, зокрема у прийняття закону про інтелектуальну власність.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Усі чекають на вибори

(Початок на 1-й стор.).

Більше того: за нашою інформацією, органи Ради Європи Мельниченка на засідання Моніторингового комітету взагалі не запрошували. Проте 13 грудня він мав бути в Брюсселі і дати прес-конференцію, яку збиралася організувати Міжнародна федерація журналістів. А разом з власної ініціативи виступити на згаданому засіданні комітету ПАРЕ. Од-

нак бельгійці з причин, відомих тільки їм, не відкрили Мельниченкові візу.

Тим часом до Страсбурга незабаром має приїхати інша відома людина — донедавна міністр юстиції Сюзанна Станік. Вона призначена новим представником України при Раді Європи. Нагадаємо, що раніше Сюзанні Романівні пророкували крісло посла у Польщі.

Перший меморіал «остарбайтерам»

На території колишнього військового заводу в Лейпцигу відкрили перший у Німеччині меморіал підневільним працівникам третього рейху. В церемонії взяли участь «остарбайтери» з України, Словенії, Польщі, Росії та Чехії. Поряд з одягом, особистими речами, посвідченнями тут представлено спогади підневільних працівників. Створено меморіал в основному на гроші з приватних пожертвувань за підтримки міста Лейпцига.

Країна страйків

Новими маніфестаціями охоплено Францію — застрайкували викладачі країни. В акції протесту, повідомляє ІТАР-ТАКС, беруть участь понад 20 відсотків учителів початкових класів і коледжів, 18 відсотків учителів загальноосвітніх ліцеїв і більш як 10 відсотків викладачів технічних ліцеїв. Страйки проводяться на заклик найбільших профспілок французьких викладачів.

Досі точна кількість зачинених шкіл невідома, і дані, що їх наводить влада, істотно розходяться з даними профспілок. Кількість учасників також значно відрізняється, залежно від департаменту, й охоплює від 70 до 10 відсотків загального складу вчителів. Масові маніфестації уже пройшли в низці

найбільших міст. У Марселі, зокрема, в них брало участь більш як три тисячі осіб.

Працівники початкової і середньої освіти Франції вимагають від влади розпочати переговори про тривалість робочого тижня, більшу стабільність у зайнятості, забезпечення підвищення кваліфікації, виступають за під-

вищення зарплати та збільшення кількості вчителів у деяких школах. Важливою проблемою залишається також безпека в навчальних закладах, розташованих у неблагополучних кварталах.

Листопад і грудень позначено у Франції потужними виступами представників найрізноманітніших професій — уже страйкували авіадиспетчери, залізничники, працівники шлюзів, медичні працівники, наглядачі в тюрмах. Безпрецедентних масштабів досягли цього року страйки поліцейських.

Уперше за двісті років з протестом вийшли навіть жандарми, яким їхній статут (а вони підпорядковані міністерству оборони) категорично забороняє брати участь у будь-яких маніфестаціях. Попри те, що уряд задовольнив частину вимог, деякі страйки, наприклад поліцейських, можуть, що називається, піти по другому колу. Погрожують вийти на вулиці й працівники банківського сектору. Якщо це станеться, то країна в момент переходу на євровалюту виявиться практично паралізованою.

Хроніка. Факти. Події

■ **Тегеран**

Іранські зустрічі

Під час візиту української делегації, яку очолив міністр закордонних справ України Анатолій Зленко, в Ірані відбувся бізнес-форум представників українських та іранських бізнесових кіл. Відбулися також зустрічі Анатолія Зленка з президентом Ірану Сейсдом Мохаммадом Хатамі, головою Меджлісу Ісламської Ради Махді Кяруубі, міністром закордонних справ Камалем Харазі, міністром нафти Біжаном Зангане.

■ **Москва**

Російсько-кримські контакти

Москва і Сімферополь підписали технічний протокол про хід реалізації проекту щодо будівництва Керченської переправи, яка з'єднає півострів з російською Кубанню. Документ за зачиненими дверима підписали мер Москви Юрій Лужков і голова Верховної Ради Криму Леонід Грач.

■ **Куала-Лумпур**

Новий король

У Малайзії названо ім'я нового верховного правителя країни. Ним став Сіед Сураджуддін Сіед Путра Джамалуддлайн. Новий король є султаном штату Перліс — найменшого штату малайської федерації. Віце-правителем названо султана Мізана Зайнала Абідіна.

■ **Женева**

Скільки коштує допомога?

Організація Міжнародного Червоного Хреста зробила запит на 36 млн. доларів для надання допомоги «розореному» Афганістану. Першочергове завдання Червоного Хреста — надання продовольства, притулку та медикаментів цивільному населенню. Витрати на проведення різних гуманітарних операцій у 2002 році, за підрахунками організації, становитимуть 560 млн. доларів.

■ **Афіни**

Масовий страйк фермерів

У Греції пройшов масовий страйк фермерів. Тисячі членів фермерських профспілок з допомогою тракторів та іншої сільгосптехніки на кілька годин перекрили рух на основних автомагістралях. Вони протестують проти низьких субсидій на сільськогосподарське виробництво від уряду країни, а також від ЄС.

■ **Ватикан**

Папа благословив боротьбу з тероризмом

Глава Римської католицької церкви Папа Іван Павло II виступив з підтримкою озброєної боротьби проти тероризму. У своєму посланні до Дня миру понтифік заявив, що міжнародна спільнота має цілковите право захищати себе від терористів, проте для покарання не слід обирати якусь конкретну націю.

■ **Гаага**

Мілошевич знову відмовився

На черговому судовому засіданні Гаазького міжнародного трибуналу ООН щодо колишньої Югославії Слободану Мілошевичу було зачитано обвинувальний висновок, підготовлений прокурором Карлою дель Понте. Мілошевича обвинувачують у геноциді мирного населення Боснії та Герцеговини під час боснійської війни 1992—1995 років. Він, проте, відмовився відповідати на висунуті йому обвинувачення.

■ **Вашингтон**

«Вахта пам'яті» про теракти 11 вересня

Жалобні заходи в пам'ять про трагічні події 11 вересня у США відбулися більш як у 70 країнах світу, зокрема і в Україні. У такий спосіб міжнародна спільнота відгукнулася на заклик Джорджа Буша вшанувати пам'ять жертв терористів-фанатиків.

На знімку: «Вахта пам'яті» в православному храмі в Греції.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств. Фото АП.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

► SOS!

Без даху над головою

Ми, колектив батьків групи «Чомучки» дитячого садка «Струмочок», через «Голос України» просимо допомогти перекрити дах у нашому садку. Поки немає дощів, ходити у групу ще можна. Але коли починається справжня зима, діти опиняються ніби просто неба.

Куди тільки не зверталася наша завідувачка протягом трьох років. Усе марно. Але це вже не смішно: в дитячому садку немає даху.

О. КОЛІСНИК, Н. ВОЛОВИК,
Л. СОКИРКО
та ще 23 підписи.

Золотоноша
Черкаської області.

Не отримав жодної пігулки

У мене хвороба Паркінсона. Страждаю вже півтора десятка років. Потрібно постійно приймати ліки, яких у мене немає, бо ціни проти моєї пенсії просто фантастичні. Відповідно до постанови Кабміну за 5.03.1996 р. маю отримувати ліки безплатно, але цього року не отримав жодної пігулки. Звертався в різні інстанції, зокрема й до Міністерства охорони здоров'я, та мені відповіли, що на безплатні ліки немає фінансів. То як мені бути, куди ще звернутися, коли всі відфутболюють хвору людину? Навіщо приймати закони й постанови, які подають надію простим людям, і не виконувати їх?

Михайло ЗАХАРУК.

Жидачів
Львівської області.

► А пам'ятаєте?..

Узяли чай з булочками і стали подругами

Прочитала в одному з номерів «Сім'ї» листа, який називався «Від ненависті до дружби двері одні». І вирішила написати в «Голос України» свою історію.

Я завжди була прибічницею того, що «над друга старого нема в світі нікого». І таких «старих» друзів я мала небагато ще зі шкільної лави. Та коли вступила до інституту, треба було шукати товаришок. Адже не могу я п'ять років просто казати однокурсникам «привіт—бувай»?!

Цікаво, але вже першого дня навчання всі якось розійшлися по маленьких компаніях. Здавалося, мої однокурсники знали одне одного дуже давно. А я нібито новачок у класі. І, звісно, я в ці компанії ніяк не вписувалася. Відчувала, що це не моє оточення. Їх усіх об'єднували якісь проблеми, свої турботи, які мені були або не цікаві, або здавалися просто смішними. Тинялася я близько тижня і думала, що п'ять років самотності мені гарантовані. Але, як згодом помітила, я така була не одна.

Одного разу вивчала розклад занять на наступний тиждень. І почула, що хтось звернувся до мене на ім'я. Озираючись, я зрозуміла, що це не до мене, а до дівчини, яка стоїть поряд. Її теж звали Ірою! Дивлюся, мої нові колеги розійшлися святкувати кінець першого тижня студентства, а я знову сама. Тепер смішно згадувати, але тоді я вирішила познайомитися з цією дівчиною. Вона ходила горда і самотня, я — не менш горда. Одне слово, удвох було б ходити веселіше.

Ми зайшли до кав'ярні, взяли чай зі смачними великими булочками і стали подругами. Тепер нас однокурсники, з якими в підсумку склалися непогані стосунки, жартома називають дабл-Іри і рідко багато порізно. Я рада, що з'явилася така дабл-половинка Іринка, як і я.

Р. С. До речі, одну із «старих» подруг я таки втратила. Мабуть, наша дружба не змогла перестрибнути черговий життєвий бар'єр.

Ірина КОВАЛЕНКО.

Харків.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

► Рідна кров

Серед ночі мене розбудив плач дитини... У моєї сусідки поверхом вище нещодавно народилася довгоочікувана дочка. Пам'ятаю, щастю подружжя не було меж. Тим паче, що чекали вони цієї події не один рік. І на тридцятиріччя чоловіка Ольга народила дочку. А сама незабаром відсвяткує четвертий десяток.

— В основному, пізні діти народжуються у жінок, які вийшли заміж удруге чи втретє, — розповідає старша акушерка «Центру здоров'я жінки» **Олена Боднар**. — І найцікавіше, що зазвичай чоловіки... молодші за своїх дружин.

— Який найсприятливіший вік для народження дитини?

— Фахівці рекомендують народжувати до 25 років. Це нормальний вік і для мам, і для дитини. Раніше взагалі вважалося, що у 39 років жінка уже не може стати матір'ю. А нині й п'ятдесятирічні народжують.

— Якщо жінка вирішила стати мамою в 30 років, її дитина вважається пізньою?

— Якщо це її перша дитина, то так. Сьогодні новоспеченій родині, яка не може мати дітей, не треба чекати п'ять—шість років. Наша медицина має хороших фахівців і сучасне обладнання. Тому такому подружжю нам під силу допомогти.

— А що це за карточки з червоною смужечкою у вас на столі? — я не стрималася й мимоволі кинула оком.

— Це карточки жінок із групи високого ризику. Адже з віком у них з'являються хвороби печінки, нирок, тиск. І вагітність вони переносять гірше.

У моїй практиці максимальний вік вагітної був 43 роки. Чоловік — значно молодший. Ви ж розумієте, що до цього часу в неї назбиралися свої вікові

хвороби. Тому цих жінок треба особливо оберегати. А ось оші жінці, — Олена показує карточку з уже знайомою мені червоною смужечкою, — 39 років. Чоловікові — 29. В Анастасії штучне запліднення, й вона дуже обережно ставиться до свого «цікавого стану». До того ж вона — гіпертонік. Ось таких жінок ми не можемо залишати без підвищеної уваги.

— Чого зазвичай бояться жінки, котрі вирішили народити у «тришки за тридцять»?

— Найбільше — щоб не було патологій у дитини. Пізні діти народжуються з хворобою Дауна частіше. Оце справді страшно. А ще в наш час є хвороби, про які наші мамі і не чули. Наприклад, хламідіоз. Це захворювання, що передається статевим шляхом і може спричинити викидень чи навіть безпліддя.

— Я чула, що пізні діти хворобливіші. А чи відрізняються вони чимось від ровесників, які народилися в молодих мам?

— Ні, під час народження — абсолютно нічим. Але вони справді частіше схильні до захворювань. Однак кажуть, що пізні діти талановитіші, а в літніх людей узагалі народжуються генії.

— Чи є психологічна різниця між мо-

лодою мамою і вже, так би мовити, зрілою?

— Авжеж. Молоді мамі ставляться до вагітності та до народження дитини спокійніше. А, як ви кажете, зріліші бояться всього, чого навіть не може з ними трапитися. Та вони навіть ходити бояться. Була б можливість літати — літали б!

— Півтора місяця тому «Голос України» публікував серію матеріалів «Школа для майбутніх батьків». Чи є різниця між курсом навчання молодих мам і тих, хто чекає пізню дитину?

— Жодної. Одночасно відбувається навчання і двадцятирічних, і сорокарічних. Адже проблеми та запитання у них схожі. Але кожній мамі ми розповідаємо, радимо, попереджаємо, рекомендуємо та назначаємо індивідуально.

— Цікаво, а майбутні батьки часто з'являються в цій «школі»?

— До нас ходить багато сімейних пар. Але чомусь, коли цей майбутній тато на відеокасеті дивиться пологи, на наступне заняття він не з'являється. Є й такі, хто після перегляду відмовляється «разом народжувати». Це говорить про те, що чоловіки в нашій країні не такі стійкі, як жінки. Адже жінка має пережити все і фізично, і морально. А чоловікам і подумки не вислизає духу.

Ірина ВАСИЛЬЧЕНКО.
Фото
Олександра КЛИМЕНКА.

Коментар психолога Бачити мету і не боятися

Материнство кожна жінка розуміє і сприймає по-своєму, індивідуально. І річ навіть не у віці (хоча цей чинник з погляду медицини є одним із основоположних у дітородженні), а в психологічних особливостях майбутньої матері. З цих позицій поняття «пізня дитина» досить умовне. Адже психологічно готовність до материнства не прописано чіткими віковими рамками: хтось готовий до появи у своєму житті малюка у 20 років, а хтось — у 40.

Однак у випадках нерівних «вікових» шлюбів бажання мати дитину, схоже, «спровоковане» у деяких жінок не лише почуттям материнства, що пізно прокинулося, а й побоюванням втратити молодого чоловіка. Це вже така собі ментальна традиція слабкої статі — у

шлюбі прив'язувати до себе коханого, народжуючи спадкоємця. Втім, може, це і є кохання...

Що ж до різного роду побоювань, то вони — невід'ємний атрибут сприйняття навколишнього середовища майбутньої матері. Молоді спокійніше ставляться до вагітності здебільшого з причини малодосвідченості, тому вони більш упевнені в успіху «дітородного заходу». Пригадуєте вислів: «Хто мало знає, той добре спить»? А зріла жінка думає не лише про те, як пройнуть пологи, а й про те, як надалі розвиватиметься малюк, як його виховувати, чим годувати тощо.

Боротися з «вагітними» острахами можна лише чітким усвідомленням свого становища, його адекватним сприйняттям і бажанням досягти поставленої мети. І, повірте, новонароджений повною мірою винагородить вас за цю хоробрість!

Ольга ПРИМХА.

Це вже не смішно: в дитячому садку немає даху

Брати

Школа виживання

Рідні брати Роман Поляков та Євген Білик мешкають у райцентрі. На цілому світі вони залишилися лише вдвох. Історія ця розпочалася 1979 року, коли у Наталі Полякової народився первісток Роман. Лікарі довго не могли збагнути, чому півторарічна дитина така квола, навіть голову не тримає. Діагноз «дитячий церебральний параліч» залишив мало надії.

Через шість років у тому самому пологовому будинку мама Наташа (вже Білик) народила ще одного синочка, як дві краплі води схожого на батька. Женя ріс здоровим і сильним. Десять років родина жила на Півночі. Розвал Союзу збігся з розпадом сім'ї Біликів. Повернулися в Україну, до батьківської хати.

Науки брати вивчали в одній школі, з тією лишень різницею, що молодший бігав туди сам, а до старшого вчителі приходили додому.

Трагічними видалися для хлопців останні роки: помер дідусь, після серцевого нападу відійшла в інший світ їхня мама. Сороковини справляли у 41-й день її народження. Осиротіла простора хата.

Сторонні люди дивуються, як за таких важких часів можна не впастити у відчай і з оптимізмом дивитися

у майбутнє? Та ще й маючи 105 гривень на місяць доходу: пенсія Романа плюс стипендія Євгена. І при цьому брати не «завели» комунальних боргів. На подвір'ї та в хаті порядок. Господарі не палять і до спиртного байдужі.

Здається, вони дуже різні: тендітний усміхнений Роман і міцний чорнявий Євген. Перший — неабиякий шахіст, другий — соліст-кларнетист у юнацькому духовому оркестрі. Старший завжди похвалить Євгена за смачно приготовлений обід, порадить, як раціональніше використати сімейний бюджет. Молодший, якщо треба, підставить своє плече кволому фізично братові.

Сусіди, особливо старенькі бабусі, про братів озиваються з теплою і ніжністю. Женя зі своїм знанням техніки для них, як знахідка.

Роман — чудовий співбесідник, молодий філософ зі світлою головою і щирим серцем. З ним можна душу відвести, порадитися.

— Дуже допомагають друзі. Хто дах відремонтує, хто із консервацією зарадить чи картоплю вибрати підсобиць. А хто прийде музику послухати й анекдотом розважити. Наш дім відкритий для добрих людей.

— Які плани на майбутнє? — запитую.

— А ви чітко бачите власне майбутнє? — Роман знає, як оберегати кордони особистого життя.

Хлопці не афішують своїх проблем, їм незручно просити допомоги. Незважаючи на особливу життєву ситуацію, не скаржаться, бо є справжніми чоловіками. І самі творять своє майбутнє.

Лариса ЗЕЛЕНЕНКО.

Канів.
На знімку: щонеділі на своєму триколісному велосипеді Роман вирушає на базар по продукти. Брат Женя завжди поруч.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Іронія долі

Віддала не діткам, а чужим дядькам

Після смерті чоловіка я отримала спадок. До того ж продала все, що можна було: його акції, стару машину і запчастини до неї. Але гроші зберігати вдома боялася, бо мене вже двічі обкрадали. Тому всі заощадження поклала до банку «Україна». Одержувала відсотки плюс пенсію — потроху на життя вистачало. Але мене знову обібрали до нитки: цього разу — держава. Що робити? Довго заспокоювала себе надією, що повернуть. Дали 500 грн. і все. Регулярно телефоную до ліквідаційної комісії із запитанням: коли виплати продовжать? Але відповідь одна: грошей нема. Як жити, коли пенсії не вистачає навіть на хліб?

Діти є, але допомогти вони не можуть, самі ледве кінці з кінцями зводять. Та й просити соромно. Я ж бо не дала їм грошей, а поклала до банку. Хотіла, щоб мені на життя вистачило, а все, що залишилося б, — для них. Але держава розпорядилася інакше.

Зінаїда ЖДАНОВА.

Роздільна
Одеської області.

Корисна площа

Козирний лікар часник

На початку зими в очікуванні обіцяної епідемії грипу зовсім не зайве згадати про цілющі властивості часнику. Звичний гість нашого столу, окрім свого головного козира — антибактеріальних властивостей, багатий ще й на вітаміни А, В і С. Містить безліч мінеральних речовин, сполук сірки, кальцію, фосфору, заліза, магнію, калію, йоду й цинку. Причому на вітаміни багате також листя часнику. Його, на жаль, для приготування їжі використовують дуже рідко.

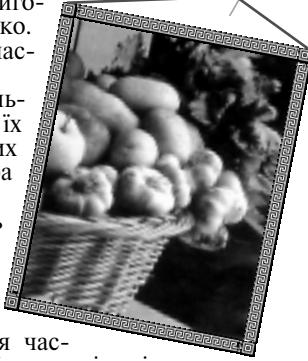
Ось аж ніяк не всі випадки, коли часник незамінний.

По-перше, часник знижує артеріальний тиск і зміцнює судини, роблячи їх еластичними. Зменшує ризик серцевих нападів, часникове меню — добра профілактика утворення тромбів.

По-друге, препарати, що містять екстракт часнику, допомагають зняти запалювальні процеси в горлі, трахеї, бронхах, знищують бактерії й віруси.

По-третє, доведено, що вживання часнику очищує організм від шлаків і підвищує імунітет.

Але, вживаючи часник як ліки, не перестарайтеся в дозі. Надто обережними слід бути алергетикам.

А чи знаєте ви, що?..

Ліпше, коли дитина схожа і на маму, і на тата

Саме від батьків залежить, як у житті дітей виявляться дрібні звички чи нахили. Якщо хлопчик схожий на маму, а дочка на тата, вважається, що в житті ці люди будуть щасливими.

А якщо дитина схожа і на батька, і на матір одночасно, то це найліпший варіант. І свідчить про те, що предки обох ліній оберегатимуть ваше чадо в майбутньому.

Роль зведених братів чи сестер не менш важлива в житті будь-якої людини. Зведені брати одного батька успадковують його проблеми, що призводить до суперництва між ними, сварок і образ. А ось у звідних сестер одного батька зазвичай життя складається ліпше та усталеніше.

У зведених братів і сестер по матері все відбувається з точністю до навпаки. Тобто брати у житті влаштовуються успішніше, ніж зведені сестри.

Талант не встигати

Я сама

Ні, це вже кричуще неподобство! Не можна так зневажливо ставитися до чужого часу! — провівши пієгодини в очікуванні подруги, котра вічно спізнюється, я стаю киплячою гнівом буркотухю. Звичайно, я б здивувалася, якби Тетянка прийшла вчасно. Чесно кажучи, я й сама не завжди стою в домовленому місці хвилину в хвилину, проте міру чужому терпінню знаю.

Кафе. П'ятниця. Вечір. І я зовсім не збиралася присвячувати його роздумам про чужу непунктуальність. Утім, і не за такі дрібні покарання долі улюблене кафе винагороджувало мене чудовим крем-морозивом. Напевно, в багатьох є подібний засіб проти нудьги.

До речі, тут-таки знаходиться й «штаб» нашої компанії. Так уже повелося ще зі студентських часів: зустрівшись, ми — такі різні, безпросвітно працюючі й безнадійно сімейні пані — перетворюємося на звичайних дівчаток-цокотух. Буває, місяцями лише зрідка телефонуємо одне одному, та вже «на побаченні» (так назвав наші зустрічі один з чоловіків) набалакаємося й насміємося досхочу. І, на жаль, традиційно Тетяна з'являється, коли вся компанія вже давно в зборі. Її ми чекаємо з нетерпінням.

Адже вона умудряється потрапляти в найдивовижніші ситуації. Мало того, майстерно описувати цей круговорот подій, лише злегка прикрасивши. Одне слово, до нашої компанії вона вносить відчуття свята. До того ж володіє винятковим талантом не журитися, потрапивши в халепу. І... спізнюватися! Я знову насуплююся. І навіть морозиво, котре якимось непомітно зникло з вазочки, вже не заспокоює.

Хвилинка стрілка повільно підповзає до позначки «45». Я збираю залишки спокою. Чомусь про те, що нехтування «ввічливістю королів» (навіть якщо йдеться про дружню зустріч) — свого роду крадіжка, ми задумуємося лише тоді, коли потрапляємо в становище того, хто чекає. Людина, яка себе поважає, давно вже подалася б у

своїх справах. Та я не поспішаю: для часу пік у столиці характерні пробки і нестиковки. З голови не йде інтригуючий дзвінок на роботу: «Ні за що не повіриш, але... Одне слово, мені дуже потрібна твоя порада!»

Який же друг піде, коли він потрібен? Адже знаю: якщо допомога буде потрібна мені — Таня дочекається, підкаже, допоможе, буде надійною подругою.

Ніби у відповідь на цю думку, двері, на які я вже втопилася реагувати, відчинилися і до кафе, виблискуючи сніжинками на волосі, влетіла подружка...

Юлія ПОТАПЕНКО.

І як з ним боротися

Чекати чи не чекати того, хто запізнюється — питання суто особисте (ніколи не варто скидати з рахунку те, що з будь-ким із нас життя та громадський транспорт можуть зіграти злий жарт). Та якщо відчуття, що час спливає, наче вода, виникає занадто часто, слід прислухатися до психологів. Їхні поради допоможуть підкорити собі цю примхливу субстанцію — час.

■ Для початку проаналізуйте, що поглинає левову частку вашого життя: відведіть тиждень на «облік і контроль», розпишіть по годинах, чим ви займаєтеся у робочий час і що робите вдома. Обов'язково позначте, коли ви найрезультативніші, а коли, незважаючи на всі зусилля, пасивні й незібрані. Це допоможе плідно використати свої «зоряні» години.

■ Чітко сформулюйте, якого результату ви хочете досягти і в які терміни. Адже, не знаючи мети, можна збитися зі шляху і втратити орієнтир ще на старті. І, переробивши багато дрібних і необов'язкових справ, виснаживши за цього весь запас сил і енергії, залишитися з «нульовим» результатом. Запишіть у тижневик найважливіші справи в порядку терміновості й актуальності. І виконуйте їх суворо по черзі: за справу № 2 беріться тільки тоді, коли виконали справу № 1. Не ставте дуже багато завдань: залякаєте себе своїми-таки наполеонівськими планами. Не забудьте також, що заплановані терміни мають бути реальними і чітко окресленими.

■ Особливе місце в тижневику відведіть контак-

там: обіцяні дзвінки та зустрічі мають відбуватися вчасно.

■ Не дозволяйте оточуючим «їсти» ваш час. Для люб'язних товариських людей, які з особливим задоволенням «навантажують» вас своїми проблемами, психологи навіть термін такий вигадали «люди-хронофаги». Поради ваші вони навряд чи врахують, але часу заберуть!.. Не забувайте також про чудовий засіб економії часу — телефон. Але й спокусі потеребенити довше, ніж це необхідно цієї миті, не піддавайтесь.

■ Така вже людська природа: не привабливі для нас завдання ми підсвідомо намагаємося відкласти в довгий ящик. І це відтягування роботи інколи забирає більше часу, ніж її виконання. А яка титанічна праця з мотивації нашого «відступництва» нуртує в нас? Спробуйте метод «від протилежного»: знайдіть в обов'язковому якийсь інтерес, намагайтеся рутинну роботу робити творчо. І хто знає: а раптом вам пощастить випередити час?

Уляна СОФІЙСЬКА.

Як підкорити собі цю примхливу субстанцію — час?

ПОНЕДІЛОК,
17 грудня

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.05 ТРК «Ера» представляє:
«Доброго ранку, Україно!».
08.55 Одвічні істини.
09.00 Мультфільми.
09.30 «Седнівська сюїта».
10.10 Серіал «Каскадери».
11.00 УТН. Ранок.
11.20 Серіал «Провінціалка».
12.00 Серіал «Пригоди Шерлока Холмса». 1 серія.
13.00 «Осінні роздуми».
13.15 Закон є закон.
15.00 УТН. День.
15.20 Серіал «Каскадери».
16.10 Мультфільм.
16.20 Студія «5».
17.00 Серіал «Пригоди Шерлока Холмса». 2 серія.
17.55 Закон є закон.
18.00 УТН. Вечір.
18.20 Бізнес-простір.
18.50 Саме той.
19.20 Муз.програма «Шлях прощання».
19.35 Милосердя.
20.00 Телефортуна.
20.40 Вечірня казка.
21.00 УТН. Панорама.
21.35 Питання дня. Спортивний вечір на Першому Національному:
21.45 Світ спорту.
22.05 Футбол як футбол.
22.45 Футбол. Ліга чемпіонів.
Тижневий огляд.
23.55 Нічний канал телекомпанії «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.00 Телеанонс.
10.05 Хіт року.
10.10 Хто в домі хазяїн?
10.35 У світлі хороших новин.
10.55 Модний час.
11.25 З любов'ю.
11.55 Мультфільм «Буря».
12.25 Діловий канал. Тиждень.
12.55 Хіт року.
13.00 Освітній канал. Освіта ХХІ століття. Ужгородська гімназія — погляд у майбутнє.
13.25 Історія Української державності. Жнива Коліївщини.

КАНАЛ «1+1»

07.00, 09.20 Сніданок з «1+1».
08.00 Серіал «Кобра». «Чорна кров». 2 частина.
10.00-14.00 Програми УТ-2.
14.00 Серіал «Краса по-американськи».
14.30 Серіал «Район Сан-Сет».
15.30 ТСН.
15.45 Серіал «Ес клуб 7».
16.15 Серіал «Марш Турецького-2». «Перебіжчик».
17.50 «Імперія кіно» представляє. Серіал «Таємниці двірцевих переворотів».
19.30 ТСН.
20.00 ТСН. Проспорт.
20.15 Серіал «Чоловіча робота». 1 серія.
21.20 Кримінальна країна. «Особливості національної розбірки». 1 частина.
22.00 Серіал «Полювання на Попелюшку».
23.10 ТСН.
23.35 Спецпроект Є. Глібовицького. «Америка: 100 днів потому».
00.05 Ситуація.
00.20 Телевізійна служба розшуку.
00.25 Худ.фільм «Кішка на розпеченому даху».
02.10 Ситуація.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

КДРТРК

14.00 Анонс.
14.05 За київським часом.
14.15 Серіал «Життя заново».
15.00 Телемагазин.
15.05 Крихтітка.
15.25 Телевізійна служба розшуку.
15.30 Пульс.
15.55 Медичний центр «Довіра».
16.05 На ранковому прийомі.
16.35 Лікар Роман Довженко.
16.40 Серіал «Луїза-Фернанда». Заклучна серія.
17.25 Торговий ряд.
17.30 За київським часом.

«ІНТЕР»

18.00 Новини.
18.10 Серіал «Земля кохання».
18.55 Чекай мене.
20.00 Інформаційний канал «Подобици».
20.40 Моя сім'я.
21.30 Серіал «Зупинка за вимогою-2».
22.35 Програма К.Стогнія «Кримінал».
23.15 Подобици. Підсумки дня. Нічний «Час».

23.45 Серіал «Секретні матеріали».
00.40 Нічний сеанс. Худ. фільм «Кривавий ринг».
02.20 Прогноз погоди.

ІСТУ

06.00 Музичний ранок.
06.25 Хіт-парад «Гаряча сімка».
06.35 Хіт-парад «Російські гірки».
06.45 Факти. Інформаційна програма.
06.55 Телевізійна служба розшуку.
07.00 Мультсеріал «Черепашки-ніндзя».
07.25 Мультсеріал «Невгамовні».
07.45 Факти. Інформаційна програма.
07.55 Плюс-мінус. Економічний вісник.
08.10 Погода.
08.15 Серіал «Чудернацька наука».
08.45 Факти. Інформаційна програма.
09.00 Серіал «Амазонка». Заклучна серія.
09.50 Серіал «Школа моделей».
10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.25 Серіал «Мілагрос».
11.20 Серіал «Чорна перлина». 1 серія.
12.15 Насправді.
12.45 Факти. Інформаційна програма.
13.00 Худ.фільм «Пірати». Заклучна серія.
14.45 Мультсеріал «Вуді Вудпекер і його друзі».
15.15 Серіал «Маленькі ейнштейни».
15.40 Мультсеріал «Черепашки-ніндзя».
16.05 Мультсеріал «Невгамовні».
16.30 Мультсеріал «Гей, Арнольде!».
17.00 Мультсеріал «Джинджер».
17.25 Серіал «Школа моделей».
17.50 Серіал «Закон і порядок. Загін особливого призначення».
18.45 Факти. Інформаційна програма.
19.10 Нейтральна смуга.
19.50 Худ.фільм «Акумулятор».
21.45 Докладно з Дм.Кисельовим.
22.25 Погода.
22.35 Худ.фільм «Чорний список».
00.10 Хіт-парад «Гаряча сімка». Підсумки тижня.
00.35 Хіт-парад «Російські гірки».
00.45 Хіт-парад «Гаряча сімка».
00.55 Музика ночі.

СТБ

07.05, 01.20 Астрологічний прогноз.
07.10 BIZ-TV.
08.00 Бізнес-студія.
08.40 Стан peXт.
09.00 Серіал «Острів фантазій».
10.00 «Вікна» у світ.
10.30 Худ.фільм «Чесна куртизанка».
12.35 Медіа-клуб.
13.25 BIZ-TV.
14.00 «Вікна». Новини.
14.15 BIZ-TV.
16.50 Серіал «Державний кордон».
17.40 «Вікна». Кримінал.
17.50 Серіал «Іскристе кохання».
18.20 «Вікна». Столиця.
18.30 Серіал «Іскристе кохання».
19.00 «Вікна». Новини.
19.40 Серіал «Що сказав небіжчик».
20.40 «Вікна». Бізнес.
21.00 Худ. фільм «Таємниця астероїда».
22.50 «Вікна». Опівночі.
23.20 Італійський футбол. Серія «А». Огляд матчів туру.
00.30 Автостиль.
00.50 Зворотний бік медалі.

НОВИЙ КАНАЛ

06.25, 06.35, 07.20, 07.35, 08.15, 08.35, 09.05 Підйом.
06.30 Репортер.
06.55 Телепузики.
07.30 Репортер.
07.45 Мультсеріал «Злюки бобри».
08.30 Репортер.
08.45 Мультфільм.
09.00 Київський репортер.
09.30 Серіал «Слідство ведуть ЗНАТОКИ».
10.20 Серіал «Кобра».
11.10 Тетянин полудень.
11.55 Аншлаг! Аншлаг!
13.00 Репортер.
13.20 Худ.фільм «Скелелаз».
15.00 «Хауз фіт» — домашній фітнес.
15.15 Мультсеріал «Дінкі — маленький динозавр».
15.40 Мультсеріал «Оггі і кукарачі». 1 серія.
16.00 Мультсеріал «Том і Джеррі».
16.25 Мультсеріал «Злюки бобри».

16.55 Серіал «Прості істини-6».
17.35 Серіал «Безсмертний».
18.05 Серіал «Комісар Рекс-2».
19.00 Репортер.
19.40 Серіал «Дикий янгол».
20.30 Худ.фільм «Перехрестя».
22.30 Репортер.
22.50 Погода.
23.00 Худ.фільм «Вища міра».
23.45 Репортер.
01.00 Телевізійна служба розшуку.
01.05 Село Глухівка.
01.20 Огляд Англійської Прем'єр-ліги.
01.50 Спортивний огляд «Жилетт».

ГРТ

14.00 Новини (із субтитрами).
14.15 Можливо всі.
14.35 Зоряна година.
15.00 Серіал «Зупинка за вимогою-2».
16.00 Велике прання.
17.00 Вечірні новини.
17.25 «З легким паром!».
18.00 Чекай мене.
19.00 «Хто хоче стати мільйонером?».
20.00 Час.
20.35 Серіал «Зупинка за вимогою-2».
21.45 Незалежне розслідування.
22.30 Нічний «Час».
23.00 «На футболі» з В.Гусевим.
23.30 «Нічна зміна» Д.Діброва.

РТР

04.50, 05.50, 06.50, 07.50 Вісті — Москва.
05.00, 06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вісті.
05.15 Серіал «Селеста, завжди Селеста».
05.45 Православний календар.
06.15 Телепузики.
06.40 Сімейні новини.
07.15 Експертиза РТР.
07.30 Москва — Мінськ.
08.15 Худ.фільм «Пізні побачення».
10.30 Серіал «Санта-Барбара».
11.15 «Бояка мухи не скривдить». «Хитрі бабусі». Мультфільми.
11.30 Вісті тижня.
12.30 Що хоче жінка.
13.30 Серіал «Крила кохання».
14.25 Серіал «Дикий янгол».
15.20 Серіал «FM і хлопці».
16.30 Худ. фільм «Убивство свідка».
18.00 Серіал «Агентство НЛС».
19.35 Вісті — Москва.
19.55 Худ. фільм «Пуаро Агати Крісті. Убивство в Месопотамії».
22.30 Вісті — Москва.
22.45 Чергова частина.
23.00 Худ.фільм «Торпедоносці».

НТБ

05.00 Сьогодні вранці.
05.10, 06.20, 14.35 Кримінал.
05.20, 07.15 Про запас.
05.30, 06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00, 23.05 Сьогодні.
05.35, 06.40, 14.30 Афіша.
05.40, 07.25 Наші улюблені тварини.
05.45, 06.45, 07.50 П'ять хвилин із Л. Новожезовим.
05.50, 06.50 Великі гроші.
06.35, 07.40 Карданний вал.
07.55 Кримінал. Щиросерде зізнання.
08.25 Служба порятунку.
09.25 Нещодавно.
10.40 Ляльки.
11.25 Серіал «Поліцейські».
13.20 Принцип «Домино».
15.30 Серіал «Графиня де Монсоро».
16.30 Серіал «Ростов-тато». «Любов по пейджеру».
17.40 Кримінал.
18.35 Герой дня.
18.55 Серіал «Ростов-тато». «Ти — це я».
20.05 Жадібність.
21.55 Серіал «Швидка допомога».
23.25 «Чайка-2001». Номінанти.
23.55 Гордон.

ВІВТОРОК,
18 грудня

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.05 ТРК «Ера» представляє:
«Доброго ранку, Україно!».
08.55 Одвічні істини.
09.00 Футбол як футбол.
09.40 Серіал «Каскадери».
10.30 Бути жінкою.
11.00 УТН. Ранок.
11.20 Пригорща.
12.20 Серіал «Пригоди Шерлока Холмса». 3 серія.
13.25 Закон є закон.
15.00 УТН. День.
15.20 Серіал «Каскадери».
16.10 Classic-прем'єр. Сторінками програм.
16.20 Студія «5».
17.00 Серіал «Пригоди Шерлока Холмса». 4 серія.
17.55 Закон є закон.
18.00 УТН. Вечір.
18.20 Казна держави.
18.50 Саме той.
19.15 Маршрут-XXI.
19.35 Серіал «Провінціалка».
20.30 Щоденник сесії Верховної Ради України.
20.40 Вечірня казка.
21.00 УТН. Панорама.
21.35 Питання дня.
21.40 Світ спорту.
22.00 Серіал «Людинозвір». 1 серія.
23.10 «Таврійські ігри». Частина 1.
23.50 Нічний канал телекомпанії «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.00 Телеанонс.

10.05 Хіт року.
10.10 Серіал «Пригоди Шерлока Холмса». 1, 2 серії.
12.00 Нова колекція.
12.10 Перехрестя.
12.40 Будні.
12.55 Хіт року.
13.00 Освітній канал. Київ очима дітей. Передача 2. Цей таємничий світ... Загадки НЛО.

13.42 На всі руки майстер.

КАНАЛ «1+1»

07.00, 09.00 Сніданок з «1+1».
08.00 Серіал «Чоловіча робота».
10.00-14.00 Програми УТ-2.
14.00 Серіал «Кохай, поки молодий».
14.45 Серіал «Район Сан-Сет».
15.30 ТСН.
15.45 Серіал «Полювання на Попелюшку».
16.45 Серіал «Район Беверлі Хіллз».
17.40 Серіал «Салон краси».
18.30 Серіал «Ті, хто співають у тернику».
19.30 ТСН.
20.00 ТСН. Проспорт.
20.15 Серіал «Чоловіча робота». 2 серія.
21.20 Кримінальна країна. «Особливості національної розборки». 2 частина.
22.00 Серіал «Полювання на Попелюшку».
23.10 ТСН.
23.30 Ситуація.
23.45 Худ.фільм «Карате по-польськи».
01.15 Ситуація.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»

07.00, 08.00, 09.00, 12.00 Новини.
07.15 Мелорама.
08.20 Серіал «Зупинка за вимогою-2».
09.30 Уїк-енд.
10.15 Серіал «Дрібниці життя».
11.00 Поле чудес.
12.15 Серіал «Даллас».
13.00-18.00 Програми обласних та регіональних телекомпаній.

КДРТРК

13.00 Анонс.
13.05 За київським часом.
13.15 Худ. фільм «Стеенфорти. Пивні барони». 1 серія.
14.05 Хіт-базар.
14.40 Телемагазин.
14.50 Молодіжна телевізійна служба.
15.20 Телемагазин.
15.30 Інтер'єр.
15.50 Медичний центр «Довіра».
15.55 Недільні зустрічі.
16.35 Лікар Роман Довженко.
16.40 Серіал «Життя заново».
17.25 Торговий ряд.
17.30 За київським часом.

«ІНТЕР»

18.00 Новини.
18.10 Серіал «Земля кохання».
18.55 «Велике прання» з А.Малаховим.
20.00 Інформаційний канал «Подобици».
20.40 Ігрове шоу «Слабка ланка».
21.35 Серіал «Зупинка за вимогою-2».
22.35 Камера сміху.
23.20 Подобици. Підсумки дня. Нічний «Час».
23.50 Нічний сеанс. Худ. фільм «Сірі вовки».
01.50 Прогноз погоди.

ІСТУ

06.00 Музичний ранок.
06.25 Хіт-парад «Гаряча сімка».
06.35 Хіт-парад «Російські гірки».
06.45 Факти. Інформаційна програма.
06.55 Мультсеріал «Черепашки-ніндзя».
07.20 Мультсеріал «Невгамовні».
07.45 Факти. Інформаційна програма.
07.55 Плюс-мінус. Економічний вісник.
08.10 Погода.
08.15 Серіал «Приватна міліція».
08.45 Факти. Інформаційна програма.
09.00 Серіал «Закон і порядок. Загін особливого призначення».
09.55 Серіал «Школа моделей».
10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.25 Серіал «Мілагрос».
11.20 Серіал «Чорна перлина». 2 серія.
12.15 Телевізійний центр моди.
12.45 Факти. Інформаційна програма.
13.00 Худ.фільм «Акумулятор».
14.40 Мультсеріал «Вуді Вудпекер і його друзі».
15.10 Серіал «Маленькі ейнштейни».
15.40 Мультсеріал «Черепашки-ніндзя».
16.05 Мультсеріал «Невгамовні».
16.30 Мультсеріал «Гей, Арнольде!».
17.00 Серіал «Кенан і Кел».
17.25 Серіал «Школа моделей».
17.50 Серіал «Мисливці».
18.45 Факти. Інформаційна програма.
19.20 Серіал «Справи Кепських».
19.50 Худ.фільм «Обличчям до стіни».
21.45 Докладно з Дм. Кисельовим.
22.25 Погода.
22.35 Худ.фільм «Піти на все».
00.10 Футбольний огляд чемпіонату Іспанії.
00.40 Хіт-парад «Російські гірки».
00.50 Хіт-парад «Гаряча сімка».
01.00 Музика ночі.

СТБ

07.00 «Вікна». Столиця.
07.15 BIZ-TV.
08.00 «Вікна». Бізнес.
08.20, 01.10 Астрологічний прогноз.
08.25 «Вікна». Опівночі.
09.00 Серіал «Що сказав небіжчик».
10.00 Худ. фільм «Таємниця астероїда».
11.35 Худ. фільм «Клуб жінок». 1 серія.
13.10 BIZ-TV.
14.00 «Вікна». Новини.
14.15 BIZ-TV.
16.50 Серіал «Державний кордон».
17.40 «Вікна». Кримінал.
17.50 Серіал «Іскристе кохання».
18.20 «Вікна». Столиця.
18.30 Серіал «Іскристе кохання».
19.00 «Вікна». Новини.
19.40 Серіал «Що сказав небіжчик». Заклучна серія.
20.40 «Вікна». Бізнес.
21.00 Худ. фільм «Чорний грім».
22.55 Мультсеріал для дорослих «Усе не як у людей».
23.00 «Вікна». Опівночі.
23.30 Мультсеріал для дорослих «Усе не як у людей».
23.35 Худ. фільм «Виродки».

НОВИЙ КАНАЛ

06.25, 06.35, 07.20, 07.35, 08.15, 08.35, 09.05 Підйом.
06.30 Репортер.
06.55 Телепузики.
07.30 Репортер.
07.45 Мультсеріал «Злюки бобри».
08.30 Репортер.
08.45 Мультфільм.
09.00 Київський репортер.
09.35 Серіал «Слідство ведуть ЗНАТОКИ».
10.30 Серіал «Кобра».
11.20 Тетянин полудень.
12.05 Серіал «Комісар Рекс-2».
13.00 Репортер.
13.20 Худ.фільм «Перехрестя».
15.00 «Хауз фіт» — домашній фітнес.
15.15 Мультсеріал «Дінкі — маленький динозавр».
15.40 Мультсеріал «Оггі і кукарачі». 2 серія.
15.55 Мультсеріал «Том і Джеррі».
16.20 Мультсеріал «Злюки бобри».
16.55 Серіал «Прості істини-6».
17.30 Серіал «Безсмертний».
18.05 Серіал «Комісар Рекс-2».
19.00 Репортер.
19.45 Серіал «Дикий янгол».
20.40 Худ.фільм «Непереможний».
22.30 Репортер.
22.50 Погода.
23.00 Худ.фільм «Марабунта».
00.50 Репортер.
01.05 Зона ночі. Он-лайн.
02.05 Серіал «Кобра».
02.50 Худ.фільм «Циган». 1 серія.
04.15 Худ.фільм «Марабунта».
05.45 Серіал «Сімейні пута».

ГРТ

05.00 Телеканал «Доброго ранку».
08.00 Новини.
08.15 Серіал «Земля любові».
09.15 «З легким паром!».
09.40 «Хто хоче стати мільйонером?».
10.35 «Непунті нотатки» із Дм.Криловим.
10.50 Бібліоманія.
11.00 Новини (із субтитрами).
11.15 Що? Де? Коли?
12.20 Худ.фільм «Час для міркувань».
13.35 Мультсеріал «Мазунчик».
14.00 Новини (із субтитрами).
14.15 Що та як.
14.35 Цар гори.
15.00 Серіал «Зупинка за вимогою-2».
16.00 Велике прання.
17.00 Вечірні новини.
17.25 Серіал «Прискорена допомога».
18.00 Серіал «Земля любові».
19.00 «Слабка ланка».
20.00 Час.
20.35 Серіал «Зупинка за вимогою-2».
21.45 Лубянка. «Таємний агент зі сходу».
22.30 Нічний «Час».
23.00 Хокей. Міжнародний турнір «Кубок «Балтики». Збірна Росії — збірна Фінляндії.

РТР

04.50, 05.50, 06.50, 07.50 Вісті — Москва.
05.00, 06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вісті.
05.15 Серіал «Селеста, завжди Селеста».
05.45 Православний календар.
06.15 Телепузики.
06.40 Сімейні новини.
07.15 Експертиза РТР.
07.30 Національний дохід.
07.35 Чергова частина.
08.15 Серіал «Агентство НЛС».
10.30 Серіал «Санта-Барбара».
11.15 «Бояка мухи не скривдить». Мультфільм.
11.30 Ток-шоу Т.Веденевої «Поруч із тобою».
12.30 Що хоче жінка.
13.30 Серіал «Крила кохання».
14.25 Серіал «Дикий янгол».
15.20 Серіал «Прості істини».
16.30 До 80-річчя Ю. Нікуліна. Худ. фільм «Старики-розбійники».
18.00 Серіал «Агентство НЛС».
19.35 Вісті — Москва.
19.55 Серіал «Марш Турецького-2». Фільм 1 — «Секретна співробітниця».
21.40 Док. серіал «Відчиніть, міліція!».
22.30 Вісті — Москва.

22.45 Худ.фільм «Секта».

НТБ

05.00 Сьогодні вранці.
05.10, 06.20, 14.40 Кримінал.
05.20, 07.15 Про запас.
05.30, 06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00, 23.05 Сьогодні.
05.35, 06.40, 14.30 Афіша.
05.40, 07.25 Наші улюблені тварини.
05.45, 06.45, 07.50 П'ять хвилин із Л. Новожезовим.
05.50, 06.50 Великі гроші.
06.35, 07.40 Карданний вал.
07.55 Серіал «Швидка допомога».
09.25 Жадібність.
10.10 Шоу Олени Степаненко.
11.25 Серіал «Поліцейські».
13.20 Принцип «Домино».
15.30 Док.фільм «Юрій Нікулін. Від першої особи». До 80-річчя від дня народження.
17.35 Кримінал.
18.35 Герой дня.
18.50 Серіал «Ростов-тато».
«Ишли містом дві свинки».
20.00 Жадібність.
21.55 Серіал «Швидка допомога».
23.25 «Чайка— 2001». Номінанти.
23.55 Гордон.

СЕРЕДА,
19 грудня

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

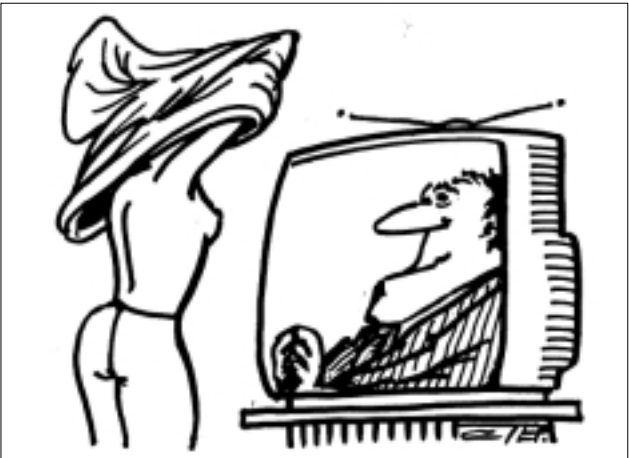
06.05 ТРК «Ера» представляє:
«Доброго ранку, Україно!».
08.55 Одвічні істини.
09.00 Нова колекція.
09.20 Казна держави.
09.50 Мультфільми.
10.10 Серіал «Каскадери».
11.00 УТН. Ранок.
11.20 Серіал «Провінціалка».
12.00 Серіал «Пригоди Шерлока Холмса». 5 серія.
13.00 «Зорепад». Всеукраїнський фестиваль вокальної класичної музики. Частина 1.
13.35 Закон є закон.
15.00 УТН. День.
15.20 Серіал «Каскадери».
16.20 Студія «5».
17.00 Серіал «Пригоди Шерлока Холмса». 6 серія.
17.55 Закон є закон.
18.00 УТН. Вечір.
18.20 Відеофільм «Поїзди мчать у майбутнє». Частина 1.
18.50 Саме той.
19.10 Експосвіт.
19.35 Серіал «Провінціалка».
20.20 Щоденник сесії Верховної Ради України.
20.30 Мегалот.
20.40 Вечірня казка.
21.00 УТН. Панорама.
21.35 Питання дня.
21.40 Світ спорту.
22.00 Серіал «Людинозвір». 2 серія.
22.45 Перший чемпіонат України з рукопашного бою. Частина 1.
23.35 Нічний канал телекомпанії «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.00 Телеанонс.
10.05 Хіт року.
10.10 Серіал «Пригоди Шерлока Холмса». 3 серія.
11.05 Бізнес-простір.
11.35 Сімейний час.
12.25 Теле

КДРТРК
13.00 Анонс.
13.05 За київським часом.
13.15 Худ. фільм «Стеенфорти. Півні барони». 2 серія.
14.05 Телемагазин.
14.55 Пілігрим.
15.25 Телевізійна служба розшуку.
15.30 Київ діловий.
16.00 Медичний центр «Довіра».
16.05 Лікар Роман Довженко.
16.10 Люди і долі. Н.Яремчук.
16.40 Серіал «Життя заново».
17.25 Торговий ряд.
17.30 За київським часом.
«ІНТЕР»
18.00 Новини.
18.10 Серіал «Земля кохання».
18.50 «Велике прання» з А.Малаховим.
19.55 Суперлото.
20.00 Інформаційний канал «Подорожці».
20.40 Містечко.
21.15 Серіал «Зупинка за вимогою-2».
22.20 Кохання з першого погляду.
23.15 Подорожці. Підсумки дня. Нічний «Час».
23.45 Нічний сеанс. Худ. фільм «Віртуальний поліцейський».
01.30 Прогноз погоди.

ICTV
06.00 Музичний ранок.
06.25 Хіт-парад «Гаряча сімка».
06.35 Хіт-парад «Російські гірки».
06.45 Факти. Інформаційна програма.
06.55 Телевізійна служба розшуку.
07.00 Мультисеріал «Черепашки-ніндзя».
07.25 Мультисеріал «Невгамовні».
07.45 Факти. Інформаційна програма.
07.55 Погода.
12.45 Факти. Інформаційна програма.
13.00 Худ. фільм «Обличчям до стіни».
14.40 Мультисеріал «Вуді Вудпекер і його друзі».
15.00 Серіал «Маленькі ейнштейни».
15.30 Мультисеріал «Черепашки-ніндзя».
15.55 Мультисеріал «Невгамовні».
16.20 Мультисеріал «Гей, Арнольде!».
16.50 Серіал «Кенан і Кел».
17.15 Худ. фільм «Маленькі негідники».
18.45 Факти. Інформаційна програма.
19.20 Серіал «Справи Кепських».
19.50 Худ. фільм «Все навпаки».
21.45 Докладно з Дм. Кисельовим.
22.25 Погода.
22.35 Худ. фільм «Я хотіла побачити янголів».
00.15 Кримінальні історії.
00.40 Хіт-парад «Російські гірки».
00.50 Хіт-парад «Гаряча сімка».
01.00 Музика ночі.

СТБ
07.00 «Вікна». Столиця.
07.15 BIZ-TV.
08.00 «Вікна». Бізнес.
08.20, 02.20 Астрологічний прогноз.
08.25 «Вікна». Опівночі.
09.00 Серіал «Що сказав небіжчик».
10.00 Худ. фільм «Чорний грім».
11.40 Худ. фільм «Клуб жінок». 2 серія.
13.15 BIZ-TV.
14.00 «Вікна». Новини.
14.15 BIZ-TV.
16.50 Серіал «Державний кордон».
17.40 «Вікна». Кримінал.
17.50 Серіал «Іскристе кохання».
18.20 «Вікна». Столиця.
18.30 Серіал «Іскристе кохання».
19.00 «Вікна». Новини.
19.40, 21.00 Італійський футбол. «Інтер» — «Верона».
20.40 «Вікна». Бізнес.
22.00, 23.30 Італійський футбол. «К'єво» — «Лацио».
23.00 «Вікна». Опівночі.
00.30 Худ. фільм «Пристрасті Лулу».

НОВИЙ КАНАЛ

06.25, 06.35, 07.20, 07.35, 08.15, 08.35, 09.05 Підйом.
06.30 Репортер.
06.55 Телепузики.
07.30 Репортер.
07.45 Мультисеріал «Злюки бобри».
08.30 Репортер.
08.45 Мультифільм.
09.00 Київський репортер.
09.35 Серіал «Слідство ведуть ЗНАТОКИ».

07.55 Очна ставка.
08.20 Подорожі натураліста.
08.50 Мультифільм.
09.15 Жадібність.
09.55 Мультифільм «Пригоди барона Мюнхгаузена».
10.10 Квартирне питання.
10.35 Середовище.
11.20 Худ. фільм «Божественний кунг-фу».
13.20 Худ. фільм «Дівчина моєї мрії»
15.30 Серіал «Графиня де Монсоро».
16.35 Серіал «Ростов-тато». «Ти — це я».
17.40 Кримінал.
18.35 Герой дня.
18.55 Серіал «Ростов-тато». «Літаючи по волі».
20.05 Жадібність.
21.55 Серіал «Швидка допомога».
23.25 «Чайка— 2001». Номінанти.
23.55 Гордон.

ЧЕТВЕР, 20 грудня

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.05 ТРК «Ера» представляє: «Доброго ранку, Україно!».
08.55 Одвічні істини.
09.00 Classic-прем'єр. Сторінками програм.
09.30 Серіал «Каскадери».
10.30 Не все так погано.
11.00 УТН. Ранок.
11.20 Серіал «Провінціалка».
12.00 Серіал «Пригоди Шерлока Холмса». 7 серія.
13.00 «Зорепад». Всеукраїнський фестиваль вокальної класичної музики. Частина 2.
13.35 Закон є закон.
15.00 УТН. День.
15.20 Серіал «Каскадери».
16.10 Мультифільм.
16.20 Студія «5».
17.00 Серіал «Пригоди Шерлока Холмса». 8 серія.
17.55 Закон є закон.
18.00 УТН. Вечір.
18.20 Енергетичне поле.
18.45 Саме той.
19.10 У світі хороших новин.
19.35 Серіал «Провінціалка».
20.10 Резонанс.
20.30 Щоденник сесії Верховної Ради України.
20.40 Вечірня казка.
21.00 УТН. Панорама.
21.35 Питання дня.
21.40 Світ спорту.
22.00 СВЯТКОВИЙ КОНЦЕРТ З НАГОДИ 10-ї РІЧНИЦІ ДНЯ МІЛІЦІЇ УКРАЇНИ.
23.40 Нічний канал телекомпанії «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2
10.00 Телеанонс.
10.05 Хіт року.
10.10 Серіал «Пригоди Шерлока Холмса». 4, 5 серії.
12.00 Крок до зірок.
12.30 Музична програма «Продовжуючи почате».
12.45 Будні.
13.00 Освітній канал. Грані пізнання. Цифрове телебачення у світі й в Україні.
13.30 Барвистий світ папуг.
13.40 Як прикрасити ялинку.

КАНАЛ «1+1»
07.00 Сніданок з «1+1».
08.00 Серіал «Чоловіча робота». 3 серія.
09.00 Серіал «Салон краси».
10.00-14.00 Програми УТ-2.
14.00 Серіал «Кохай, поки молодий».
14.45 Серіал «Район Сан-Сет». 15.30 ТСН.
15.45 Серіал «Полювання на Попелюшку».
16.45 Серіал «Район Беверлі Хіллз».
17.40 Серіал «Салон краси».
18.30 Серіал «Ті, хто співають у тернику».
19.30 ТСН.
20.00 ТСН. Проспарт.
20.15 Серіал «Чоловіча робота». 4 серія.
21.20 Біла ворона.
22.00 Серіал «Полювання на Попелюшку».
23.10 ТСН.
23.35 Ситуація.
23.50 Худ.фільм «Фатальні наслідки».
01.25 Ситуація.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»
07.00, 08.00, 09.00, 12.00 Новини.
07.15 Планета Здоров'я.
07.50 Сім'я від А до Я.
08.20 Серіал «Зупинка за вимогою-2».
09.35 Кохання з першого погляду.
10.20 Серіал «Дрібниці життя».
11.05 Інтелект-шоу LG-Еврика.
12.15 Серіал «Даллас».
13.00-18.00 Програми обласних та регіональних телекомпаній.
КДРТРК
13.00 Анонс.
13.05 За київським часом.
13.15 Худ. фільм «Стеенфорти. Півні барони». 3 серія.
14.20 Хіт-базар.
14.55 Телемагазин.
15.05 Рідна школа.
15.15 Крила.
15.45 Медичний центр «Довіра».
15.50 Родом з України. Борис Іванов.
16.20 Щит. До Дня міліції.
16.40 Серіал «Життя заново».
17.25 Торговий ряд.

17.30 За київським часом.
«ІНТЕР»
18.00 Новини.
18.10 Серіал «Земля кохання».
18.55 «Велике прання» з А.Малаховим.
20.00 Інформаційний канал «Подорожці».
20.40 Слабка ланка.
21.40 Серіал «Зупинка за вимогою-2».
22.40 Клуб «Золотий гусак».
23.30 Подорожці. Підсумки дня. Нічний «Час».
00.00 Програма Ю.Рогози «Колір ночі».
00.40 Нічний сеанс. Худ. фільм «Шкіряні куртки».
02.15 Прогноз погоди.

ICTV
06.00 Музичний ранок.
06.25 Хіт-парад «Гаряча сімка».
06.35 Хіт-парад «Російські гірки».
06.45 Факти. Інформаційна програма.
06.55 Мультисеріал «Черепашки-ніндзя».
07.20 Мультисеріал «Невгамовні».
07.45 Факти. Інформаційна програма.
07.55 Плюс-мінус. Економічний вісник.
08.10 Погода.
08.15 Серіал «Справи Кепських».
08.45 Факти. Інформаційна програма.
09.00 Худ.фільм «Маленькі негідники».
10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.35 Серіал «Мілагрос».
11.25 Серіал «Чорна перлина». 3 серія.
12.15 Нейтральна смуга.
12.45 Факти. Інформаційна програма.
13.00 Худ.фільм «Все навпаки».
14.40 Мультисеріал «Вуді Вудпекер і його друзі».
15.15 Серіал «Маленькі ейнштейни».
15.40 Мультисеріал «Черепашки-ніндзя».
16.05 Мультисеріал «Невгамовні».
16.30 Мультисеріал «Гей, Арнольде!».
17.00 Серіал «Кенан і Кел».
17.25 Серіал «Школа моделей».
17.50 Серіал «Мисливці».
18.45 Факти. Інформаційна програма.
19.20 Серіал «Справи Кепських».
19.50 Худ.фільм «Аеробос. Розплата».

21.45 Докладно з Дм. Кисельовим.
22.25 Погода.
22.35 Худ.фільм «Дочка піймами».
00.15 М-Файли.
00.45 Хіт-парад «Російські гірки».
00.55 Хіт-парад «Гаряча сімка».
01.05 Музика ночі.

СТБ

07.00 «Вікна». Столиця.
07.15 BIZ-TV.
08.00 «Вікна». Бізнес.
08.20, 01.10 Астрологічний прогноз.
08.25 «Вікна». Опівночі.
09.00 Док. фільм «Еверест».
10.00 Худ. фільм «Контракт століття». 1, 2 серії.
12.40 BIZ-TV.
14.00 «Вікна». Новини.
14.15 BIZ-TV.
16.50 Серіал «Державний кордон».
17.40 «Вікна». Кримінал.
17.50 Серіал «Іскристе кохання».
18.20 «Вікна». Столиця.
18.30 Серіал «Іскристе кохання».
19.00 «Вікна». Новини.
19.40 Італійський футбол. Огляд матчів туру.
20.40 «Вікна». Бізнес.
21.00 Худ. фільм «Іспанська актриса для російського міністра».
23.00 Мультисеріал для дорослих «Усе не як у людей».
23.05 «Вікна». Опівночі.
23.35 Мультисеріал для дорослих «Усе не як у людей».
23.40 Худ. фільм «Проект «Генезис»».

НОВИЙ КАНАЛ

06.25, 06.35, 07.20, 07.35, 08.15, 08.35, 09.05 Підйом.
06.30 Репортер.
06.55 Телепузики.
07.30 Репортер.
07.45 Мультисеріал «Злюки бобри».
08.30 Репортер.
08.45 Мультифільм.
09.00 Київський репортер.
09.35 Серіал «Слідство ведуть ЗНАТОКИ».
10.30 Серіал «Кобра».
11.15 Тетянин полудень.
12.05 Серіал «Комісар Рекс-2».
13.00 Репортер.
13.20 Худ.фільм «Вийти заміж за капітана».
14.55 «Хауз фіт» — домашній фітнес.
15.05 Мультисеріал «Дінкі — маленький динозавр».
15.35 Мультисеріал «Оггі і кукарачі». 4 серія.
16.05 Мультисеріал «Том і Джеррі».
16.30 Мультисеріал «Злюки бобри».
17.00 Серіал «Прості істини-6».
17.35 Серіал «Безсмертний».
18.05 Серіал «Комісар Рекс-2».
19.00 Репортер.
19.45 Серіал «Дикий янгол».
20.35 Худ.фільм «Гладіатор».
22.30 Репортер.
22.50 Погода.
23.00 Худ.фільм «Міс Діамант».
00.55 Репортер.
01.10 Зона ночі.
02.05 Серіал «Кобра».
02.50 Худ.фільм «Циган». 3, 4 серії.

05.35 Серіал «Сімейні пута».

ГРТ
05.00 Телеканал «Доброго ранку».
08.00 Новини.
08.15 Серіал «Земля любові».
09.15 Сміхопанорама.
09.40 «Хто хоче стати мільйонером?».
10.35 «Непутні нотатки» із Дм.Криловим.
10.50 Бібліоманія.
11.00 Новини (із субтитрами).
11.15 «Срібна куля».
11.55 Док.детектив «Мішень для дезертира».
12.25 Худ.фільм «Весела хроніка небезпечної подорожі».
14.00 Новини (із субтитрами).
14.15 Що та як.
14.35 КОАП.
15.00 Серіал «Зупинка за вимогою-2».
16.00 Велике прання.
17.00 Вечірні новини.
17.25 «Самі з вусами».
18.00 Серіал «Земля любові».
19.00 «Слабка ланка».
20.00 Час.
20.35 Серіал «Зупинка за вимогою-2».
21.45 Худ.фільм «Останній рік імперії». 2 серія.
22.30 Нічний «Час».
23.00 Хокей. Міжнародний турнір «Кубок «Балтики». Збірна Швеції — збірна Росії.

РТР

04.50, 05.50, 06.50, 07.50 Вісті — Москва.
05.00, 06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вісті.
05.15 Серіал «Селеста, завжди Селеста».
05.45 Православний календар.
06.15 Телепузики.
06.40 Сімейні новини.
07.15 Експертиза РТР.
07.30 Національний дохід.
07.35 Відкрита митниця.
08.15 Серіал «Агентство НЛС».
09.05 Сам собі режисер.
10.30 Серіал «Санта-Барбара».
11.15 «Бояка мухи не скривдить», «Жаба Пипа». Мультифільми.
11.30 Моя сім'я.
12.30 Що хоче жінка.
13.30 Серіал «Крила кохання».
14.25 Серіал «Дикий янгол».
15.20 Серіал «Прості істини».
16.30 Худ. фільм «Карнавал». 2 серія.
18.00 Серіал «Агентство НЛС».
19.35 Вісті — Москва.
19.55 Серіал «Марш Турецького-2». Фільм 3 — «Ціна життя — смерть».
21.40 Док.серіал «Відчиніть, міліція!».
22.30 Вісті — Москва.
22.45 Худ. фільм «Хто я?».
01.00 Гаряча десятка.

НТБ

05.00 Сьогодні вранці.
05.10, 06.20, 14.35 Кримінал.
05.20, 07.15 Про запас.
05.30, 06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00, 23.00 Сьогодні.
05.35, 06.40, 14.30 Афіша.
05.40, 07.25 Наші улюблені тварини.
05.45, 06.45, 07.50 П'ять хвилин із Л. Новоженовим.
05.50, 06.50 Великі гроші.
06.35, 07.40 Карданний вал.
09.25 Жадібність.
10.10 Я і мій собака.
11.25 Серіал «Поліцейські».
13.20 Принцип «Доміно».
15.30 Серіал «Графиня де Монсоро».
16.30 Серіал «Ростов-тато». «Йшли містом дві свинки».
17.40 Кримінал.
18.35 Герой дня.
18.55 Серіал «Ростов-тато». «Бої без правил».
20.00 Увага. Розшук!
21.55 Цілком таємно. Інформація для роздумів.
23.20 «Чайка-2001». Номінанти.
23.50 Гордон.

П'ЯТНИЦЯ, 21 грудня

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

06.05 ТРК «Ера» представляє: «Доброго ранку, Україно!».
08.55 Одвічні істини.
09.00 Мультифільм.
09.15 Нова колекція.
09.35 Серіал «Каскадери».
10.30 Медичний тижневик «36,6».
11.00 УТН. Ранок.
11.20 Серіал «Провінціалка».
12.00 Серіал «Пригоди Шерлока Холмса». 9 серія.
13.00 «Зорепад». Всеукраїнський фестиваль вокальної класичної музики. Частина 3.
13.35 Закон є закон.
15.00 УТН. День.
15.20 Крок до зірок.
15.50 Відеофільм «Поїзди мчать у майбутнє». Частина 2.
16.20 Студія «5».
17.00 Серіал «Пригоди Шерлока Холмса». 10 серія.
17.55 Закон є закон.
18.00 УТН. Вечір.
18.20 Надвечір'я.
18.50 Саме той.
19.10 Діалог-телеміст: в майбутнє без наркотиків.
19.35 Серіал «Провінціалка».
20.30 Щоденник сесії Верховної Ради України.
20.40 Вечірня казка.
21.00 УТН. Панорама.
21.35 Питання дня.
21.40 Світ спорту.

22.00 Серіал «Людинозвір». 3 серія.
22.45 Перший чемпіонат України з рукопашного бою. Частина 2.
23.35 ТРК «Ера» представляє: «В ніч на суботу з Оленою Роміною». «Гаряча десятка».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2
10.00 Телеанонс.
10.05 Серіал «Пригоди Шерлока Холмса». 6, 7 серії.
11.55 Право.
12.25 Хіт-новини.
12.45 Будні.
13.00 Освітній канал. Харківські арабески.
13.16 Києво-Могилянський колегіум.
13.25 Урок для вчителя. Досвід роботи шкільних бібліотек.

КАНАЛ «1+1»
07.00 Сніданок з «1+1».
08.00 Серіал «Чоловіча робота». 4 серія.
09.00 Серіал «Салон краси».
10.00-14.00 Програми УТ-2.
14.00 Серіал «Кохай, поки молодий».
14.45 Серіал «Район Сан-Сет». 15.30 ТСН.
15.45 Серіал «Полювання на Попелюшку».
16.45 Серіал «Район Беверлі Хіллз».
17.45 Перше побачення.
18.15 Останній герой.
19.30 ТСН.
20.00 ТСН. Проспарт.
20.15 Перший мільйон.
21.25 Серіал «Менти-3».
21.25 Без Табу з М. Вереснем.
23.10 ТСН.
23.35 Ситуація.
23.50 Телевізійна служба розшуку.
00.00 «Аргумент кіно» представляє. Худ.фільм «Леді в озері».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

«ІНТЕР»
07.00, 08.00, 09.00, 12.00 Новини.
07.15 Сmachно з Борисом Бурдою.
07.50 Сім'я від А до Я.
08.20 Серіал «Зупинка за вимогою-2».
09.35 Клуб «Золотий гусак».
10.15 Серіал «Дрібниці життя».
11.00 Слабка ланка.
12.15 Серіал «Даллас».
13.00-18.00 Програми обласних та регіональних телекомпаній.

КДРТРК
13.00 Анонс.
13.05 За київським часом.
13.15 Худ. фільм «Стеенфорти. Півні барони». 4 серія.
14.15 Музичний час.
14.45 Телемагазин.
14.55 Конкурент.
15.25 Телемагазин.
15.30 Естафета.
15.45 Телевізійна служба розшуку.
15.50 Домашній лікар.
16.10 Автографи.
16.40 Серіал «Життя заново».
17.25 Торговий ряд.
17.30 За київським часом.

«ІНТЕР»
18.00 Новини.
18.10 Серіал «Земля кохання».
18.55 «Велике прання» з А.Малаховим.
20.00 Інформаційний канал «Подорожці».
20.40 Поле чудес.
21.40 Худ. фільм «Кодекс безчестя».
00.40 Подорожці. Підсумки дня.
01.05 Прогноз погоди.
01.10 Нічний сеанс. Еротичний серіал «Клуб насолод».

ICTV

06.00 Музичний ранок.
06.25 Хіт-парад «Гаряча сімка».
06.35 Хіт-парад «Російські гірки».
06.45 Факти. Інформаційна програма.
06.55 Телевізійна служба розшуку.
07.00 Мультисеріал «Черепашки-ніндзя».
07.25 Мультисеріал «Невгамовні».
07.45 Факти. Інформаційна програма.
07.55 Плюс-мінус. Економічний вісник.
08.10 Погода.
08.15 Серіал «Справи Кепських».
08.45 Факти. Інформаційна програма.
09.00 Серіал «Мисливці».
09.55 Серіал «Школа моделей».
10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00 Факти. Гарячі новини.
10.25 Серіал «Мілагрос».
11.20 Серіал «Чорна перлина». 4 серія.
12.20 Кримінальні історії.
12.45 Факти. Інформаційна програма.
13.00 Худ.фільм «Аеробос. Розплата».
14.40 Мультисеріал «Вуді Вудпекер і його друзі».
15.20 Серіал «Маленькі ейнштейни».
15.45 Мультисеріал «Черепашки-ніндзя».
16.10 Мультисеріал «Невгамовні».
16.35 Мультисеріал «Гей, Арнольде!».
17.05 Серіал «Зустрічайте «Клеопатру»».
17.25 Серіал «Школа моделей».
17.55 Серіал «Прикий мене!».
18.45 Факти. Інформаційна програма.
19.10 Особливі прикмети. Олег Шевчук.

19.50 Худ.фільм «Це не я, це — він».

21.45 Факти. Інформаційна програма.

22.05 Кримінальні історії.

22.25 Погода.

22.35 Серіал «СіАй-5. Нові професіонали».

23.35 «Кентавр». Тележурнал для чоловіків.

23.55 Худ.фільм «Нічна сова».

01.25 Хіт-парад «Російські гірки».

01.35 Хіт-парад «Гаряча сімка».

Мовлення на Київ і область.

01.45 Худ.фільм «Стриптизерка».

03.05 Серіал «V.I.P. Особливо важлива персона».

03.50 Серіал «Альф».

04.20 Серіал «Шериф із пекла».

05.05 Худ.фільм «Нічна сова».

СТБ

07.00 «Вікна». Столиця.

07.15 BIZ-TV.

08.00 «Вікна». Бізнес.

08.20, 01.05 Астрологічний прогноз.

08.25 «Вікна». Опівночі.

09.00 Італійський футбол. Огляд матчів туру.

10.00 Худ. фільм «Іспанська актриса для російського міністра».

11.50 Худ. фільм «Чужа дружина та чоловік під ліжком».

13.15 Ви практично здорові.

13.35 BIZ-TV.

14.00 «Вікна». Новини.

14.15 BIZ-TV.

16.40 Наук.-пол. серіал «Підводна одиссея Кусто».

17.40 «Вікна». Кримінал.

17.50 Серіал «Іскристе кохання».

18.20 «Вікна». Столиця.

18.30 Серіал «Іскристе кохання».

19.00 «Вікна». Новини.

19.40 Серіал «Секретний агент».

20.45 Худ. фільм «Переможці та гршники».

22.35 «Вікна». Опівночі.

23.25 Серіал «Романтична пристрасть». «Така ж історія у наступному році».

НОВИЙ КАНАЛ

06.25, 06.35, 07.20, 07.35, 08.15, 08.35, 09.05 Підйом.

06.30 Репортер.

06.55 Телепузики.

07.30 Репортер.

07.45 Мультсеріал «Злюки бобри».

08.30 Репортер.

08.45 Мультфільм.

09.00 Київський репортер.

09.35 Серіал «Слідство ведуть ЗНАТОКИ».

10.25 Серіал «Кобра».

11.20 Тетянин полудень.

12.05 Серіал «Комісар Рекс-2».

13.00 Репортер.

13.20 Худ.фільм «Гладиатор».

14.55 «Хауз фіт» — домашній фітнес.

15.10 Мультсеріал «Дінкі — маленький динозавр».

15.35 Мультсеріал «Оггі і кукарачі». 5 серія.

16.00 Мультсеріал «Том і Джеррі».

16.25 Серіал «Злюки бобри».

17.00 Серіал «Прості істини-6».

17.35 Серіал «Безсмертний».

18.05 Серіал «Клоун».

19.00 Репортер.

19.40 Аншлаг! Аншлаг!

20.30, 23.00 Худ.фільм «Іронія долі, або З легким паром!».

22.30 Репортер.

22.50 Погода.

00.45 Репортер.

00.55 Телевізійна служба розшуку.

01.00 «Бівіс і Батхед».

01.30 Худ.фільм «Люті вулиці».

03.20 Зона ночі.

04.50 Худ.фільм «Немає кохання вище».

06.15 Серіал «Сімейні пута».

07.00 Посміхніться. Вас знімають».

ГРТ

05.00 Телеканал «Доброго ранку».

08.00 Новини.

08.15 Серіал «Земля любові».

09.15 «Самі з вусами».

09.40 «Сабка ланка».

10.35 «Непутні нотатки» із Дм. Криловим.

10.50 Бібліоманія.

11.00 Новини (із субтитрами).

11.15 «Срібна куля».

11.50 «Ералаш».

12.00 Худ.фільм «Асоціація зловмисників».

14.00 Новини (із субтитрами).

14.15 Мультфільм «Зачарований хлопчик».

15.00 Серіал «Зупинка за вимогою-2».

16.00 Велике прання.

17.00 Вечірні новини.

17.25 Док.детектив.

18.00 Серіал «Земля любові».

19.00 Поле чудес.

20.00 Час.

20.35 Щорічна церемонія вручення народної премії «Золотий грамофон».

23.20 Нічний «Час».

23.40 Хокей. Міжнародний турнір «Кубок «Балтики». Збірна Фінляндії — збірна Швеції.

РТР

04.50, 05.50, 06.50, 07.50 Вісті — Москва.

05.00, 06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Вісті.

05.15 Серіал «Селеста, завжди Селеста».

05.45 Православний календар.

06.15 Телепузики.

06.40 Сімейні новини.

07.15 Експертиза РТР.

07.30 Національний доход.

07.35 Тисяча й один день.

08.15 Серіал «Агентство НЛС».

09.05 Нова «Стара квартира».

10.30 Серіал «Санта-Барбара».

11.15 «Вояка мухи не скривдить», «Гойдалка». Мультфільми.

11.30 Моя сім'я.

12.30 Що хоче жінка.

13.30 Серіал «Крила кохання».

14.25 Серіал «Дикий янгол».

15.20 Серіал «Прості істини».

16.30 Великий репортаж РТР. «В усьому винуватий Чубайс».

17.00 Прес-клуб.

18.00 Серіал «Агентство НЛС».

19.35 Вісті — Москва.

19.55 Серіал «Марш Турецького-2». Фільм 4 — «Мертвий сезон в агентстві «Глорія».

21.45 Худ.фільм «Афера».

23.35 Худ. фільм «Кримінальні коханці».

НТБ

05.00 Сьогодні вранці.

05.10, 06.20, 14.35 Кримінал.

05.20, 07.15 Про запас.

05.30, 06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сьогодні.

05.35, 06.40, 14.30 Афша.

05.40, 07.25 Наші улюблені тварини.

05.45, 06.45, 07.50 П'ять хвилин із Л. Новоженовим.

05.50, 06.50 Великі гроші.

06.35, 07.40 Карданний вал.

08.00 Серіал «Швидка допомога».

09.25 Своя гра.

10.10 Увага. Розшук!

11.25 Серіал «Поліцейські».

13.25 Далі буде...

15.25 Професія-репортер.

16.05 Худ. фільм «Убивство в Саншайн-Менор».

17.40 Кримінал.

18.35 Свобода слова.

20.10 Кримінальна Росія.

21.50 Худ. фільм «Надлишкова сила-2».

23.45 Пепсі-чарт.

00.25 Кома.

СУБОТА, 22 грудня

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

07.30 ТРК «Ера» представляє: «Доброго ранку, Україно!».

09.00 В гостях у Дрьомі.

09.30 Естрадна прем'єр-ліга.

10.00 Серіал «Пригоди Шерлока Холмса». 11 серія.

11.00 Хіт року.

11.30 Мультфільм.

11.45 Дитяча лінія.

12.00 УТН. День.

12.15 «Світ для молодих». Міжнародний фестиваль дитячої творчості. Частина 1.

12.45 «Література без кордонів». Борис Харчук.

13.15 Подорож у дитинство.

13.35 Ми пам'ятаємо ваші імена...

14.00 Classic-прем'єр з Тетяною Міленіною.

14.30 Надвечір'я.

15.00 УТН. День.

15.20 Не все так погано.

15.50 Реліквії та храми України.

16.00 Region.

16.20 Польова пошта пам'яті.

17.00 Серіал «Пригоди Шерлока Холмса». 12 серія.

18.00 УТН. Вечір.

18.20 Вікно в Америку.

18.50 Док.фільм «Світ Швейцарії».

19.15 Музика любові.

19.35 Серіал «Провінціалка».

20.30 Мегалот.

20.40 Вечірня казка.

21.00 УТН. Панорама.

21.35 Світ спорту.

22.00 Ток-шоу Оксани Марченко «Моя професія».

22.40 Серіал «Людиновзвір». 4 серія.

23.40 Нічний канал телекомпанії «Ера» представляє: «Сінема, сінема, сінема...».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.00 Телеанонс.

10.05 Серіал «Пригоди Шерлока Холмса». 8 серія.

11.00 Модний час.

11.35 Чітко і ясно.

12.05 Надзвичайна ситуація.

12.35 Бізнес за правилами.

13.10 Милосердя.

13.30 Людина і закон.

КАНАЛ «1+1»

07.00 Парк автомобільного періоду.

07.30 Рецепти веселих кухарів.

08.00 Перший мільяць.

09.00 Медовий місяць.

10.00—14.00 Програми УТ-2.

14.00 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «Акселератка».

15.30 О, щасливчик!

16.30 Серіал «Менти-3».

17.30 КВН. Українська ліга. Півфінал.

19.30 ТСН.

20.00 Великі перегони.

20.20 Останній герой.

21.40 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «ДМБ. Знову в бою».

23.00 Худ.фільм «Тінь сумніву».

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

ҚАРТРК

07.00 За київським часом.

07.30 Музичні історії. Марія Каллас.

07.55 Пані, панночка, панянка.

08.10 Ліки майбутнього.

08.25 Торговий ряд.

08.30 На ранковому прийомі.

«ІНТЕР»

09.00 Прогноз погоди.

09.05 Доки всі вдома.

09.50 Бадьорого ранку!

10.30 Смачно з Борисом Бурдою.

11.05 Музичний кіоск О. Гончаренка.

11.45 Прем'єра програми «Не може бути».

12.10 Світ пригод. Худ. фільм «Гардемарини, вперед!».

13.35 Мультсеріал «Покемон».

14.00 Планета тварин.

15.15 Сміхопанорама.

15.55 Програма «Шалений світ».

16.40 Пісня року. Зима.

17.45 Худ. фільм «Незрівнянна Анжеліка».

19.55 Суперлото.

20.00 Інформаційна програма «Подорожчи».

20.50 Що? Де? Коли?

22.05 Серіал «Далекобійники».

23.20 Худ. фільм «Сонце, що сходить».

01.40 Прогноз погоди.

ІСТV

06.35 Музичний ранок.

07.25 Перехрестя.

07.55 Погода.

08.00 Серіал «Прикрий мене!».

08.50 Мультсеріал «Вуді Вудпекер і його друзі».

09.25 Серіал «Аніморфи».

09.55 Серіал «Чудернацька наука».

10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 17.00, 19.00, 20.00 Факти. Гарячі новини.

10.20 Худ.фільм «Той самий Мюнхгаузен».

12.45 Факти. Інформаційна програма.

13.00 Серіал «Листи до Бланчі».

13.30 Серіал «СіАй-5. Нові професіонали».

14.25 Худ.фільм «Це не я, це — він».

16.00 Серіал «Рятувальний патруль «Гавай»».

16.50 Серіал «V.I.P. Особливо важлива персона».

17.40 Серіал «Альф».

18.10 Галопом по Європах. Телегра.

18.45 Факти. Інформаційна програма.

19.00 Худ.фільм «Флот МакХейла».

21.00 Серіал «Ілюзія вбивства».

22.00 Насправді.

22.25 Футбол. Чемпіонат Іспанії. Центральний матч туру. У перерві — «12-й гравець».

00.15 Худ.фільм «Стриптизерка».

01.40 «Кентавр». Тележурнал для чоловіків.

Мовлення на Київ і область:

02.00 Серіал «V.I.P. Особливо важлива персона».

02.45 Серіал «Альф».

3.10 Худ.фільм «Іх поміняли тілами».

04.55 Худ.фільм «Той самий Мюнхгаузен».

СТБ

07.00, 02.35 Астрологічний прогноз.

07.05 BIZ-TV.

09.00 Імпреза.

09.30 Ви практично здорові.

09.50 Лабораторія малого бізнесу.

10.00 Серіал «Пригоди Папіруса».

10.30 Серіал «Пригоди швейцарської сім'ї Робінсон».

11.00 Наук.-пол. серіал «Підводна одиссея Кусто».

12.00 Серіал «Секретний агент».

13.00 Новація.

13.10 BIZ-TV.

15.20 Медіа-клуб.

16.00 Серіал «Суто французьке вбивство». «Орел чи решка».

18.00 Серіал «Острів фантазій».

19.00 «Вікна». Новини.

19.15 Худ. фільм «Шарло в Іспанії».

21.15 Худ. фільм «Атака комах».

23.15 Худ. фільм «Інферно».

00.55 Худ. фільм «Наречена для імператора».

НОВИЙ КАНАЛ

07.30 Мультсеріал «Оггі і кукарачі».

07.55 Мультсеріал «Том і Джеррі».

08.30 Мультсеріал «Злюки бобри».

09.00 Серіал «Плем'я».

09.25 Мультсеріал «Скубі Ду, де ти?».

10.00 «Зх4». Найкумедніше домашнє відео.

10.40 Мультфільм «Снігуронька».

10.50, 13.15 Худ. фільм «Іронія долі, або З легким паром!».

12.40 Посміхніться. Вас знімають.

14.45 Репортер.

15.15 Серіал «Горець: безсмертний ворон».

16.15 Худ. фільм «Пес Барбос і незвичайний крос».

16.55 Футбол. Англійська Прем'єр-ліга. У перерві — Футбольний огляд «Гол!».

19.00 Репортер.

19.40 Худ. фільм «Принцеса на бобах».

22.00 Худ.фільм «Закусочна на колесах».

00.00 Серіал «Відверті бажання».

00.40 Худ. фільм «Жінки інших чоловіків».

02.15 «Бівіс і Батхед».

02.45 Зона ночі.

04.00 Худ. фільм «Злочинний інстинкт. Обличчя смерті».

05.25 Худ. фільм «Пес Барбос і незвичайний крос».

«Самогонники».

05.55 Худ. фільм «Принцеса на бобах».

ГРТ

05.55 Худ.фільм «За сімейними обставинами». 1 серія.

07.00 Новини.

07.10 Мультфільми.

07.30 Слово пастиря.

Митрополит Кирило.

07.45 Поклик джунглів.

08.10 Грай, гармонь улюблена!

08.50 Бібліоманія.

09.00 Новини (із субтитрами).

09.10 Сміхопанорама.

09.45 Смак.

10.05 40 років жартуючи. КВК. Фрагменти біографії.

11.00 Таємниці забутих перемог.

11.30 Хокей. Міжнародний турнір Кубок «Балтики». Збірна Росії — збірна Чехії.

14.00 Новини (із субтитрами).

14.10 Мультсеріал «Чорний плащ».

14.35 Худ.фільм «Випадок у квадраті 36-80».

16.00 «Ералаш».

16.05 «Сільські історії» у концерті М. Євдокимова.

17.00 Вечірні новини.

17.15 «Сільські історії» у концерті М. Євдокимова.

18.00 «Хто хоче стати мільйонером?».

19.00 «Останній герой».

20.00 Час.

20.30 Що? Де? Коли?

21.40 Худ.фільм «Сонце, яке сходить».

00.00 Худ.фільм «Стенлі й Айріс».

РТР

05.40 Діалоги про рибуловлю.

06.05 Серіал «Повелитель звірів».

07.00 Тато, мама, я — спортивна сім'я.

07.45 Телепузики.

08.10 Золотий ключ.

08.30 Здоров'я і життя.

09.00 Пошта РТР.

09.30 Доброго ранку, країно!

10.10 «Сто до одного». Телегра.

11.00 Ток-шоу Т. Веденєєвої «Поруч із тобою».

11.55 Серіал «Таємний агент».

13.00, 19.00 Вісті.

13.20 Худ. фільм «Весна на Зарічній вулиці».

15.00 Алла Пугачова. «Згадуючи Різдво...» Частина 4.

17.00 Моя сім'я.

17.55 Аншлаг.

19.25 Дзеркало.

20.00 Худ.фільм «Бетмен і Робін».

22.25 Худ.фільм «Народ проти Ларрі Флінта».

НТБ

05.40 Худ. фільм «Убивство в Саншайн-Менор».

07.00, 09.00, 11.00, 15.00, 21.00 Сьогодні.

07.15 Вулиця Сезам.

07.40 Мультфільм.

07.50 Великі батьки.

08.25 Без рецепта.

09.15 Кримінал. Щиросерде зізнання.

09.50 «Жіночий погляд» О. Пушкіної.

10.20 Квартирне питання.

11.20 Професія-репортер.

11.45 Худ. фільм «Каблучка з Амстердама».

13.30 Подорожі натураліста.

14.00 Своя гра.

15.25 Далі буде...

16.20 Шоу Олени Степаненко.

17.15 Худ. фільм «Осінні спокуси».

18.50 Худ. фільм «Ворог мого ворога».

21.35 Худ. фільм «Уберегти до понеділка».

23.55 Колір ночі.

НЕДІЛЯ, 23 грудня

ПЕРШИЙ КАНАЛ УТ

07.30 ТРК «Ера» представляє: «Доброго ранку, Україно!».

09.00 Хто в домі хазяїн?

09.30 Крок до зірок.

10.00 Наше військо.

10.30 Телефортуна.

11.05 Серіал «Пригоди Шерлока Холмса». 13 серія.

12.00 УТН. День.

12.15 Сільський час.

13.05 «Саме той» про себе...

13.40 Клуб Суперкниги.

14.00 Мультфільм на замовлення.

15.00 УТН. День.

15.20 Пенсійна реформа в Україні: крок за кроком.

15.50 Олімпійська панорама.

16.25 Перехрестя.

17.00 Серіал «Пригоди Шерлока Холмса». 14 серія.

18.00 УТН. Вечір.

18.15 Бути жінкою.

18.40 V Фестиваль цирку «Арлет Грюс».

19.30 Серіал «Провінціалка».

20.10 Світ. Огляд.

20.40 Вечірня казка.

21.00 УТН. Панорама.

21.40 Серіал «Людиновзвір». 5 серія.

22.40 «Таврійські ігри». Частина 2.

23.20 Нічний канал телекомпанії «Ера».

ДРУГИЙ КАНАЛ УТ

УТ-2

10.00 Телеанонс.

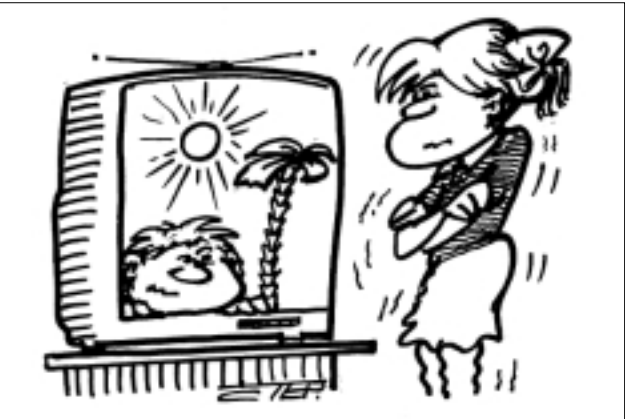
10.05 Ток-шоу О. Марченко «Моя професія».

10.50 Реальний сектор.

11.20 Серіал «Пригоди Шерлока Холмса». 9 серія.

12.15 Бізнес і влада.

12.45 Родом з України. Н. Русланова.

13.15 Відеофільм «Верхньодніпровське прискривення».

13.30 Відкриваємо Біблію.

КАНАЛ «1+1»

07.00 Бокс по-справжньому. Фрес Окендо — Девід Айзон.

08.30 Біла ворона.

09.10 Лото-забава.

10.00—14.00 Програми УТ-2.

14.00 Прихована камера.

14.35 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «ДМБ. Знову в бою».

15.50 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «Спортлото-82».

17.30 Серіал «Марш Турецького-2».

19.15 Великі перегони.

19.30 ТСН-епіцентр.

20.15 Медовий місяць.

21.20 «Імперія кіно» представляє. Худ.фільм «Охоронець».

23.40 Бокс по-справжньому. Фрес Окендо — Девід Айзон.

01.10 Парк автомобільного періоду.

ТРЕТІЙ КАНАЛ УТ

ҚАРТРК

07.00 Молодіжна телевізійна служба.

07.30 На своїй землі.

08.00 Недільні зустрічі.

08.40 Торговий ряд.

08.45 Інтер'єр.

«ІНТЕР»

09.00 Прогноз погоди.

09.05 Містечко.

09.40 Прокнься і співай!

10.40 Уїк-енд.

11.20 Караоке на майдані.

12.05 Показуха.

12.40 Мелорама.

13.20 Дискавері.

14.05 «Сільські історії» у концерті Є. Петросяна.

15.20 Серіал «Далекобійники».

16.20 Інтелект-шоу LG-Еврика.

17.15 Худ. фільм «Анжеліка і король».

19.15 Джентльмен-шоу.

20.00 Інформаційно-аналітична програма «Подорожчи тижня».

20.50 Худ. фільм «Шакал».

23.10 Спорт-тайм.

23.45 Худ. фільм «Татусі».

01.25 Прогноз погоди.

ІСТV

07.15 Мультфільми.

07.45 Погода.

07.50 Серіал «Рятувальний патруль «Гавай»».

08.45 Мультсеріал «Вуді Вудпекер і його друзі».

09.05 Серіал «Аніморфи».

09.30 Серіал «Чудернацька наука».

10.00, 11.00, 12.00, 16.00, 17.00, 18.00, 20.00 Факти. Гарячі новини.

10.01 Худ.фільм «Казка про корову».

11.45 Телевізійний центр моди.

12.15 Особливі прикмети.

12.45 Факти. Інформаційна програма.

13.00 Серіал «Листи до Бланчі».

13.25 Галопом по Європах.

14.00 Серіал «Ілюзія вбивства».

14.45 Худ.фільм «Флот МакХейла».

16.30 Серіал «Рятувальний патруль «Гавай»».

17.20 Серіал «V.I.P. Особливо важлива персона».

18.10 Серіал «Альф».

18.45 Факти. Інформаційна програма.

19.00 Свобода слова.

20.00 Худ.фільм «Тонка штучка».

21.40 Серіал «Приватна міліція».

22.10 Худ.фільм «Іх поміняли тілами».

23.55 Штрафний удар.

00.05 Футбол. Чемпіонат Іспанії. Центральний матч туру.

01.45 Хіт-парад «Російські гірки». Підсумки тижня.

02.15 М-Файли.

СТБ

07.00, 01.35 Астрологічний прогноз.

07.05 BIZ-TV.

09.00 Прописи.

09.30 Зелена зона.

09.50 Лабораторія малого бізнесу.

10.00 Серіал «Пригоди Папіруса».

10.30 Худ. фільм «Шарло в Іспанії».

12.20 «Вікна» у світ.

12.50 М-стиль.

13.20 BIZ-TV.

15.00 Ні пуху ні пера.

15.20 Навколо спорту.

16.00 Італійський футбол. Серія «А». Центральний матч туру.

17.55 Автостиль.

18.15 Худ. фільм «Сабріна».

20.40 Бізнес-студія.

21.30 Італійський футбол. Серія

«А». Центральний матч туру.

23.25 Худ. фільм «Кохання без правил».

01.05 Імпреза.

НОВИЙ КАНАЛ

07.45 Церква Христова.

08.00 Мультсеріал «Том і Джеррі».

08.30 Мультсеріал «Злюки бобри».

09.00 Серіал «Плем'я».

09.25 Мультсеріал «Скубі Ду, де ти?».

10.00 «Зх4». Найкумедніше домашнє відео.

10.50, 12.25 Світ індійського кіно.

11.55 Запитайте у лікаря.

13.30 Репортер.

13.50 Худ.фільм «Закусочна на колесах».

15.55 Худ.фільм «Наречений із того світу».

17.00 Спецрепортер.

17.25 Худ.фільм «Білі Роси».

19.00 Репортер.

19.30 Худ.фільм «Гудзонський яструб».

21.55 Худ.фільм «Джек-блискавка».

23.45 Футбольний огляд «Гол!».

00.00 Футбол. Англійська Прем'єр-ліга. «Ліверпуль» — «Арсенал».

01.40 Х

7. Робота без вихідних

Сім діб Києва

На контрольно-пропускному пункті міліцейського главку на Володимирській, 15 завжди панує атмосфера тривожного очікування: ділових зустрічей, приємних і неприємних новин. Мимоволі ми стали свідками розмови молодих дівчат, які прийшли з наміром працювати тут. Поцікавилися, чому, власне, сюди? І одержали різку відповідь, на яку щонайменше чекали: «Бо хтось має дбати про чистоту міста».

Велика чистка

Ця дівчина з бузковим манікюром і не по літах серйозними очима, мабуть, тримає в серці якусь нерадісну історію. Таких історій нині трапляється чимало, у чому ми переконалися того самого дня.

...Увечері з проспекту Палладіна прийшла звістка про звільнення студентки, яка стала заручницею двох зловмисників 20 і 25 років. Погрожуючи насильством, вони вимагали від її батьків 100 тисяч доларів США відкупного. Цілком імовірно, що дівчина з серйозними очима мала на меті очистити місто від такого бруду. Подібні справи оперативники вважають найважчими, бо від їхнього результату часто-густо залежить життя заручника. Деталі не розголушються, у хід ідуть усі засоби порятунку. Лише після того, як студентка знову опинилася серед рідних, начальник Центру громадських зв'язків ГУ МВС України Олександр Зарубицький повідомив мас-медіа про успішну операцію.

Суботні вечори у столиці органам правопорядку завдають чимало клопоту. Не виняток — і минулий, який розпочався з тривожних повідомлень дарницьких оперуповноважених. Ми вже вважали, що час кривавих розбірок кримінальних авторите-

«Звідси водій почав гальмувати!» — впевнений майор ДАІ Микола Шевченко.

Старший сержант «Беркуту» Сергій Мітій

тів нарешті минув, як з Дарниці повідомили про смертельне поранення Т., більше відомого під прізвиськом Череп. По гарячих слідах оперативники встановили виконавця. У суботній статистиці Дарницького району цей злочин вирізняється на тлі неабиякого букету з наркозілья. Досить сказати, що у такого собі Ч. вилучили 10 кілограмів макової соломки — і це стане приводом для чергової кримінальної справи.

Чорнуха

Про затримання наркоманів у суботу доповідали старшому черговому міліцейського главку і з інших районів, але це не означало, що місто раптом покинуло пити горілку. А той, хто зловживає нею на людях, не встрає в кримінальні історії. І в суботу, і в неділю на пульсі чергового надходили повідомлення з розряду побутової чорнухи. На Солом'янці затримано громадянку С., котра, з'ясувавши стосунки з громадянином П., «завдала йому ножового поранення»... На Оболоні домогосподарка О., посварившись зі своїм співмешканцем, вдарила його ножем... У Святошині під час

бійки мешканець Черкас Ф. поранив ножем будівельника С... Подробиці побутової чорнухи не варто й описувати, нічого нового: перепили — посперечались — звели рахунки. Але обійти їх увагою не можна, бо кожна історія віднайшла свою логічну розв'язку завдяки сержантам, прапорщикам або старлеям, котрим, за висловом дівчини з серйозними очима — на роду написано «чистити місто». І у будні, й у вихідні.

Образ Мента

Старшому сержантові «Беркута», з котрим ми щойно познайомилися, гостро бракує усамітнення з молодістю дружиною — гуртожиток йому набрид по зв'язку. Він хоче сидіти біля телевізора, обнявши її, у своїй власній квартирі і насолоджуватися черговою серією «Ментів»...

Старшина патрульно-постової служби не може своїм жезлом покерувати морозом, на якому і півгодини не встояти. Хто, скажіть, вигадав, що вигляд розімлілих жінок з оголеними плечима, які цідять коктейлі у барі навпроти, може зігріти на відстані?

Якийсь прапорщик мрійливо (навіть лагідно) говорив про театр, куди його другий рік запрошує дружина. І ненависно (навіть з огидою) — про футбол, куди його відправляють, під час проведення матчів, по службі.

А ще хтось серед ночі чортхався, згадуючи про те, що рано-вранці йому доведеться патрулювати дорогу, якою пойдуть перші особи держави. А хтось радів, перехопивши у товариша десять гривень до зарплати...

Коллективний портрет, чи то пак — узагальнений образ сучасного стража правопорядку, нічого не скаже, доки не розвидніється. А розвидніється, то з'ясується, що з 78 скоєних у суботу злочинів 69 було розкрито по гарячих слідах. Яка ще столиця розкриває за добу 85 відсотків злочинів? (У неділю — ще більше.) І, зрештою, що спонукує очих людей нести свій хрест з гідністю, безмовно? Патріотизм? Обов'язок? Безвихідь? Азарт? Роками вироблена звичка?

Напевно, усього потроху, чого є потроху в нас самих.

Сергій ВЛАД.

Фото

Олександра КЛИМЕНКА.

На дорогах — як на війні

Гості редакції

(Початок на 1-й стор.).

До двадцяти осіб гине щодоби на автошляхах України через самовпевненість, що іноді межує з дурістю. З початку року дорога забрала життя близько п'яти з половиною тисяч наших співгромадян. Ще понад 34 тисячі було травмовано. Сумне й інше — з кожним роком, схоже, ці цифри збільшуватимуться.

Саме про це та інші цікаві для автолюбителів моменти йшлося на зустрічі колективу редакції «Голосу України» з начальником Головного управління державної автоінспекції МВС України генерал-лейтенантом міліції Олександром Міленіним та начальником відділу ГУДАІ МВС полковником Марією Власенко (на фото).

До слова, подібні зустрічі в редакції нашої газети стали вже традиційними. Приміром, щороку «ГУ» спільно з Державтоінспекцією та редакцією журналу «Сигнал» проводить конкурс імені Людмили Чередник на кращого автоінспектора України. Та й на шпальтах часопису ми постійно інформуюмо читачів про найбільш резонансні дорожньо-транспортні пригоди, їх причини та наслідки.

За даними автоінспекторів, більшість аварій скоюється з вини пішоходів, частина — через водіїв та незадовільний стан шляхів, істотне збільшення автопарку країни, зокрема його поповнення сучасними швидкісними іномарками.

А ще — через непоінформованість населення. В ЗМІ надто мало уваги приділяють невидимій війні на дорогах. А що це — війна, свідчить кількість жертв. Та й дітей нині мало хто в школах навчає правилам поведінки на дорогах. Тому ГУДАІ, що виправити ситуацію, тісно співпрацюючи з Міністерством освіти та науки, намагається привернути увагу до вивчення правил дорожнього руху. Вже зроблено чимало кроків до цього. Побачили світ яскраві дитячі книжки «Безпечна дорога до школи», які розповсюджували в навчальних закладах. Але випущено їх було дуже малим накладом. Тому нині постало питання про перевидання. І тільки-но з'являться кошти — це буде зроблено.

Проте не лише книжками допомагають школам. Так, Вишгородському інтернату подарували комп'ютери з програмами, завдяки яким можна вивчати правила дорожнього руху. В деяких регіонах країни учням дарували спеціальні «липучки» для одягу, які відбивають світло. Отож у темну пору водіям легше побачити дітлахів. І вже традиційною стала акція «Увага: діти на дорозі».

Збільшенню кількості ДТП «посприяло» і аж занадто гуманне законодавче ставлення до порушників. Якщо раніше квитанції про штрафи виписували на місці, то нині інспектори обмежуються лише своєрідними лекціями та заповненням протоколів про порушення, які згодом надходять до суду. А оскільки у «третьої влади» і традиційної роботи багато, а відповідачі не з'являються, протоколи зависають без розгляду. У результаті — ненадходження до бюджету десятків мільйонів гривень та відчуття повної безкарності. Щоб якось розв'язати цю проблему, з ініціативи ДАІ прийнято сім законодавчих та урядових актів з питань підвищення безпеки на автошляхах. Підготовлено й нову редакцію Правил дорожнього руху, що набере чинності з 1 січня наступного року. А нині в комісіях Веховної Ради опрацьовують проект закону «Про внесення змін та доповнень до Кодексу України про адміністративні правопорушення» в частині, що стосується Правил дорожнього руху. Можливо, водії й не почуватимуться так вільно, як нині. Але водночас автоінспекторів, замість виявлення незначних порушень, які не впливають на аварійність, буде переорієнтовано на розкриття злочинів. Щодо останніх, то з початку року інспекторами розкрито 19 тисяч злочинів, зокрема понад 180 розбійних нападів, вилучено 1144 одиниць зброї та понад 48 тисяч набойів. А ще — понад дві тонни наркотичних речовин. Повернулося до своїх власників 4,5 тисячі викрадених автомобілів. Цьому посприяла і комп'ютерна техніка. Завдяки їй буквально секунди йдуть на те, щоб перевірити, чи перебуває машина в розшуку.

До слова, найбільший «попит» мають «Ауді», «БМВ» і ВАЗівські «п'ятірки», «шестірки» й «дев'ятки». «Мерси», «Шкоди» і «Таврії» не дуже популярні у автозłodів. Проте усі ці вражаючі показники здобуто на тлі постійного скорочення штатів ДАІ. Через

брак коштів її лави залишили 11 тисяч працівників. Значно зменшилися й кількості стаціонарних постів. Вони залишилися лише на найважливіших ділянках. Натомість з'явилися дорожні патрулі — кожен екіпаж патрулює 50 кілометрів шляху. Така мобільність дає змогу краще контролювати ситуацію на дорогах. І у разі необхідності допомагати водіям, які потрапили в халепу.

До речі, в недалекому майбутньому на шляхах загального користування з'являться спеціалізовані телефони, за допомогою яких можна буде зв'язатися з службами обслуговування. З нововведень — і пластикове посвідчення водія міжнародного зразка. Його презентація пройде 15 грудня у Дніпропетровську. Як пояснив Олександр Міленін, старі права не обов'язково обмінювати на нові. Просто досі у тих, хто часто буває за кордоном, виникає чимало проблем з орендою автомобілів. До українських посвідчень ще потрібно купу різноманітних довідок. Утім новинка позбавить зайвого клопоту. Коштуватимуть нові посвідчення приблизно 50 гривень. Але згодом, коли їх випускатимуть масово, подешевшають.

Для тих, хто лише навчається на автокурсах, — досить «неприємна новина». Завдання в білетах стануть складнішими. Але, з другого боку, це дасть можливість краще підготуватися водіям. А отже, виникатиме і менше проблем.

Богдан ДОВНИЧ.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Без «матів» про банкомати

Електронні гроші дедалі наполегливіше входять у наше життя. Стають такою самою невід'ємною частиною міського побуту «пересічного українця», як і ЖЕКи, комп'ютери, мобільні телефони, пункти обміну валют, цифрові фотокамери та відеоманітофони. Одне слово, зовні — все, як у них, в Європах. Проте...

Не злим, але гучним словом

До закриття «Дитячого світу», що на лівому березі, залишалися лічені хвилини. Багатолюдний гомін популярного серед киян і гостей столиці універмагу стихав. Тим різкіше пролунав міцний матюк вочевидь зневіреної людини. Останні відвідувачі, і я в тому числі, мимоволі озирнулися на такого віртуозного інтерпретатора нев'янучого шару народної лексики. Чоловік років тридцяти спересердя вдарив кулаком по банкомату, що байдуже мовчав.

— Тут кувалдою не допоможеш, — промовисто помахуючи «демократизатором», вирішив остудити запал потерпілого охоронець у чорній уніформі, невідомо звідки з'явившись.

Власник віртуальних грошей тільки зміряв його відчуженим поглядом, безнадійно махнув рукою і підтюпцем побіг до таксофона, що стояв неподалік.

— І часто таке буває? — поцікавився я в охоронця.

— Трапляється, — непевно відповів той, дивлячися через мою голову поглядом залізного командора на публіку, яка прямувала до виходу.

Я мимоволі намацав у кишені гаманець із заспокоєливими своєю надійною передбачуваністю, звичними для українського обивателя паперовими купюрами. А в голові снували всілякі думки. Що, коли чоловік, якому на моїх очах банкомат, прихопивши пластикову картку, замість готівки видав величезну дулю, поспішав по подарунок для улюбленої дитини, згадавши за повсякденною метушнею про її день народження, як часто це буває, найостаннішої хвилини? До речі, мене, невинного консерватора, шоразу охоплює роздратування, якщо в сусідньому супермаркеті, де щосуботи ми з дружиною закупаємо бакалію на весь тиждень, покупець перед нами пред'являє касиріві замість грошей пластикову картку. Буває, що й по п'ять, десять хвилин чекаєш, поки прийомний термінал сповна оформить покупку. І взагалі чи такі вже зручні за наших умов віртуальні гроші,

як у тому «ненав'язливо» переконують потенційного користувача рекламні проспекти?

Багато в чому завдяки їм в Україні за останні 12 місяців кількість емітованих комерційними банками платіжних пластикових карток, що перебувають в обігу, збільшилася майже на 1 мільйон 200 тисяч. Європа таких темпів не знає. Щоправда, тамтешні спостерігачі зазначають: зростання відбувається здебільшого за рахунок переведення на електронні платежі заробітної плати. Тобто видавання на руки користувачам карток класу CIRRUS/MAESTRO, які повноцінними кредитними картками, звичними для європейця, аж ніяк, навіть з натяжкою, назвати не можна. Ну та до національних особливостей обігу електронних грошей ми ще повернемося.

Банкіри і сантехніки

Дайте відповідь на запитання: що спільного між рафінованим банкіром новітньої формации в костюмі від Версачі та звичним для нас усіх жєківським сантехником Васею у затрапезному комбінезоні? Пояснюю для тих, кому важко доходить: і той, і той всіляко прагне, що називається, «взути» простого обивателя, тобто нас з вами.

Щоправда, викрутаси сантехніка Васі нехитрі і очевидні. Методи банкірів інтелігентні і гранично затушовані, зокрема й термінами на кшталт «овердрафт» або «транзакція». Звичною нам мовою перше означає не більше, як «перебір», а друге — зняття грошей у будь-якому, готівковому чи безготівковому вигляді, з вашого банківського, в даному разі —карткового рахунку. Але ефективність «взування» від таких мовних інновацій, здається мені, лише зростає. Спрацьовує суто психологічний чинник такого собі шанування заздалегідь усього незрозумілого, який притаманний нашому менталітету.

Щоб у цьому переконатися, достатньо уважно вчитатися в індивідуальні договори, що їх укладають наші комерційні банки з користувачами пластикових карток класу

CIRRUS/MAESTRO. Передовсім впадає в око їх загальна тональність. Незалежно від іміджу банку, чи то «Ажіо», «Приват», «Правекс» тощо, улюблений спосіб дієслів наших банкірів щодо користувача — наказовий, який наголошують команди «мусить» і «зобов'язаний». А надто зворушує пункт, сформульований так: «Держатель картки зобов'язаний вжити заходів до відвернення втрати (викрадення) картки». Це як розуміти, зберігати її в банківському сейфі? Але як тоді нею користуватися?

Я нарахував більш як п'ятнадцять договірних приписів користувачеві на кшталт «мусить» і «зобов'язаний» проти двох-трьох банківських зобов'язань. Скажете, стилістичні причіпки? Аж ніяк. Просто сутність наших зовні просунутих у демократичному сенсі установ залишається тією самою, совдепівською. В розумінні: не вони для нас, а ми для них. Саме так, крізь елегантні манери банківських працівників прориває кондовий писок сантехніка Васі, котрий ніколи, ні за що те, що сталося з вашими кранами й трубами, не відповідає. Сьогодні він поставить погану прокладку, а завтра через неї ви затопите своїх сусідів, і платитимете за завдані збитки ви, а не Вася. Так і у відносинах, які нам нав'язують банкіри.

Банк, який видав вам карту CIRRUS/MAESTRO, не несе жодної відповідальності у випадках, коли банкомат без будь-яких на те підстав, як це сталося з людиною в «Дитячому світі», не поверне її вам і не видасть готівку. Якщо в тому таки супермаркеті або в касах аерокомпаній у вас відмовляться взяти електронні гроші. Якщо, не дай Боже, ви загубили або у вас поцупили картку і вчинили несанкціоновані вами «транзакції», навіть коли ви завчасно попередили свого банкіра про лихо, що сталося.

А який же держателю CIRRUS/MAESTRO зиск, окрім формального залучення до віртуальних технологій? Якщо вірити рекламним проспектам — величезний. Аж 5% річних нараховує за залишками на карткових рахунках клієнта. Для наочності: якщо у вас на картковому рахунку протягом місяця лежатимуть 100 гривень, банк вам нарахує аж... 41,6 копійки депозитного доходу. До речі, зважаючи на кредитні ставки, для себе банк на ваших залишках наварить на 700—800 відсотків більше.

Не варт, отримуючи зарплату в електронному вигляді, хоч на день чи два раніше терміну надходження знімати з карткового розрахунку ті самі 100 гривень. Відсотки з вас банк за кредит візьме сповна, і депозитні ваші доходи в жодному разі не перекриють витрати. А коли до того ж, не доведи Господи, через незалежні від вас причини ваше підприємство затримає переказ зарплати взагалі, то банк запростово переведе вашу картку в розряд нелегітимних, а за відновлення її платоспроможності здере з вас щонайменше 20 гривень.

Хрін від редьки не солодший

Тільки не подумайте, що я в принципі проти науково-технічного прогресу в галузі грошового обігу. Звуження використання паперових купюр та металевих монет як

платіжного засобу знижує витрати для країни, а коли так, то приносить громадську користь. Бентежать, повторюю, деякі національні особливості процесу.

Масове впровадження електронних грошей в Україні відбувається звичним для совдепії добровільно-примусовим методом. Щоправда, в деяких організаціях проводять профспілкові збори, на яких трудівники колективно і, зрозуміло, односпішно голосують за перехід на електронне одержання зарплати. Ну а ті, хто проти? Тому, ясна річ, з нами не по дорозі. Не підпишеш добровільно договір з банком — іди шукай роботу. Бо в касі свого підприємства, після загального «одобрям», зарплату вам не видадуть.

Втім, подекуди деякий вибір для клієнта залишають. За бажанням можеш обрати банк «Правекс», «Приват» або ще якийсь. Тільки от хрін від редьки не солодший. Якщо ви працюєте в районі Шулявки або вулиці Володимирської, а живе поблизу палацу «Україна», то в разі необхідності вночі ви ще зможете розшукати діючий банкомат. Мешканцям Теремків, Троищини чи Боршагівки зробити це вже значно складніше.

Для нашої загартованої людини такі незручності — дрібничка. Звикне. Є більш сумнівні речі. Скажімо, затримка зарплати на день-два після того, як бухгалтерія здійснила необхідні перерахування. За наявності великих клієнтів — це вже мільйонні суми. Що таке нічні кредити — ні для кого не є таємницею. Тим паче, що спритні банкіри примудряються за такий короткий термін проконвертувати гривні у ВКВ і обернути їх за добу «навколо кулі», одержавши, що називається, з повітря додатковий навар на курсовій різниці. І якщо при цьому ані дирекція великого підприємства, ані його головний бухгалтер не пред'являють банківі претензій, постає природне запитання: чи не перепеде їм частка від загального навару?

Мені довелося на тему електронних грошей розмовляти з головним бухгалтером Київського державного національного університету ім. Т. Шевченка, що його обслуговує «Правекс-банк». Слідом за зарплатами багатотисячного професорсько-викладацького складу та обслуговуючого персоналу тут розпочали переведення на карти CIRRUS/MAESTRO студентських стипендій. Дифамбамі головного бухгалтера на користь віртуального грошового обігу зрозуміти

було легко: за достатнього рівня комп'ютеризації бухгалтерії та якісного програмного забезпечення праця його підлітків значно полегшується. І це безумовний плюс. Але перед тим я зустрівся з кількома викладачами вузу. Тобто з пересічними користувачами електронного обігу грошей в Україні. Особливо захоплення вони не висловлювали. Найбільше для одержувача зарплати за допомогою CIRRUS/MAESTRO, як з'ясувалося, є навіть не загублення картки або необґрунтоване проковтування її банкоматом. Таке справді буває рідко. Болючими, точніше, збитковими для клієнта є транзакції, що виконуються ним за межами системи банку обслуговування. Один викладач, математик, прискіпливо підрахував, що під час оготівкування грошей в чужих банкоматах, розрахунків в магазинах електронними картками, переказу грошей в інші банки за комунальні послуги та інших подібних вигод власник CIRRUS/MAESTRO запростово може влетіти, оплачуючи ненав'язливий фінансовий сервіс, на 18 гривень з кожної сотні! Це вам не п'ятивідсотковий депозит за залишками на карткових рахунках.

Одне слово, підсумки навіть побіжного аналізу впровадження електронного видавання заробітної плати в Україні захоплення не викликають. Щось таке тут не так, як у них там, у Європах. Як на мій дилетантський погляд, це — перекис у бік навішування всіх витрат електронного грошового обігу винятково на власників розрахункових карт, якими далеко не на добровільних засадах стають наші співвітчизники. І далі. Коли, як уже зазначалося, від впровадження електронних грошей виграє суспільство загалом, то, з моєї дилетантської точки зору, прибуток при цьому має бути розподілений, хай і не в рівних частках, але між усіма учасниками процесу: і комерційними банками, і їхніми клієнтами. І взагалі, чи варто поспішати запроваджувати електронні гроші, якщо середня зарплата по Україні не перевищує 50 доларів США? Чи не нагадує це комп'ютерне забезпечення виробництва кремнієвих шкребків у кам'яному віці? Адже витрати при цьому — початкові затрати на технічне й програмне забезпечення електронних платіжних систем — величезні. І лягають вони на й так напівпорожній гаманці наших співгромадян.

Ігор НАУМЕНКО.

Фотофакт

Продавець фірмового магазину Запорізької кондитерської фабрики Наталія Белікова представляє продукцію підприємства на різдвяному ярмарку «Сюрприз-2001» у палаці культури «Дніпроспецсталь» Запоріжжя.
Фото Бориса ДВОРНОГО (Укрінформ).

Вам — 41,6 копійки, для себе банк наварить на 700—800 відсотків більше

Ліс за сокирою не плаче

Пам'ятаєте, «В лесу родилась елочка, в лесу она росла...»? Та, на жаль, сьогодні під звуки цієї веселої дитячої пісеньки виникають не дуже радісні думки про життя вічнозелених лісових красунь. І не тільки їх. Адже «легені планети» самі собою не ростуть. За ялинкою, сосонкою, дубком, берізкою ой який догляд потрібний. Та вголос про це «господарі лісу» говорити не звикли. Чи не час звернути більше уваги на ці, не дуже помітні, на перший погляд, проблеми?

З одного боку, є Закон «Про загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000—2015 рр.», який передбачає збільшення площі рукотворних лісів у країні більш як на 1,7 млн. гектарів — за рахунок створення захисних лісонасаджень і заліснення деградованих і непридатних для сільського господарства земель.

З другого боку, як стверджує головний лісничий Харківської області Дмитро Овчаренко, з державного бюджету лісовому господарству регіону належить 4 млн. грн. А виділяють лише 2,9 млн. грн. — це 13 % коштів, потрібних на підтримання лісового господарства. Решту грошей (87% від загальної суми) Харківщина вишукує сама — за рахунок реалізації деревини і виробів з неї, включаючи експорт, послуги населенню.

Роком раніше ухвалений документ законодавчо зобов'язав у найближчі 15 років потурбуватися головним чином про райони, віднесені до зони ризикованого лісорозведення. Харківська область саме з них. Лісистість тут становить всього 12% території, коли в цілому по Україні — 15%. Це не тільки у політичному сенсі прикордонний район, але й у географічному — область розташована на стикові лісостепової і степової зон. Невчасне вирубування зрілого лісу за

зменшення фінансування призведе до згубних наслідків: вітровалу, антисанітарії, вторинних шкідників і втрати технічної якості деревини.

У лісовому господарстві області, основна функція якого — лісовідновлення, охорона зелених насаджень від самовільних вирубувань і пожеж, захист від шкідників і хвороб, — 4 тисячі працівників. Це 10 держлісгоспів, 3 державні мисливські господарства, 61 лісництво, 9 деревообробних цехів, 10 ремонтно-механічних майстерень, 9 лісових пожежних станцій. На території «Харківлісу» 100 тис. га хвойних лісів і близько 190 тис. га — листяних. Їх середній вік — 60 років. Загальний запас деревини — 71,3 млн. кубометрів, а щорічний приріст лісів в області становить 1,3 млн. кубометрів.

Забезпечуючи належний догляд за лісонасадженнями, можна отримати, на думку Дмитра Овчаренка, додатково 400 тис. кубометрів деревини. Оскільки внутрішній попит на дерево в області скоротився вдвоє, близько 15% деревини експортують. Ресурс для цього обмежений: лісосіка так званого головного користування становить в області всього 32 тис. кубометрів деревини. Із них високоякісного лісу, що коштує на ринку 170 доларів за кубометр, — лише 2,6 тис. кубометрів. Проте, 5% експортованого об-

ластю лісу забезпечують сьогодні третину фінансування підприємств.

Та щоб заробити ці гроші, держава не має права нехтувати своє лісове господарство. За тим, що на рік у нас з'являється 2 тис. гектарів нових лісів (удвічі більше, ніж вирубують), стоїть величезна праця фахівців зі створення високопродуктивних лісів, підвищення якості деревини, відновлення лісового фонду, захисту ґрунтів від водної та вітрової ерозії.

З допомогою вчених українського НДІ лісового господарства та агро-меліорації, які відслідковують ситуацію, на базі держлісгоспів здійснюють унікальні експерименти з лісовідновлення, лісорозведення та захисту лісів від шкідників і хвороб, що також вимагають капітальних вкладень. Адже в умовах частих засух і заморозків у нашій зоні виростити посадковий матеріал і зберегти його надзвичайно важко. Лісівники Харківської області першими в Україні застосували на практиці вирощування садивного матеріалу у закритому ґрунті і вирощують на 2 гектарах у 63 теплицях щороку 8 мільйонів сіянців сосни!

У Харківській області широко застосовують унікальний пристрій для захисту лісів від шкідників — «ГАРД-1М». На відміну від авіаційного розпилювання засобів захисту, наземний вітчизняний пристрій набагато дешевший і ефективніший. Якщо година обробка лісу з вертольота обходиться у 1200 грн., то наземною установкою за годину можна обробити 300—400 гектарів. За цього на кожному гектарі економлять половину коштів.

Інеса ТИХА.
Харків.

ний день змагань. Причому Ключкова домоглася успіху не в коронному для себе комплексному плаванні. Вона виграла дистанцію 200 метрів батерфляєм, установивши рекорд України — 2.09,30, і була друга на 200-метровці комплексом, поступившись американці Аманді Берд.

Руслан і Василь продовжують атаку

Шахи. Чемпіонат світу ФІДЕ. Москва. 1/2 фіналу. У третій партії українець Руслан Пономарьов виграв у Петра Свідлера (Росія). Рахунок став 2:1 на його користь. Нічия у наступній партії виводить Пономарьова до фіналу. Інший наш представник — Василь Іванчук — завершив миром партію з Анандом (Індія) — 1,5:1,5. Наступну партію індієць грає білими. Якщо і вона закінчиться нічиєю, доведеться зіграти тайм-брейк у швидкі шахи, щоб визначити фіналіста.

Чорноморці переграли балтійців

Баскетбол. Чемпіонат ПЄБЛ. Найсильніший клуб України-2001 — МБК «Одеса» — влома переграв естонський «Калев» з Таллінна — 85:83. Нагадаємо, перед цим одесити успішно зіграли в гостях проти клубу «Тапіолан Хонка» (Фінляндія, Еспо) — 79:70.

Поки що без поразок

Хокей. Чемпіонат світу серед молоді (U-20). Целтвег (Австрія). Після перемоги над поляками (3:2) збірна України зіграла внічию з італійцями — 3:3. Навіть поразка у вчорашньому матчі з німцями, який закінчився пізно ввечері, могла вивести наших хлопців на друге місце. Це — перепустка до четвірки, яка продовжить боротьбу за медалі. Головне, щоб італійці не перемогли поляків з великим рахунком.

А в чемпіонаті України — тривладдя. З шістьма очками попереду «Донбас» (Донецьк) та київські клуби «Беркут» і «Сокіл». Щоправда, донеччани зіграли два поєдинки, а кияни — по три. У столичних «Політехніка» й АТЕКа — по 3, ХК «Київ» — поки що без очок. Суперечку бомбардирів очолює нападник АТЕКа Анатолій Зоров — 7 очок (2+5).

Ліквідаційна комісія

ЗАТ «Запорізький суднобудівельний-судноремонтний завод» додатково повідомляє про проведення позачергових загальних зборів акціонерів ЗАТ «ЗССРЗ» за уточненою датою — 26 грудня 2001 року о 14-й годині за адресою: м. Запоріжжя, вул. Глісерна, 14. Реєстрація акціонерів з 10 до 13 години. Телефони для довідок: (0612) 69-52-23, 69-52-27, 69-52-38.

Порядок денний:

1. Про хід та завершення ліквідації ЗАТ «ЗССРЗ». Про зміни у складі Ліквідаційної комісії ЗАТ «ЗССРЗ».
2. Про розрахунки з акціонерами Товариства.
3. Затвердження ліквідаційного балансу Товариства.
4. Затвердження акту про результати діяльності Ліквідаційної комісії.

СУСПІЛЬСТВО

Оголошення

ЗАО АПП «Днепр»

сообщает, что через 45 дней со дня выхода газеты состоится внеочередное собрание акционеров.

Повестка дня:

1. Перевыборы членов наблюдательного совета ЗАО АПП «Днепр».
2. Перевыборы председателя правления ЗАО АПП «Днепр».

За справками обращаться по телефонам:
(0562) 11-41-43, 12-23-76.

Господарський суд Миколаївської області постановою від 13 листопада 2001 року (справа № 5/540) визнав банкрутом та розпочав ліквідаційну процедуру дочірнього підприємства термінової поліграфії «ОФСЕТ» м. Миколаїв, вул. Електронна, 81.

Господарський суд Миколаївської області постановою від 13 листопада 2001 року (справа № 5/541) визнав банкрутом та розпочав ліквідаційну процедуру дочірнього виробничо-торгівельного підприємства «ФАКОН» м. Миколаїв, вул. Електронна, 81.

Ліквідатором підприємства призначено Томашевського О. О. Ліцензія Міністерства економіки України № 00035, конт. тел.23-12-61 та 23-50-34.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Господарський суд Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Тюленіна, 21) ухвалою від 02.11.2001 року, порушив провадження у справі № 5/6/453 про банкрутство Дочірнього підприємства «Сантехмонтаж» Відкритого акціонерного товариства «Енергодарбуд» (71500, Запорізька обл., м. Енергодар, Промзона, а/с 122, р/р 26004301190015 в АК ПІБ м. Енергодар, МФО 313098, код 22161287). Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Кравченко Радіона Миколайовича (Ліцензія серія АА № 047849 від 17.10.2001 року). Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення. Контактні телефони: (06139) 3-84-11; 3-24-17; 3-28-53.

Інформація про провадження ліквідаційної процедури ВАТ «Оришківське заводоуправління будівельних матеріалів «Керамік»		
Реквізити боржника визнаного Банкрутом.	Відкрите акціонерне товариство «Оришківське заводоуправління будівельних матеріалів «Керамік», Тернопільська обл., Гусятинський р-н, с. Оришківці, ід. код 00291563.	
Найменування господарського суду, в провадженні якого перебуває справа про банкрутство	Господарський суд Тернопільської області, 46001, м. Тернопіль, вул. Кн. Острозького, 14 а	Постанова від 10.01.2001 р. по справі № 11/Б-1 про визнання боржника банкрутом (по ст.52).
Дата прийняття арбітражним судом рішення про визнання боржника банкрутом і відкриття ліквідаційної процедури	Постанова від 14.11.2001 р. по справі № 11/Б-1 про визнання боржника банкрутом (на загальних підставах)	
Відомості про ліквідатора (ліквідаційну комісію)	Постановою від 14.11.2001 р. по справі № 11/Б-1 про визнання боржника банкрутом призначено ліквідатором ВАТ «Оришківського заводоуправління будівельних матеріалів «Керамік» арбітражного керуючого Окряка А. В. Ліцензія серія АА № 047693 від 11.10.2001 р.	
З метою виявлення потенційних покупців майна підприємств-банкрутів, повідомляємо про підготовку до продажу слідуючого майна: Екскаватор ЕО 5111Б 1985 рік випуску, екскаватор СО 5116-3 1993 рік випуску, металевий павільйон (б/к), крапи-балки 6,9,12 м (б/к), металеві ферми (б/к), цегла вогнетривка (б/к), панелі ребристі (б/к), брус хвойних порід (б/к), дошка необрізна (б/к), металообробні верстати. З пропозиціями щодо придбання майна підприємств-банкрутів звертайтеся за тел.(0352) 25-71-20.		

ТОВ «Телерадіокомпанія «Україна ТБ»,
zareєстроване Печерською райдержадміністрацією м. Києва від 02.10.2000 р. за № 27390 змінює назву на
ТОВ «ММДС—Україна».

Арбитражный суд Харьковской области постановлением от 22.05.2001 г. по делу № 287/2-14 признал Дочернее предприятие «СМУ-608» ОАО «Южспецстрой» (64600, Харьковская обл., Лозовский район, п. г. т. Краснопавловка, счет № 26004301770019 в ХРУ УАК ПИБ г. Лозовая, МФО 351522, код ОКПО 24284410) банкротом. Ликвидатор ДП «СМУ-608» ОАО «Южспецстрой» Мацокин В. В. (лицензия 000159 от 31.01.2000 г.) тел. (05743) 2-84-10, 2-85-07.

Господарський суд Миколаївської області (м. Миколаїв, пл. Леніна, 1) порушив справу № 5/548 від 05.12.2001 р. про банкрутство ВАТ «Інгул» (54028, м. Миколаїв, вул. Гмирьова, 8, р/р 26007301430266 в АК ПІБ м. Миколаєва, МФО — 326438, код ЄДРПОУ — 20915842).

Розпорядником майна призначено Кутового Дмитра Івановича, ліцензія: серія АА № 250041, видане Міністерством економіки та з питань європейської інтеграції України 19.11.01, (54025, м. Миколаїв, пр. Гер. Сталінграда, 79-а, кв. 60, тел. 43-39-73).

Заяви кредиторів приймаються протягом місяця від дня опублікування оголошення.

Спорт

«Золоті» кілометри

Легка атлетика. Восьмий чемпіонат Європи з кросу. Тун (Швейцарія). Українці зробили «золотий» дубль. 26-річний Сергій Лебідь із Дніпропетровська був перший на фініші дистанції 9,15 км з результатом 27 хвилин 52 секунди. Це другий титул чемпіона Європи нашого спортсменця. Протягом останніх років Лебідь мешкає і тренується в італійському місті Ломбарджі, де виступає за місцевий клуб.

У рамках чемпіонату континенту відбулися також змагання юніорів. І тут перемога українців! Василь Матвійчук із Кам'янця-Подільського 6,15 км здолав з найкращим часом — 19 хвилин 29 секунд. Слава нашим чемпіонам!

Для Яни Зелений континент — щасливий

Плавання. П'ятий етап Кубка світу. Мельбурн (Австралія). Нашу країну представляла олімпійська чемпіонка, одна з героїнь Олімпіади в Сідней — Яна Ключкова. Успішний для динамівки з Харкова був завершаль-

Увага!

Передплата-2002

УКРАЇНСЬКИЙ ФУТБОЛ

З “УКРАЇНСЬКИМ ФУТБОЛОМ” —

ВЕСЬ СВІТ У КИШЕНІ

Той, хто не встиг передплатити “Український футбол”, ще не спізнився, адже час є, щоб зробити єдино правильний вибір. Газета, яка з вашою допомогою стала справді народною, чекає на вас і наступного року. Чекає на вашу увагу та участь. А взамін обіцяє — весь футбольний світ у вашій кишені. Ми зробили доступною для себе всю інформацію з футбольних теренів — як вітчизняних, так і закордонних. Ми зробимо її такою і для вас. Оберіть “Український футбол” — і ви ніколи не прогаєте.

ПЕРЕДПЛАТНА ЦІНА:

на один місяць — 5 гривень 51 копійка,

на три місяці — 16 гривень 53 копійки,

на півроку — 33 гривні 06 копійок,

на рік — 66 гривень 12 копійок.

Наш передплатний індекс — 60994.

15

Реклама в газеті «Голос України» — тел. 441-89-34, факс 449-85-62

У солдатів вермахту навіть на війні не було братських могил, кожного ховали окремо, зверху ставили хрест

Репортаж

Події відбувалися в самому центрі Олександрії, що на Кіровоградщині. Протягом трьох днів група приїжджих чоловіків шукала щось у землі в сквері Піонерської слави. Розкопували вони... німецькі солдатські могили. Однак олександрійців шокувало інше: Німеччина пам'ятає своїх синів навіть через шістдесят років, хоча вони були «героями» безславних сторінок історії «фатерлянда».

Створюючи по закінченні першої світової війни «Фольксбунд» — Народний союз Німеччини, рідні загиблих військовиків і не підозрювали, що їхній організації вистачить роботи років на сто вперед. Союз розшукує по всьому світу військові німецькі поховання, впорядковує їх і передає під опіку своєї держави. (До речі, кладовища радянських військових у Німеччині нині доглядає саме «Фольксбунд»).

У солдатів вермахту навіть на війні не було братських могил, кожного ховали окремо, зверху ставили хрест. Ями були 80 сантиметрів завглибшки, для прискорення тління тіла посипали вапном. Особистий солдатський медальйон з металу розламували, одну половинку відправляли в центральний архів, другу клали на груди — поховання вважалося тимчасовим. Малося на увазі, що через певний час поховані на місцях боїв будуть перевезені на впорядковані цвинтарі. Перерва затягнулася більш як на півстоліття — доки на пострадянських теренах зрозуміли, що з мертвими воювати марно. Приїхавши сьогодні по прах своїх предків, німці безпомилково знаходять нічим не позначені могили піввікової давнини. Кожна ексгумаційна група має пакет документів з прив'язаними до міс-

цевості координатами, свідченнями старожилів, назвами частин, особовими номерами і навіть іменами тих, хто в кожній могилі похований.

... Вузька закордонна лопата легко входить у нещільний ґрунт під молоденькими липами олександрійського скверу. Цього дня це вже п'ята могила. Поблизу рядком лежать чотири білі пластикові мішки, в кожному щось — зовсім небагато. Час від часу цікаві перехожі підходять ближче, заглядають у яму. Деякі розпитують, хтось тихо перешіптується осторонь, щось обговорюючи.

— Що ви знаєте про війну! — з доктором озвався до присутніх старий у потертому офіцерському плащі і пішов геть.

— І слава Богу, що нам не довелося відчуті її на собі, — повернувся до мене кремезний чоловік з мужнім обличчям.

Це — Олександр Шмальц, він офіційний представник Народного союзу Німеччини в роботах на Кіровоградщині.

У межах Міжурядової програми про увічнення пам'яті загиблих, розробленої 1996 року, він разом з помічниками розшукує німецькі військові поховання і звозить прах співвітчизників на один з п'яти збірних цвинтарів, від-

ведених українською владою. Найближчий від Олександрії — в селі Крупське під Кіровоградом —на п'ятдесят тисяч могил. Ще не заповнено до кінця.

Маленькими грабелями відгрібають землю від пожовклого скелета. Зустрічаються фрагменти товстої зітлілої тканини — певно, шинель. Оцинковані гудзики пофарбовані білим — так робили взимку. На грудях знаходять медальйон, а череп доводиться витягати по частинах. Відклавши грабельки, хлопці роздивляються і кажуть: «Був розтрошений ще тоді». Старший дістає з кишені чорного маркера і підписує черговий мішок.

— Ми всього лише хочемо, щоб про загиблих пам'ятали, — каже Олександр Шмальц. Коли знаходили в лісах Полісся тіла радянських воїнів, ми ховали і їх. Це ж ваш історик сказав: доки не похо-

вано останнього із загиблих солдатів, війну не можна вважати закінченою.

... Дивлюся в чергову могилу і чекаю. Зараз побачу кістки окупанта, який топтав мою землю, заморив голодом мого діда Леонтія, стріляв по літаку другого діда — Йосипа, вбивав моїх співвітчизників, ламав, підривав, вивозив... Але логічного вітчуття задоволеної помсти, зловтіхи — мовляв, отримав! — немає. Переживаю лише жаль за людиною, яка, виконуючи чужу волю, знайшла смерть за дві тисячі кілометрів від домівки. І прах її знаходить спокій аж через півстоліття. Мабуть, люди старшого покоління відчували біля цих невеличких розритих могилок щось інше — не знаю.

Можливо, ми справді мало знаємо про війну.

Ігор ШИРОКУН.

Кіровоградська область.

«Літопис виявлення людяного»

Нотатки небайдужого

Напевне, мало хто з дніпропетровців знає, чому 116-ту школу називають Бутовою. А от старожили Березанівки селянина Пилипа Бута пам'ятають добре. Серед них він славився як дивак — усе, до останньої копійки, віддавав людям. Сам був неписьменний, але хотів, щоб односельці мали можливість отримати освіту. От і спорудив школу за свій кошт, своїми руками — окрім рідних дітей мало хто їй допомагав. Помер Бут у 1925 році. Його онуки пригадують, що сам священник порадив поховати діда біля церкви — як виняткову людину, котра жила і діяла на благо ближніх.

Раніше історія рясніла схожими виявами доброчинності. Напевне, тоді діяв принцип: «Коли мені добре, треба допомогти тому, хто бідує». Нині повсякденну безкорисливу доброчинність рідко зустрінеш — переміг підхід «моя хата скраю...»

Проте незабаром розпочнеться виборча кампанія і псевдодоброчинці активізують свою діяльність: виділя-

тимуть кошти на відновлення історичних пам'яток, створення притулків для дітей-сиріт, допомогу інвалідам... Є в цьому позитивний бік — нужденні відчують бодай якусь підтримку. Та вибори швидко минуть, і люди знову залишаться кинутими напризволяще. І мимоволі замислишся: як шкода, що диваки у нас перевелися.

Можливо, саме для того,

щоб нагадати нам про славні діла минушини, член Всеукраїнської спілки краєзнавців, мешканець Дніпропетровщини Михайло Богомаз у своїй книзі «Легенди та бувальщини Карпенкового озера» зібрав оповіді про добрі справи своїх предків — від сивочолої козащини аж до середини минулого століття. Розшукавши онуків діда Бута, він увічнив пам'ять про доброчинця серед земляків. Шкода, що мешканці інших регіонів не мають можливості черпати інформацію з подібних видань. Адже за їх допомогою школярам цікавіше було б вивчати історію рідного краю, а в дитячі душі засівалося б зерно чуйності та людяності.

Надія ГОРБАТЮК.

Світлофори йдуть на різдвяні канікули

Перспектива

У Луганську посилено ходять чутки, що з 1 січня 2002 року всі світлофори міста буде вимкнено. Пояснюється це тим, що підприємство «Світлофор», яке забезпечує діяльність цих пристроїв, припиняє своє існування.

Борги перед міським підприємством електричних мереж величезні, заборгованість у заробітній платі своїм робітникам також чимала. Тож, можливо, останніми дня-

ми року, що минає, перехрестя вулиць зелені та червоні вогники вже не регулюватимуть. Передбачаючи таку ситуацію, ДАІ має намір виставити регулювальників на особливо складних ділянках руху. Хоча співробітники державтоінспекції змушені визнати, що значна частина водіїв не готова до нововведень, бо знає цей розділ Правил дорожнього руху лише теоретично. Та й світлофор в експлуатації коштує дешевше, ніж співробітник ДАІ.

Алла АНТИПОВА.

Луганська область.

Дива кримських пірамід

Це цікаво

Віталій Гох і його команда, під враженням пережитого, нині схильні вважати, що у їх знахідки є щось схоже на штучний інтелект. Який, оберігаючи секрети таємничої структури, просигналізував їм про заборону вторгатися всередину цього об'єкта, звідки випромінюється радіація.

Не випадковим, а самозахисним вважають й розташування дивної знахідки під землею. Тож наступні такі виступи-порожнини вчені вже обмінали з великою пересторогою. Бо стіни підземної споруди були скрізь обліплені ними, причому в симетричному порядку. Подивувала і структура розбитого овалу, дуже схожа на... напівпровідникові прилади-схеми, якими буквально обмережена вся піраміда. Таємницею залишається досі й глибина порожнини, в якій міститься вже виміряна піраміда.

Лякає те, що всі предмети, кинуті в неї, зникають безслідно і безшумно, їхнього стуку об дно нірви не фіксують навіть чутливі локатори.

Благотворну дію розкопаного підземелля вже відчули й учасники групи Віталія Гоха, котрі вірять у цілительну силу відкритих ними пірамід. Принаймні ті колеги, що перед знахідкою дива буквально страждали на сердечну недостатність та інші недуги і хвороби, після підземних робіт з обстеження пірамід вже геть обходяться без пігулок і лікарів.

З'ясувалося, що схожі на кримські джерела випромінювання є в Австралії, Англії й Мавританії. Науковці припускають, що новознайдені таврійські піраміди могли використовувати ще не відомі нам циві-

лізації як дармові джерела отримання потужних потоків космічної чи іншої енергії. А можливо, вони допомагали боротися з могутніми стихіями, керувати погодою, контролювати екологію, впоратися із землетрусами, вулканами і глобальними потопами? Очевидно, що знайдені піраміди Тибету, Мексики, Єгипту, Китаю, Судану, Перу аж ніяк не випадково розташовані по всій земній кулі та обов'язково й незмінно розвертаються на схід. І хоча використовувалися вони протягом останніх тисячоліть як культові споруди, однак схеми їх розміщення, розташування і орієнтування за частинами світу дають усі підстави вважати: використовувалися вони не лише як культові. Вже нині відомо, що пірамідальні конструкції виконують роль акумулятора і генератора енергетичного поля. Чимало відомих учених світу вже зараз схильні вважати, що українські геофізики й археологи знайшли залишки древньої цивілізації, яка у своєму розвитку значно випередила нашу.

До речі, гроші благодійника, які віділено на продовження вивчення таємниць кримських пірамід, уже закінчуються, а державні структури зовсім не зацікавили дивні події, що відбуваються в Криму.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

(Закінчення. Початок у № 236).

Редактор номера Світлана ПИСАРЕНКО.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Людмила КОХАНЕЦЬ, Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 150000. Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України». Зам. 03141227.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса редакції:
03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-84-92;
телефакс — 224-72-54;
відділ реклами — 446-91-37,
441-89-34, 441-89-44;
телефакс — 449-85-62.
✉ E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos